

Európai
Bizottság

PANORAMA

2017. ősz / 62. szám

Az innováció fokozása szerte a régiókban

INTELLIGENS
MEGOLDÁSOK
A NÖVEKEDÉSÉRT
ÉS A MUNKAHELY-
TEREMTÉSÉRT

2017. ÉVI
REGIOSTARS
DÍJÁTADÓ ÜNNEP-
SÉG: 24 PROJEKT
RIVALDAFÉNYBEN

PANORAMA

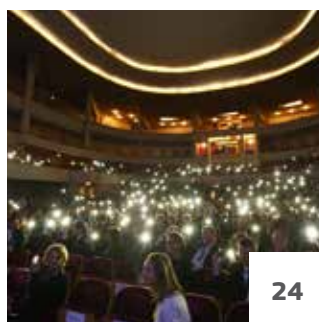
VEZÉRCIKK	03	A GAZDASÁG HELYREÁLLÁSÁNAK FELTÉRKÉPEZÉSE	30
A KOHÉZIÓS POLITIKA AKTUALITÁSAI: CORINA CREȚU BIZTOS	04	OKOS LÉPÉSEK ÉSZAK-KÖZÉP-SVÉDORSZÁGBAN	32
A #KOHÉZIÓSSZÖVETSÉG KEZDEMÉNYEZÉS	06	SVÉDORSZÁG FOTÓKBAN ELMESÉLVE	42
AZ ÉRDEKELTEK VITÁJA A KOHÉZIÓS POLITIKA 2020 UTÁNI HELYZETÉRŐL	08	NÉHÁNY GONDOLAT UNIÓS POLGÁROKTÓL	44
INTELLIGENSEBB NÖVEKEDÉS UNIÓS INNOVÁCIÓ RÉVÉN	16	INTERREG ÖNKÉNTES IFJÚSÁG	46
A REGIOSTARS-DÍJ 2017-ES DÖNTŐSEI	24	ÚJ INTÉZKEDÉSEK A NÖVEKEDÉSÉRT ÉS A MUNKAHELYEKÉRT	48
GAZDASÁGI KÖRNYEZET A RÉGIÓKBAN ÉS VÁROSOKBAN	28	ADATPONT: 4 – REGIONÁLIS BERUHÁZÁS	50
		PROJEKTEK PORTUGÁLIÁBÓL ÉS ÍRORSZÁGBÓL	53
		ESEMÉNYNAPTÁR	55

06

16

24

32

Aktuális számunk tartalmából...

A *Panorama* magazin őszi számának központi témája az innováció. Corina Crețu biztos a vele készített interjúban tájékoztat bennünket arról, hogyan áll a kohéziós politika 2020 utáni jövőjének előkészítése, és mik a következő lépések. A régiókkal foglalkozó részletes cikkünk ezúttal Észak-Közép-Svédországot mutatja be, ahol a hagyományos gyáripar eltűnésével egy modernbb, tudásalapú gazdaság kerül előtérbe. Az intelligens szakosodási stratégiák segítségével azonosították a növekedési területeket, mi pedig bemutatunk egy sor projektet, amelyek részesültek ezen új megközelítés által nyújtott előnyökből.

Az intelligens szakosodás témáját boncolgatja a Bizottság nemrégiben megjelent közleményéről szóló cikkünk is, amely a stratégia jövőjébe enged bepillantást. Az érintettek hozzájárulásai EU-szerte pedig azt mutatják, hogy a stratégia gyümölcsei már kezdenek beélni. A bolgár, a magyar és a román üzleti környezetet vizsgáló, a Világbank által nemrégiben közzétett jelentés e tagl-

lamok vállalkozásbarát jellegét veti össze a világ más országaival, és ajánlásokat fogalmaz meg az üzleti környezet javítására. Cikkünkben áttekintjük a jelentés főbb megállapításait.

E számunkban közzétesszük továbbá az ez évi RegioStars-díj döntőseinek listáját, bemutatunk négy további Interreg Önkéntes Fiatal, „Személyes tapasztalatok” című rovatunkban Finnországból, a Cseh Köztársaságból, Portugáliából, Olaszországból és Lettországból érkezett írásokat közlünk, a projekteket képeken keresztül bemutató rovatunkban pedig Svédországba látogatunk.

Kellemes olvasást kívánok!

AGNÈS MONFRET

Az Európai Bizottság Regionális és Várospolitikai Főigazgatósága Kommunikációs Osztályának vezetője

VEZÉRCIKK

„Európa hajójának vitorláit újból jó szelek dagasztják. Most lehetőség nyílt számunkra, ám ez nem lesz mindig így. Használjuk ki a lendületet, használjuk ki a jó széljárást.”

Az Unió helyzetéről szóló idei beszédében ezekkel a szavakkal buzdította Juncker elnök az európai polgárokat arra, hogy a jelenlegi kedvező körülményekre építve egyesítsék erőiket, és mélyítsék tovább az országaik és polgáraik közötti integrációt. Juncker elnök különösen kiállt az „*egyenlők Uniója*” mellett, ahol „*nem lehetnek másodrendű polgárok*”.

Kedves olvasó, aligha lehetne ennél jobban megfogalmazni a kohéziós politika végső célját. Ugyanis pontosan ezen munkálkodtunk az elmúlt 40 év során: biztosítani azt, hogy lakóhelyétől függetlenül minden egyes európai polgár azonos lehetőségekhez férjen hozzá és azonos feltételek mellett részesülhessen a világ legkiterjedtebb belső piaca által kínált előnyökből.

A kohéziós politika az Európai Unió valamennyi régiójában támogatja az emberek projektjeit, reményeit és álmait, a figyelem gyakran mégis a kevésbé fejlett régiókra irányul. Ezért örömmre szolgál, hogy a *Panorama* mostani száma nagy terjedelmű riportot tesz közzé a svéd Norra Mellansverige régióról. Ezek az oldalak inspiráló betekintést nyújtanak a kohéziós politika régióbéli tevékenységeibe és eredményeibe, ugyanakkor élénk képet festenek a helyi kohéziós politikai szakemberek kivételes európai elkötelezettségéről. Hasonlóképpen lenyűgöző

elkötelezettséget tapasztaltam tavaly novemberben, amikor személyesen látogattam el Stockholmba és a Västmanland régióba.

Ez a látogatás és más utazásaim is megerősítették bizalmamat abban, hogy politikánk képes kézzelfogható előnyöket teremteni az EU valamennyi régiója számára. A kohéziós politika valóban az Európai Unió mind a 276 régiójában támogatja a beruházásokat. A beruházások hozzájárulnak számos esetben a határokon túl is jelentkező, például amikor a végrehajtást valamely más uniós ország vállalata végzi.

Ez azonban még nem minden. A kohéziós politika alapvetően eszközt biztosít az európai régiók számára a közös kihívások – többek között a globalizáció, a technológiai átállás és a migráció – kezeléséhez, amely kihívásoknak önmagunkban nem tudnának megfelelni. Másképpen szólva, miként azt Juncker elnök megfogalmazta, együtt erősebbek vagyunk. ■

CORINA CREȚU

Regionális politikáért felelős európai biztos

INTERJÚ

Úton a 2020 utáni kohéziós politika felé

Corina Crețu biztos a júniusi Kohéziós Fórum ígéretes eredményeit követően naprakészé tette a *Panorama* magazin olvasóit a 2020 utáni kohéziós politikára való előkészületekről.

A Kohéziós Fórum a kohéziós politika jövőjével kapcsolatos tárgyalások között mérföldkőnek számít. Mit gondol az eseményről és annak a tárgyalásokra gyakorolt hatásáról?

A Fórum óriási siker volt, jelen volt több mint 700 résztvevő szerte Európából, többek között a régiók számos képviselője is. Általános egyetértés volt a tekintetben, hogy az EU legfőbb prioritása a különbségek és az egyenlőtlenségek kezelése. A kohéziós politika újra az európai menetrend középpontjában áll – mégpedig új lendülettel. Továbbra is kulcsfontosságú beruházási és innovációs politikának kell maradnia ahhoz, hogy Európa-szerte valamennyiünk számára intelligens és fenntartható növekedést biztosítson.

Három fontos üzenetet vittem haza magammal: először is azt, hogy Európának kevesebb megosztottságra és foko-

zottabb kohézióra van szüksége, másodszorban azt, hogy a kohéziós politika jelenti az Európát összetartó cementet; harmadszorban pedig azt, hogy a jövő kohéziós politikájának rugalmasabbnak és egyszerűbbnek kell lennie. Törekednünk kell azonban egyfajta megfelelő egyensúlyra, a politikánk korszerűsítését oly módon kell megvalósítani, hogy a kedvezményezetteket tehermentesítsük a hétévente bekövetkező, túlzottan radikális változásoktól.

Azt követően, hogy Oettinger biztossal együtt közzétették az EU pénzügyeinek jövőjére vonatkozó vitaanyagot, rengeteg vita övezte a kohéziós politika 2020 utáni költségvetését. Mi most az álláspont e tekintetben, és mik az Ön várakozásai?

A vitaanyag fontos véleményyt fejez ki az Unió jövőjével kapcsolatos vita tekintetében. Az uniós polgárok bíznak abban, hogy az Unió kezelni tudja a migrációval, a külső határellenőrzéssel vagy a globalizációval kapcsolatos új kihívásokat, illetve a következő számos, már régóta fennálló prioritást: a szociális és területi egyenlőtlenségek csökkentése, az innováció, az infrastrukturális beruházás és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás. Ugyanakkor a Brexit kevesebb erőforrást eredmé-

nyez. A jövőbeni uniós költségvetéseket ennél fogva hatékonyabban – bizonyítottan uniós hozzáadott értékkel bíró programokra – kell felhasználni, miközben több ösztönzőt kell biztosítani a tagállamok számára a strukturális reformok végrehajtásához.

A dokumentum számos javaslatot és lehetőséget tartalmaz az uniós alapok korszerűsítésére. Vitaindító jellegű, de nem nyújt végleges javaslatokat vagy válaszokat. A reakciók segíteni fogják a Bizottságot a következő, 2018 közepére vonatkozó többéves pénzügyi keretre irányuló javaslatai kidolgozásában.

A Bizottság hétévente dolgozik „az uniós kohéziós alapok hozzáféréseinek és felhasználásának egyszerűsítésén”. Az esb-alapok kedvezményezettjeinek érdekében történő egyszerűsítéssel foglalkozó magas szintű munkacsoport nemrégiben számolt be munkájának eredményeiről. Valóban előrelépés történt? Mik a 2020 utáni programozási időszak következő lépései?

Számos előrelépés történt már eddig is: a salátarendelethez kapcsolódó javaslatok például kiterjesztették az egyszerűsített költségelszámolás hatályát. Ezenkívül a nemzeti könyvvizsgálókkal együttműködésben a magas szintű

munkacsoport számos, következőkre irányuló ajánlását kezeljük: az ellenőrzésekből fakadó terhek csökkentése, a jogbiztonság növelése és a túlszabályozási gyakorlatok azonosítása.

A 2020 utáni időszakot nézve a kohéziós jogszabályok és útmutatások radikális csökkentésére van szükségünk. Meg kell tartanunk azokat a tényezőket, amelyek egyedivé teszik ezt a politikát, így például az előzetes feltételrendszert, de nem szabad beleesnünk a mikromenedzsment hibájába. Az azonos típusú beavatkozásokra azonos szabályokat kell alkalmaznunk függetlenül a finanszírozási forrástól. Törekednünk kell a szabályok komplexitásának csökkentésére. Ezért további differenciálásra van szükségünk ahhoz, hogy megfelelőbb módon tükröződhessenek a különféle igények és potenciálok, hogy a számlákkal kapcsolatos munka helyett a következményekre és eredményekre irányuló tevékenységek kerüljenek előtérbe, mégpedig a felhasználásra kész egyszerűsített költségelszámolás fokozottabb használatával.

Az a hír járja, hogy alakulóban van egy, a kohéziós politikát felölelő szövetség. Mik a céljai ennek a szövetségnek?

A kohéziós politika jövőjével kapcsolatos viták az elmúlt hónapokban intenzívebbé váltak, és várhatóan ez fokozódik majd. Ezért Thyssen biztossal májusban azt javasoltuk, hogy a kohéziós politika valamennyi érdekeltje csatlakozzon egy, a politikánk „elismertségének növelésére törekvő széles körű koalícióhoz”. Ennek célja, hogy közös erővel mutassunk rá arra, hogy a kohéziós politika milyen nagy mértékben hozzájárul az európai polgárok életének javításához.

A jövőbeni, 2020 utáni finanszírozási időszakra vonatkozó tárgyalások előtt úgy gondolom, hogy egy ilyen koalíció kulcsfontosságú tényező lehet annak biztosítása tekintetében, hogy ez a nagy jelentőségű politika a jövőben is komoly finanszírozásban részesüljön. Amennyiben Európa régiói és városai, kórházai, iskolái, kvv-i és nem kormányzati szerve-

zetei az egyes európai parlamenti képviselőkkel együtt egységesen lépnek fel egy szilárd 2020 utáni kohéziós politika érdekében, ki az, aki vitába szállna velük?

A Régiók Bizottsága a legkorábbi szakaszban már kifejezte érdeklődését a „kohéziós szövetség” létrehozásának és az azzal kapcsolatos feladatok koordinálásában való részvételre, így nem az én tisztem, hogy a teendőkkel kapcsolatban nyilatkozzak. El tudom képzelni azonban, hogy egy ilyen széles körű szövetség közös álláspontjának például egy online petícióval, vagy a kedvezményezettektől (tanároktól, villamosutasoktól, polgármesterektől, üzletemberektől stb.) begyűjtött rövid videóüzenettel lehetne hangot adni, amelyben beszámolnak arról, hogy az adott szinten miért van szükség erőteljes kohéziós politikára.

Ahogy a britek szokták mondani: „A puding próbája az evés”. Azaz beszéljenek azok, akik már megtapasztalták régiójukban a kohéziós politika előnyeit.

„A régiók és városok európai hete” című rendezvény október 9–12. között kerül megrendezésre. Mit üzen a Brüsszelbe érkező résztvevők ezreinek?

A politika erejét a régiók több ezer szakemberének kötelezettségvállalása, szak tudása és türelmes munkája táplálja. Arra kérem őket, hogy tegyék be mindezeket bőröndjeikbe, osszák meg velünk és inspirálódjanak a kölcsönös tapasztalatcserékből. Ezekben a határokon átnyúló kapcsolatokban lüktet Európa szíve. ■

“Ami az én törekvéseimet illeti, számomra a legfontosabb, hogy a kezdeményezés, amennyire csak lehetséges, kézzelfogható és látható legyen, ily módon a lehető legtöbb helyi, regionális, nemzeti és európai választott képviselőt elérje, ezen túlmenően pedig mindazokhoz eljusson, akik a kohéziós politika hozzáadott értékét napi szinten tapasztalják.”

Szilárd, hatékony és látható kohéziós politika előmozdítása

Karl-Heinz Lambertz, a Régiók Európai Bizottságának elnöke beszámol arról, hogy a nemrégiben elindított #KohéziósSzövetség kezdeményezés miként célozza az európai polgárok figyelmének felkeltését az EU legfőbb beruházási politikájára.

Az Európai Unió idén kétségkívül két populista és az egy-ségére nézve különösen veszélyes fenyegetést került el Hollandiában és Franciaországban. A megújulás iránti vágyának legfőbb bizonyítéka az Európa jövőjéről szóló vitanyagban található, a reform maga azonban jelenleg még választút előtt áll.

A reformtörekvések noha már elindultak, a „rég” politikák továbbra is veszélyt jelentenek – elsősorban itt a kohéziós politikára és a közös agrárpolitikára gondolok. Eközben új kihívások jelennek meg, mint például a Brexit vagy a polgárok biztonságának további megerősítésének szükségessége, a védelem, a migráció és a menekültek kezelése, valamint a külpolitika.

Ezek tekintetében hiba lenne téves célokat magunk elé tűzni, a Régiók Európai Bizottsága (RB) pedig éppen ezért veszi védelmébe a szilárd, hatékony és a polgárok számára is látható kohéziós politikát.

A kohéziós politika megfelelőbb védelme céljából jött létre tehát a #KohéziósSzövetség vagy más nevén „Szövetség a kohézióért”. A nagyközönség körében igen keveset tudnak a kohéziós politikáról, jóllehet az az EU legfőbb beruházási szakpolitikája. Valójában az a tendencia figyelhető meg, hogy az emberek nincsenek is tisztában azzal, milyen lenne Európa a kohéziós politika nélkül.

Az adatok magukért beszélnek

Amint azt az EU pénzügyeinek jövőjére vonatkozó vitaanyagban is hangsúlyozták, nem szabad elfelejtenünk, hogy a 2007–2013-as időszakban a kohéziós politika a következőknek, illetve az alábbi célokra nyújtott pénzügyi támogatást: 121 400 startup vállalkozás és mintegy 400 000 kkv, a kkv-k és a kutatási központok közötti 94 955 kutatási projekt és 33 556 együttműködési projekt, 41 600 új, kutatással kapcsolatos, hosszú távú munkahely, a transzeurópai közlekedési hálózaton belüli 1500 km hosszú vasúti vágány felújítása, és végül a humán tőke fejlesztésére irányuló beavatkozások mintegy 49,7 millió résztvevője – ezeknek az intervencióknak közel a fele új készségek megszerzését eredményezte.

Egy olyan Európa, amely polgárai számára védelmet nyújt – különösen a globalizációból eredő kedvezőtlen hatásokkal szemben – kohéziós politikájából meríti erejét. Nem véletlen az sem, hogy a kohéziós politika polgárok általi támogatottsága folyamatosan növekszik, a 2017 júniusi Eurobarometer felmérés eredményei is ezt tanúsítják: a polgárok 78%-a véli úgy, hogy az uniós regionális beruházások kedvező hatással voltak városukra vagy régiójukra.

Kézszelhető ez a védelem, hiszen az adatok magukért beszélnek – a kohéziós politika mégis azon európai szakpolitikák egyike, amelyet a legtöbb támadás ér, méghozzá pont egy olyan kontextusban, ahol a jövőben – legfőképp az Egyesült Királyság EU-ból való kilépése miatt – a többéves pénzügyi keret drasztikus csökkentésére számíthatunk.

Véleményem szerint az RB egyedül nem képes megvédeni ezt a politikát és elérni a várt eredményeket. A #KohéziósSzövetségen keresztül katalizátor szerepet kell betöltenie az érintett területeken gyökeret verő, kohéziót képviselő kezdeményezések tekintetében. Ezek a kezdeményezések számosak és jó minőségűek: a városok, a régiók, a civil társadalom, a gazdasági világ, szövetségek és hálózatok mind-mind egy új kohéziós politika kidolgozását javasolják.

Az elgondolás valójában nem egyfajta meghatározott kohéziós politika megváltoztathatatlan elveinek elfogadása. Épp ellenkezőleg, a megoldás annak bebizonyítása, hogy a kohéziós politikának alapelvei, illetve a következő három tényezően alapuló hathatós triász mentén kell megújulnia: a területi kohézió, a magánszektorban a megfelelő pénzügyi eszközökön keresztüli mozgósítása és a rugalmasabb Stabilitási és Növekedési Paktumban való részvétel.

Az RB „2020 utáni, szilárd és hatékony európai kohéziós politika melletti” véleménye hangsúlyozza ezt az irányt: egy, az ambícióinknak megfelelő költségvetés; a területi megközelítésen

alapuló partnerségi politika elvének megerősítése; az eljárásoknak – a differenciálás és az arányosság elvén alapuló – drasztikus egyszerűsítése, különösen ami az irányítást és az ellenőrzést illeti; az előzetes feltételrendszeren keresztüli strukturális reformokhoz viszonyuló szilárdabb kapcsolat; új mutatók az alapok elosztására és a szubregionális eltérések figyelembevételére céljából; valamint az eredmények fokozott láthatósága.

Egyesítsük erőnket

Ezek azok az elvek, amelyek mentén az RB és a helyi hatóságok főbb szövetségei (a CPMR, az Európai Régiók Gyűlése, a Euro-cities, az Európai Települések és Régiók Tanácsa (CEMR) és az EHMRS) összegyűltek, hogy létrehozzák a #KohéziósSzövetség platformját, amelynek célja, hogy az ezen általános elvek mentén azonosítható valamennyi kezdeményezést egy kalap alá gyűjtsék. Az RB ily módon a területek és a polgárok kéréseinek intézményi szövegévé válhat a jövőbeni többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos tárgyalások során, valamint azon jövőbeni rendeletek kidolgozása tekintetében, amelyek majd az európai strukturális és beruházási alapok felhasználását irányítják.

Az RB 2017. május 12-i véleményének elfogadását és a #KohéziósSzövetség május 18-i elindítását követően október 9-én „A régiók és városok európai hetének” keretén belül hivatalosan is elindítjuk a platformot.

Ami az én törekvéseimet illeti, számomra a legfontosabb, hogy a kezdeményezés, amennyire csak lehetséges, kézszelhető és látható legyen, ily módon a lehető legtöbb helyi, regionális, nemzeti és európai választott képviselőt elérje, ezen túlmenően pedig mindazokhoz eljusson, akik a kohéziós politika hozzáadott értékét napi szinten tapasztalják.

A szövetség e célból az Európai Parlament Regionális Fejlesztési Bizottsága és az RB Területi Kohéziós Bizottsága közötti, október 10-i találkozó középpontjában áll majd. Fontos, hogy ezeket az üzeneteket Crețu biztossal együtt november 15-én továbbítsuk az Általános Ügyek Tanácsának, hogy folytassuk a figyelemfelkeltést azon tagállamok tekintetében, amelyek Európa jövőjének szempontjából kulcsfontosságú költségvetési határozatok meghozatalára készülnek.

A szövetséggel együttműködésben minden energiánkat a kohéziós politika védelmére fogjuk összpontosítani valamennyi európai polgár érdekében. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<http://cor.europa.eu/hu/Pages/home.aspx>

A PANORAMA
MAGAZIN
örömmel fogadja
az Ön írását is!

Tekintettel a hamarosan napvilágra kerülő 7. kohéziós jelentésre, mostani számunk Személyes tapasztalatok rovatában nagyobb számban teszünk közzé a 2020 utáni kohéziós politikáról zajló kulcsfontosságú vitával kapcsolatban a helyi, regionális, országos és európai érdekeltek által megfogalmazott véleményeket.

A *Panorama* örömmel fogadja az olvasók írásait, amelyek közül néhányat következő számainkban megjelentetünk. Kérjük, vegye fel velünk a kapcsolatot, és mi tájékoztatjuk Önt a határidőkről, valamint a véleményének megfogalmazására vonatkozó iránymutatásokról:

regio-panorama@ec.europa.eu

A 2020 utáni kohéziós politika – a prioritások komplex együttese

Portugália határozottan támogatja a szilárd kohéziós politika fenntartását, miközben megfelelő erőforrásokat biztosít a főbb célkitűzések megvalósításához: ily módon válik lehetővé a tagállamok és a régiók európai uniós fejlesztési standardokkal való konvergenciája.

Pedro Marques
Tervezésért és infrastruktúráért
felelős miniszter, Portugália

Ennek érdekében egy szilárd uniós költségvetésre, a saját európai erőforrásokkal (amelyek tekintetében a Monti-jelentésből származó hozzájárulások sem hagyhatók figyelmen kívül) kapcsolatos vita keretében a Brexit eredményeivel összehangolható, új megoldások feltárására, és természetesen az új kihívások és szakpolitikák finanszírozására van szükség.

A kohéziós politika feladata, hogy a reálkonvergencia és a tartós kohézió legfőbb tényezőinek, azaz az innovációnak, a készségeknek és a foglalkoztatásnak a támogatása révén fokozottan megerősítse a versenyképességre irányuló fókuszát.

E megközelítést azonban ki kell egészíteni a kohéziós országok közötti konvergencia támogatására irányuló egyedi eszközökkel. A tervezésre és az eredményekre történő összpontosítást pedig meg kell őrizni.

Fenn kell tartani és meg kell erősíteni az előzetes feltételrendszert, szükség esetén pedig utólagos feltételrendszert kell létre-

hozni, mégpedig olyan ösztönzőkkel, amelyek előmozdítják a legkevésbé fejlett tagállamok konvergenciáját.

Hasonló szerződéses logika – úgynevezett „bizalmi szerződések” – mentén kell megszervezni az Európai Bizottság és a tagállamok közötti, mélyrehatóbb és kevésbé bürokratikus megosztott irányítást. A nemzeti reformprogramok és a strukturális alapok végrehajtása közötti kapcsolat megerősítése érdekében a szerződéses eredmények szempontjából többet lehetne tenni.

E célból össze kell egyeztetnünk egyrészt a versenyképességnek a konvergencia és a foglalkoztatás tekintetében történő támogatására irányuló szakpolitikákat és intézkedéseket, másrészt pedig a területi versenyképesség és kohézió javítását célzó politikákat és fellépéseket.

A szakpolitikák fókuszában első körben a következők állnak: innováció és tudás,

a vállalati versenyképesség feltételeinek, valamint az innováción alapuló megújított stratégiák tudományos és technológiai alapjai fejlesztésének biztosítása; továbbá képesítés, képzés és foglalkoztatás a gazdasági és társadalmi fejlődéshez szükséges készségekkel rendelkező emberi erőforrások rendelkezésre állásának biztosítása céljából, valamint továbbképzés.

A területi versenyképességre és a kohézióra irányuló szakpolitikák és intézkedések pedig a következőkre összpontosítanak: (i) energia és éghajlatváltozás, az energiafüggetlenség csökkentése feltételeinek biztosítása; (ii) tengergazdaság, és az abból fakadó stratégiai potenciál megerősítése (ideértve a tengeri határokat is); (iii) a globális hálózatok és piacok közötti kapcsolat megerősítése, a városi régiók versenyképességének és vonzerejének, valamint az e területeken belüli szociális kohézióknak az előmozdítása; valamint (iv) további fókusz az alacsony népsűrűségű és határokon átnyúló területekre, a határokon átnyúló együttműködés és versenyképesség erősítése céljából a helyi források kiaknázásával.

Összefoglalóan tehát ezeket öleli fel az a prioritáseggyüttes, amellyel a kohéziós politikának meg kell birkóznia, felkészítve eközben az európai gazdaságokat arra, hogy képesek legyenek szembenézni a globalizáció és a digitális transzformáció során elkerülhetetlenül bekövetkező strukturális gazdasági változásokkal, nem letérve azonban a területi egyenlőtlenségek fenntartható csökkentését célzó ösvényről. ■

A 2020 utáni kohéziós politika: egyszerűbb mindenki számára

A kohéziós politika biztosítja a tagállamok társadalmi-gazdasági fejlődésének mozgatórugóját jelentő kedvező változások alapjait. Jelentős mértékben csökkentette a régiók közötti és a közigazgatási szintű különbségeket. Emellett pedig jelentősen hozzájárult az EU növekedéséhez. A következő hónapokban tengernyi feladat vár ránk a következő programozási időszakra vonatkozó (2020 utáni) kohéziós politikai keret kidolgozásával kapcsolatban. Mi is az, amire leginkább összpontosítanunk kell?

A kohéziós politika a tagállamok célirányos fejlesztésére irányuló beavatkozásaival erősíti a régiók versenyképességét, hozzájárul az EU-n belüli reálkonvergenciához, valamint támogatja az egységes piac teljes körű megvalósítását. A kohéziós politikának – az EU legfőbb beruházási politikájaként – a jövőben is a regionális fejlődésre fókuszáló, stabil és szilárd eszköznek kell maradnia.

Véleményem szerint e politikának hosszú távú stratégián és irányításon kell alapulnia végrehajtásának mindhárom szintjén, azaz európai, nemzeti és regionális/lokális szinten egyaránt. A barátságos beruházási környezet, a hatékony felhasználás és a stratégiai célok elérésének előfeltétele a felelősségteljes kormányzás. Ezen túlmenően lehetővé

teszi az EU-n belüli életünket esetlegesen befolyásoló, előre nem látható globális és európai kihívásokra való rugalmas reakciót.

Szükségünk van olyan uniós eszközökre, amelyek eredményeit az egyes polgárok mindennapi életük során tapasztalhatják. A jövőben lehetőségünk nyílik arra, hogy a kohéziós politikát még láthatóbbá és érthetőbbé tegyük valamennyi uniós tagállamban. A számos uniós támogatási program közötti megfelelőbb koordináció, a komplementaritások figyelembevétele és a szinergiák azonosítása is a 2020 utáni kohéziós politika előtt álló kihívások közé tartozik.

Karla Šlechtová
Regionális fejlesztési miniszter,
Csehország

A kohéziós politika végrehajtását a területi partnerek és vállalkozások bevonásával hálózatorientálttá kell tenni az együttműködés horizontális és vertikális szintű megvalósítása céljából. A minisztériumunk Csehországban olyan nyílt partnerségek platformjainak teljes körű megvalósításán dolgozik, amelyek keretében az érintetteknek lehetőségük nyílik a kohéziós politika jövőjének megvitatá-

sára. Emellett bármely jövőbeni döntés alapjának megteremtése céljából ösztönözzük a multinacionális platformokkal kapcsolatos megbeszéléseket, amelyekre fel is készültünk.

Meg kell ragadnunk tehát a kohéziós politika jelentőségére való figyelemfelkeltés lehetőségét. Valamennyi tagállam köteles együttműködni a Bizottsággal a kohéziós politika jövőbeni formájának kialakításával kapcsolatban, figyelembe véve a levont tanulságokat és újjáépítve a bizalmat minden lehetséges szinten. A végrehajtás egyszerűbb, kevesebb adminisztratív teherrel járó rendszere most valóssággá válhat, és egy ilyenfajta rendszer kialakítása iránt mi kötelezettséget vállaltunk. Egy másik fontos tényező a megosztott irányítás, amely voltaképpen a közös kötelezettségvállalások kinyilvánítása, és erősíti a Bizottság és a tagállamok közötti politikai szerepvállalást. ■

A kohéziós politika képes sikeres választ adni az új stratégiai kihívásokra

A kohéziós politika a legeredményesebb uniós szintű eszköz, amely képes megteremteni a polgáraink által elvárt valódi stratégiai változást. E változás előfeltétele a megfelelő szintű finanszírozás, a helyi felelősségvállalás erősödése, valamint a szabályozás mértékének jelentős csökkentése.

Dana Reizniece-Ozola
Pénzügyminiszter, Lettország

A balti államok jelentős részben a kohéziós politika által nyújtott finanszírozásnak köszönhetik, hogy a konvergencia megvalósítása terén az egyik legjobb teljesítményt nyújtották. Uniós csatlakozása óta Lettországban az egy főre jutó GDP az EU átlagának 47%-áról (2004) a 65%-ára (2016) emelkedett, ami jelentős előrehaladásról tesz tanúbizonyságot. Az európai strukturális és beruházási alapok értékes segítséget nyújtottak a válságból való kilábaláshoz: a 2008 és 2015 közötti időszakban a GDP évente átlagosan 1,3%-kal növekedett.

A politika eddigi eredményei ellenére Lettországnak még hosszú időre van szüksége ahhoz, hogy az egy főre jutó GDP tekintetében elérje az Unió átlagát. A felzárkózás üteme nem felel meg a polgárok elvárásainak, ami mind a fejlett, mind a kevésbé fejlett régiókban csalódáshoz és az euroszkepticizmus témyeréséhez vezet.

A kohéziós politika azonban képes sikeres választ adni az Európai Unió előtt álló új stratégiai kihívásokra. Ezért rendkívüli rövidlátásra vallana, ha megkérdőjeleznénk a kohézió jelentőségét. A kohéziós finanszírozást azonban célirányosabbá kell tenni, olyan intézkedéseket támogatva, amelyek tényleges hatást fejtenek ki a növekedési potenciálra, növelik a versenyképességet és a produktivitást, valamint elősegítik a gazdasági átalakulást.

A lett kohéziós politika sikerének egyik legfontosabb tényezője az, hogy idejekorán felismertük a támogatásnak a stratégiai reformok megvalósításában betöltött lényeges szerepét. Ezért erősen indokoltnak tartom, hogy még szorosabbra fűzzük a kohéziós politikát a strukturális reformokhoz kapcsoló szálakat. Több előfeltétele van azonban annak, hogy ezek a szálak még nagyobb hatékonysággal fejtsék ki működésüket.

A kohéziós politikát jobbítások révén még inkább stratégiai jellegű eszközzé kell alakítani. A végrehajtási mechanizmusokat felül kell vizsgálni és radikálisan le kell egyszerűsíteni – az egyszerűsítésre irányuló eddigi erőfeszítések ugyanis nem vezettek valódi egyszerűsítéshez. Most, a jelenlegi programozási időszak negyedik évében EU-szerte igen csekély előrehaladást tapasztalunk a gyakorlatban, mert az országos és regionális szervek még mindig azon igyekeznek, hogy megbirkózzanak a bürokratikus eljárásokkal.

A megoldás kulcsa a bizalomban rejlik. Amennyiben egy adott ország vagy régió folyamatosan bizonyítja, hogy képes a támogatás hatékony és észszerű felhasználására, akkor meg kellene bízni abban, hogy a kohéziós politika legmegfelelőbb megvalósítása érdekében képes létrehozni hatékony ellenőrzési eljárásokat, és képes meghozni saját stratégiai döntéseit. ■

“*A lett kohéziós politika sikerének egyik legfontosabb tényezője az, hogy idejekorán felismertük a támogatásnak a stratégiai reformok megvalósításában betöltött lényeges szerepét. Ezért erősen indokoltnak tartom, hogy a kohéziós politikát a strukturális reformokhoz kapcsoló szálakat még szorosabbra fűzzük.*”

Érvelés a közös kohéziós politika mellett

Az összes régiót – a leggyengébbtől a legerősebbig – felölelő kohéziós politika az Európai Unió sikerének elengedhetetlen feltétele.

Európa régiói képezik az Európai Unió gerincét – politikai, gazdasági, szociális és kulturális szempontból egyaránt. A 2020 utáni folyamatos és szilárd támogatás ennél fogva elengedhetetlen Európa sikerének szempontjából. Az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) teszik lehetővé számunkra a tényleges ösztönzők megteremtését és a beruházások növelését. Emellett az együttműködés ösztönzésével biztosítják Európa érdemi működését és hozzáférhetőségét a polgárok számára.

Beate Merk

Az európai ügyekért és a regionális kapcsolatokért felelős bajorországi miniszter

Bajorország már a korai szakasztól kezdve kidolgozta álláspontját az esb-alapok reformjával kapcsolatban, amelyre 2020 után kerül sor. A legfőbb aggályunk – amelyben más európai régiókkal is osztozunk – az esb-alapok megfelelő szintjének valamennyi uniós régió számára történő megőrzése. Különösen vonatkozik ez a fejlettebb régiókra, mint amilyen Bajorország

is, hiszen fontos, hogy az ott fennálló erőteljesebb regionális kiválóság továbbra is a kevésbé fejlettebb szomszéd régiók előnyeit szolgálhassa a fokozott kereslet és az extra hozzáadott érték révén. A közös európai támogatási politika egyesíti Európát, ahelyett, hogy donorokra és recipiensekre osztaná.

A Bajorországhoz hasonló erős régiók esetében nemcsak a virágzó városokról kell szót ejtenünk. A Csehországgal határos területek például a strukturális szempontból gyengébb régiók részét képezik, és ennél fogva az európai regionális fejlesztési alap beavatkozásai szempontjából kiemelt területeknek számítanak.

Az uniós regionális politika azért is olyan fontos számunkra, mert közvetlenül érinti a bajorországi és az uniós régiók egyéb területein élő embereket. Számos bajorországi projekt kizárólag az uniós alapoknak köszönhetően hajtható végre. Az esb-alapok a rövid távú válságkezelési mechanizmussal ellentétben hosszú távú finanszírozást biztosítanak a teljes finanszírozási időszak alatt, előre meghatározott alapok és források mentén. Ez magas fokú tervezést és pénzügyi biztonságot biztosít. Emellett olyan jelentős páneurópai célkitűzések megvalósítását is lehetővé teszik, amelyek nem feltétlenül hoznak azonnali eredményeket, hanem hosszú távú politikai kitartható igényelnek. A hosszú távú, fenntartható, támogatásalapú esb-alapok nem helyettesíthetők szelektív, rövid távú finanszírozási eszközökkel; sőt, meg kell őrizni az azokat jellemző stratégiai, megosztott, eredményorientált projektfinanszírozási struktúrát.

Szóljon a következőképpen Európa 2020 utáni mottója „Falak helyett építsünk hidakat!”. Minden érintett félnek össze kell tartania, felesleges választóvonalak létrehozása nélkül. Ehhez pedig még szilárdabb

határokon átnyúló együttműködésre van szükség. Az Interreg programok vitathatatlanul hozzájárultak az európai integrációhoz. A szomszédokkal való együttműködés egyértelműen bizonyítja a helyiek számára a stabil Európa hozzáadott értékét – a múlt határterületei a jövő találkozópontjaivá váltak.

Ezeken túlmenően meg kell erősíteni – a makroregionális stratégiákhoz hasonló – új politikai megközelítéseket, és a transznacionális uniós programok területén további szinergiákat kell létrehozni. Bajorország az Alpok-régióra vonatkozó európai uniós stratégia (EUSALP) jelenlegi elnökeként elkötelezett az uniós makroregionális stratégiák 2020 utáni megerősítése mellett. Határozottan elkötelezett továbbá a finanszírozási politikát érintő adminisztratív terhek csökkentése mellett, amely hozzásegíthet az önállóság megerősítéséhez és a regionális támogatások hozzáadott értéke megőrzésének biztosításához.

Az európai kohéziós politika az európai szolidaritás autentikus kifejeződése – hiszen az erősebb felek támogatást nyújtanak a gyengébbeknek. Bajorország felismeri és értékeli ezt. A terület maga is megtapasztalta a szolidaritást miközben mezőgazdasági államból az innováció földjévé vált. Bajorország vállalatai jelenleg Európa-szerte rendelkeznek partnerekkel. A stratégiai európai regionális politika hatálya alá tartozik ennél fogva valamennyi európai régió, beleértve a kevésbé fejlett régiókat is. Ez az egyetlen módja a szociális és regionális kohézió tagállamokban és azok között történő megerősítésének, valamennyi régió gazdasági eredményességének támogatása mellett. Ha e tekintetben sikerrel járunk el, és amennyiben a helyiek megtapasztalják az európai együttműködésből fakadó konkrét eredményeket, a polgárok visszanyerhetik az EU-ba vetett bizalmukat. ■

A régiók bevonása és a szolidaritás megőrzése

A 2020 utáni időszakban meg kell erősíteni a kohéziós politika – az intelligens szakosodási stratégiákhoz és a városfejlesztési menetrendhez hasonló – hatékony folyamatait.

Sonja Palhus, a Dél-Nyugat-Finnországi Regionális Tanács nemzetközi ügyekért felelős vezetője

Napjainkban a dél-nyugat-finnországi régió jó teljesítményt nyújt. Ez nem mindig volt így, de a ten-

geri és a gyáripari ágazatra összpontosuló, növekvő beruházásoknak köszönhetően egyre nagyobb teret nyer a gazdasági növekedés. Bár a fellendülés pozitív fejlemény, újfajta kihívásokat is támaszt a régióban – biztosítani kell ugyanis a növekedéshez szükséges pénzügyi eszközöket és szilárd hátteret.

A Balti-tenger szívében elhelyezkedő régió fekvése kézenfekvő lehetőséget kínált a dél-nyugat-finnországi szereplők számára az uniós balti-tengeri stratégiában (EUSBSR) való részvételhez és a stratégia megvalósításához. Ez a makroregionális stratégia kiváló keretet kínált a határon átívelő együttműködéshez, mivel a tengeri határok mindig is jelentős tényezőknek számítottak a régióban.

A Dél-Nyugat-Finnországi Regionális Tanács ad helyet Finnország egyetlen Interreg irányító hatóságának, a Közép-balti-tengeri programnak, ezért a tanács első kézből szerez tapasztalatokat az aktív és eredményorientált határon átívelő együttműködés hozzáadott értékéről. Az a lehetőség, hogy a kohéziós alapok támogatásával együttesen dolgoznak a közös kihívásokon és erősségeken,

új ötleteket és megoldásokat hoz a régió számára, és ez a jövőben is erőteljes támogatásban fog részesülni.

A regionális fejlesztési szakemberek növekvő várakozással néznek a 2020 utáni kohéziós politika elé. Jelentős az igény az uniós kohéziós politika következő generációja iránt, nem elegendő azonban, ha a reform csupán technikai jelleget ölt, hanem annak a régiók fenntartható gazdasági, társadalmi és környezeti fejlesztésének irányába mutató szisztematikusabb megközelítésen kell alapulnia.

A tematikus koncentrációt agilitással és rugalmassággal kell ötvözni. A régiók jövőképeinek megvalósításához és a szükséges lépések megértéséhez elengedhetetlen a folyamatok egyszerűsítése és rugalmassága. Fokozni kell a rugalmasságot anélkül, hogy növelnénk annak lehetőségét, hogy a Bizottság vagy a tagállamok forrásokat vonjanak el a régiótól.

Végül pedig – szem előtt tartva a kohéziós politika lényegét – meg kell őriznünk valamennyi régió részvételét és a szolidaritást. ■

A kohéziós politika az uniós szolidaritás fontos eszköze

A kohéziós politikának látható – többek között pénzügyi – szerepet kell vállalnia az Európai Unió valamennyi régiójában, főként az Unió számára egyértelműen hozzáadott értéket termelő tevékenységek támogatásában.

A kohéziós politika a beruházások fő finanszírozója – különösen a hátrányos helyzetű régiókban. Ugyanakkor a fejlett régiókban is jelentős lendületet ad a gazdasági fejlődésnek és az innovációnak.

Mostanáig a kohéziós politika Karintiában a kutatás-fejlesztésre és az innovációra helyezte a hangsúlyt. Az új kihívá-

sok leküzdése érdekében azonban a továbbiakban a tematikus koncentrációt kell tevékenykednie – különösen a fejlett régiókban.

Ahhoz azonban, hogy sikeressé és a szolidaritás hatékony eszközévé válhasson, a kohéziós politika reformjára van szükség. Ez különösen azokra a régiókra érvényes, ahol az esb-alapok csupán

viszonylag kis mértékben járulnak hozzá a regionális és gazdasági fejlődéshez.

Ennek az alapvető fontosságú reformnak magában kell foglalnia az arányosság elvének tényleges alkalmazását és a szubszidiaritási elvek érvényesítését. Emellett végre kell hajtani egy valódi és széles körű egyszerűsítést, és a kohéziós politikát össze kell hangolni más szakpolitikai területekkel (pl. A Horizont 2020 programmal).

A klasszikus határ menti régióknak számító Karintia számára szintén elsőrendű fontosságú, hogy mindhárom dimenzióban – határokon átnyúló, transznacionális és interregionális – folytatódjon az európai területi együttműködés (Interreg). Ez az eszköz ugyanis valódi európai integrációt és együttműködést valósít meg, és – főként a kisebb régiók számára – gyakran az egyetlen lehetőséget

Armin Schabus
Uniós programkoordinátor,
Karintiai Regionális
Kormányhivatal, Ausztria

biztosítja arra, hogy megfelelő megoldást találjanak az új kihívásokra.

Hozzáadott érték szempontjából a makroregionális stratégiák (EUSALP, EUSDR) szintén az együttműködésn és a stratégiai

politikai hálózatépítés jelentős eszközét képviselik. A stratégiai célok kitűzése megkönnyíti egy, a regionális kihívások figyelembevételével kialakított integrált megközelítés végrehajtását.

Ez magában foglalja a közösség szintjén irányított helyi fejlesztés folytatását (és egyszerűsítését). A 2014–2020-as időszakot Karintia azzal kezdte, hogy – a határon átnyúló regionális fejlesztés ambiciózus kísérleteként és a LEADER-megközelítés kiterjesztéseként – a közösség szintjén irányított helyi fejlesztést átültette az Olaszország–Ausztria Interreg programba. Karintia komolyan kéri, hogy a közösség szintjén irányított helyi fejlesztésre szolgáló eszköz 2020 után is a rendelkezésére álljon. ■

Miért van szükségünk erős kohéziós politikára?

Az Európai Unió számos vetülete került górcső alá, többek között a kohéziós politika, amelynek létjogosultsága is megkérdőjeleződött.

Amíg az Európai Tanácsban és a Bizottságban zajlik a vita, a városok és a régiók állásfoglalása egyértelmű. Mi úgy véljük, hogy a kohéziós politikának nemcsak hogy az Unió egyik alapvető szakpolitikájának kell maradnia, hanem meg is kell erősíteni azt.

Miért is támogatjuk a kohéziós politika fennmaradását? Azért, mert bizonyítja az emberek számára, hogy az EU törődik velük. 2007 és 2013 között lehetővé

tette, hogy egyedül Olaszországban több mint 60 000 munkahely jöjjön létre.

Ez csupán egyetlen példa arra nézve, milyen változást hoz a kohéziós politika az uniós térségek életében.

Az Európai Települések és Régiók Tanácsa (CEMR) ezért támogatja egy előre meghatározott költségvetés meglétét, hogy a tehetősek és a szegény régiók reagálni tudjanak legsürgetőbb kihívásaikra, mint például a migrációra és az éghajlatváltozásra.

A kohéziós politika jelenlegi formájának fenntartása azonban nem elegendő: egyszerűsíteni kell a támogatáshoz való hozzáférést, hogy a csekélyebb erőfor-

Stefano Bonaccini
Emilia-Romagna tartomány,
valamint az Európai Települések
és Régiók Tanácsának
(CEMR) elnöke

rásokkal rendelkező régiók is részesülhessenek belőle.

A jövő kohéziós politikáját mindenekelőtt az európai térségekkel való együttműködésben kell kialakítani. Ennek érdekében párbeszédet kell kezdeményezni a helyszínen valamennyi helyi és regionális önkormányzattal, reprezentatív szövetséggel és az egyéb érdekelttel. A párbeszédnek

elsősorban a jelenlegi kohéziós politika hatásaira, hozzáadott értékére, valamint annak jobbítására kell összpontosítania.

A párbeszédre éppen ideális pillanatban kerülne sor ahhoz, hogy elgondolkodjunk Európa jövőjéről. Történetesen nemrégiben fogadtunk el egy álláspontot, amely az elkövetkezendő évekre nézve körvonalazza az európai kistérségek és régiók jövőjét.

A CEMR elnökeként felkérem az uniós intézményeket, hogy kezdeményezzenek konstruktív párbeszédet a helyi önkormányzatokkal. A helyi önkormányzatokat pedig felkérem arra, hogy a helyi igények és az EU jobb összehangolására vonatkozó elképzeléseikkel és javaslataikkal járuljanak hozzá ehhez a párbeszédhez. ■

Innováció és stratégiai programozás a vállalkozások számára

A kohéziós politika mindig is hatékony eszközt biztosított és jelentős anyagi támogatást nyújtott a versenyképesség, az innováció és a társadalmi kohézió terén az európai régiókban jelentkező komoly kihívások leküzdéséhez.

Massimo Sabatini
A Confindustria regionális politikáért és területi kohézióért felelős igazgatója, Olaszország

A kohéziós politika képes arra, hogy igazodjon az egyes területek igényeihez és potenciáljához. 2020 után ezek a kihívások fokozódni fognak, ezért kulcsfontosságú, hogy az Európai Unió fenntartsa és megerősítse az állami és magánberuházásokat, térségeinek harmonikus növekedését és a különbségek mérséklését elősegítő fő eszközt.

A Confindustria álláspontja szerint ez a politika döntő fontosságú a békét és a gazdasági növekedést célul kitűző, szélesebb körű európai projekt megvalósulása, különösképpen az európai ipar versenyképességét érintő kihívások leküzdése szempontjából. A jövő kohéziós politikájának megfelelő erőforrásokat és eszközöket kell rendelkezésre bocsátania az úgynevezett

„negyedik ipari forradalom” alkotóelemei – vagyis a termelés és a tudományos és technológiai kutatás innovációja, a gyártási folyamatok digitalizálása és a készségfejlesztés – számára. Emellett nagyobb arányban kell a vállalkozásokat bevonni a Horizont 2020-hoz hasonló eszközökkel végzett kísérletekbe.

Az egymást kiegészítő módon szakosodott uniós területek közötti együttműködés a versenyképesség kiegyensúlyozot-

tabb növekedéséhez vezethet, a vissza nem térítendő támogatások és kölcsönök helyes aránya pedig képes előmozdítani a beruházásokat és a kkv-k konszolidációját. Hasonlóképpen a jövő kohéziós politikája képes lesz különböző mechanizmusok – például a továbbra is fenntartott és koncentráltabb előzetes feltételrendszer – révén hozzájárulni a vállalkozások számára kedvezőbb gyártási struktúrák kialakításához, az igényeikhez jobban idomuló közigazgatás létrehozásához, valamint a fejlesztésre irányuló állami fellépések általános javulásához.

Mindehhez szükség van a kohéziós politika reformjára és egyszerűsítésére, amely így kevesebb prioritásra és a mérhető eredményekre összpontosítana, a prioritások pedig egy nagyobb mértékű szubszidiaritás érvényesülése révén régióként kerülnének kiválasztásra egy közös menüből. Ebből következne, hogy a végrehajtás és az ellenőrzések nagyobb

mértékben hárulnának nemzeti és regionális szintre, így az Európai Unió tevékenysége a stratégiára és a stratégiai programozásra koncentrálna.

Mindezek érdekében szükséges, hogy az érintett intézmények között nagy mértékű bizalom, valamint hatékony és minőségi partnerség alakuljon ki,

amely partnerség a szabályok meghatározásakor képes az egyszerűsítést az elsődleges kedvezményezettek, vagyis a vállalkozások szempontjainak figyelembevételével megvalósítani. ■

A kohéziós politika segíthet Európának megoldani a lakhatási problémákat

A megfizethető lakások hiánya és az abból fakadó kirekesztés városaink, régióink és társadalmaink egyik legnagyobb veszélyforrása, ezért a szociális lakásszolgáltatásba eszközölt beruházások jelentős társadalmi hatást fejtenek ki.

A megfelelő lakások hiánya az uniós gazdaságok szintjén évi 195 milliárd EUR költséget termel (Eurofound), miközben az árak a válság óta 2016-ban emelkedtek a legmagasabbra (Eurostat). Az elhibázott politika és a piacokba vetett túlzott bizalom társadalmi és gazdasági árát egyre nehezebb a szőnyeg alá söpömi. Az uniós kohéziós politika többet is tehetne a probléma megoldása érdekében azáltal, hogy integrálja a bevált innovatív és működő megközelítéseket.

A terítéken lévő társadalmi kihívások jellegetől függetlenül a megoldás a jó minőségű, megfizethető lakhatás biztosítása. A lakhatás meghatározza az egyén életét, mivel a lakások összetett javak, amelyek kapcsolódnak az egészséghez, a gazdasági

és energetikai biztonsághoz, a közlekedéshez, az oktatáshoz és a foglalkoztatottsághoz. A lakhatás emellett befolyást gyakorol a lakónegyed képére, és közvetlen kihatással van a társadalmi kohézióra.

A kontinens állami, szövetkezeti és szociális lakásszolgáltatóit képviselő Housing Europe (www.housingeurope.eu) az International Union of Tenants and Delphis szervezettel közösen és az európai felelős lakhatásért díj (www.responsiblehousing.eu) égisze alatt létrehozott egy adatbázist, amely tartalmazza mindazon módokat, amelyeken keresztül ezek a szervezetek demonstrálják a társadalmi szempontból innovatív megoldásokat teremtő értékek iránti elkötelezettségüket. E szervezetek ugyanakkor hangsúlyozzák a környezeti fenntarthatóság, a felelős kormányzás, az érdekeltekkel kiépített méltányos kapcsolatok és a felelősségteljes emberierőforrás-gazdálkodás helyi társadalomra gyakorolt hatását.

Ezzel párhuzamosan az uniós városfejlesztési menetrend keretén belül működő lakhatási partnerség, amely tagjai között tudhatja a Housing Europe szervezetet is, az Eszköztár a megfizethető lakásokért

Sorcha Edwards
A Housing Europe főtársa

elnevezésű adatbázis létrehozásával megtette az első lépéseket. Az adatbázis olyan szerteágazó megoldásokat tartalmaz, amelyeket a lakhatási problémák jelenlegi és hosszú távú megfizethető kezelésére alkalmaznak – az európai városok, fejlesztői szakemberek és döntéshozók szempontjainak figyelembevételével.

Kulcsfontosságú, hogy a kohéziós politika az elkövetkező években is támogassa ezeket a pozitív tapasztalatokat, és elősegítse a felelős lakhatás megvalósulását az Unióban, hogy valamennyi polgár részesülhessen annak előnyeiből. Ennek érdekében elsőrendű fontosságú, hogy a helyi szereplők egyszerűen tudjanak hozzájutni a támogatáshoz. Szintén fontos lenne megteremteni a vissza nem térítendő támogatások és kölcsönök (a strukturális alapok, az EBB által nyújtott kölcsönök, az Európai Stratégiai Beruházási Alap stb.) ötvözésének lehetőségét. ■

Az európai régiók intelligensebb növekedése az innováció révén

A globalizáció, az automatizálás, az új technológiák és a szén-dioxid-mentesítés mind hatással vannak a munkahelyekre, az ipari ágazatokra, az üzleti modellekre, illetve a gazdaságról és a társadalomról kialakított véleményre.

Európa nagy jelentőségű változások idejét éli. A globalizáció, az automatizálás, a szén-dioxid-mentesítés, a kialakulóban lévő és a digitális technológiák mind-mind hatást gyakorolnak a foglalkoztatásra, az ipari ágazatokra, az üzleti modellekre, valamint a gazdaság és a társadalom egészére.

Az uniós régiók jövőbeni kihívásai közé tartozik, hogy a globalizált világ tagjaiként – most jobban, mint valaha – képesek legyenek felvenni a legfejlettebb és leginkább feltörekvő gazdasági hatalmakkal a versenyt. Ennélfogva meg kell találniuk annak módját, hogy konkrét uniós, nemzeti és helyi szintű fellépések révén miként válhatnak ellenállóbbakká és versenyképesebbékké, miközben gondoskodnak a globalizáció előnyeinek megosztásáról.

Számos európai régió olyan kiváló helyzetben van, amely lehetővé teszi számára, hogy kihasználhassa a globalizáció nyújtotta lehetőségeket. A Bizottság globalizációról szóló vitanyagja azonban rámutatott, hogy a versenyképesség és az innováció területén fennálló különbségek a fejlett uniós régiók és a kevésbé erős régiók között egyre inkább nőnek.

Sérülékeny régiók továbbra is találhatóak Európa-szerte, Dél-, Közép- és Kelet-Európa területein. Az innovációt a foglalkoz-

tatás előmozdításának egyik legfőbb gazdasági mozgatórugójaként tartják számon. E régiók innovációs lehetőségeinek azonosítása, valamint a helyi erősségek megerősítésére, a fejlődésbeli különbségek csökkentésére és a versenyképesség fokozására való összpontosítás segíthet a globalizációval szembeni ellenálló képesség erősítésében.

Az intelligens szakosodási stratégiák újjáalakítják az európai növekedést

Az EU e tekintetben az intelligens szakosodással valamennyi régióban változást fog előidézni. Az intelligens szakosodás új lehetőségeket teremt a régiók közötti együttműködésre közös prioritások mentén, ezáltal kiegészítve egymás erősségeit és átformálva a növekedés és integráció európai modelljét.

Eddig 120-nál több intelligens szakosodási stratégiát hoztak létre, amelyek összesen több mint 65 milliárd EUR értékű finanszírozásban részesülnek nemzeti és uniós alapokból (ennek része az Európai Regionális Fejlesztési Alapból származó több mint 40 milliárd EUR is). A finanszírozás 2020-ig összesen várhatóan 15 000 vállalkozásnak nyújt segítséget új termékeik bevezetésében, 140 000 startupot támogat és 350 000 új munkahelyet teremt.

Az intelligens szakosodás az együttműködésen és az innováción alapuló, új közös munkamódot teszi lehetővé. A régiók és az iparágak az intelligens szakosodás révén helyi megoldásokat hívhatnak életre, ösztönözhetik a versenyképességet, és a méretgazdaságosság által maximalizálhatják a növekedési potenciált, miközben megteremtik az európai polgárok várakozásainak megfelelő jólétet és munkahelyeket.

„A globalizáció és az új technológiáknak a társadalomra és a munkahelyekre gyakorolt hatása mélyreható következményekkel jár az európaiak mindennapi életében minden egyes régióban, városban és vidéki térségben. Az intelligens szakosodási stratégiák lehetővé teszik a régiók önfenntartását saját értékeik fejlesztése és a helyi vállalkozásaik globális ellátási láncokhoz való hozzáféréseinek – különösen az ipar területén történő – támogatása révén.”

Jean-Claude Juncker, az Európai Bizottság elnöke

Az innováción alapuló növekedés uniós régiókon belüli fokozását célzó négy kihívás

A Bizottság „Az innováció megerősítése Európa régióiban: Az ellenálló, inkluzív és fenntartható növekedésre irányuló stratégia”¹ című közleményével kötelezettséget vállalt az innováción alapuló növekedés fokozása, valamint a régiók abban való támogatása iránt, hogy a technológiai változások és az ipari korszerűsítés által teremtett lehetőségeket megragadhatják. A Bizottság azonosította a regionális innováció négy fő kihívását és az azok kezelésére irányuló néhány kísérleti fellépést. E fellépések elindítására 2017 végén kerül sor, céljuk a régiók közötti innovációs projektekre irányuló nagyobb beruházások előmozdítása és a kevésbé fejlett régiók ipari korszerűsítésének kiegészítése.

1. Az innovációs képesség fokozása a kevésbé fejlett régiókban

Azoknak a régióknak, amelyekben jelenleg ipari átalakulások mennek végbe, olyan egyedi kihívásokkal és akadályokkal kell szembenéniük, amelyek például a kutatási és innovációs infrastruktúrák fragmentációja és fenntarthatósága, a megfelelő szakutadás hiánya és az ipar leépülése. Számos uniós kezdeményezés és finanszírozási rendszer segíti őket a széles körű innováció támogatásában és az uniós kutatási és innovációs alapokban való részvételük kibővítésében. Ilyenek például a következők: TAIEX Peer-2-Peer, S3 platformok, Horizont 2020 „Teaming and Twinning” („Partnerségalkítás és ikerintézményi együttműködés”), „Stairway to Excellence” („A kiválóságokhoz vezető út”), és a „Lagging Regions” („Leszakadó régiók”) elnevezésű kezdeményezések. A Bizottság a kísérleti fellépések révén a jövőben elősegíti majd a meglévő uniós eszközök kombinált felhasználását, felgyorsítja az innováció elterjedését és felszámolja a beruházási akadályokat.

2. A régióközi innovációs beruházással kapcsolatos együttműködés erősítése

Az intelligens szakosodási stratégiák, a régióközi és a makroregionális együttműködés támogathatja a régiókat a meglévő

komplementaritások kihasználásában és az uniós szintű értékláncok kiépítésében a magán- és az állami szektor közötti beruházások közötti szinergiák ösztönzése és az uniós alapú innováció piaci közelítése révén. A kísérleti fellépések továbbá segíteni fogják a régióközi partnerségeket a konkrét üzleti projektek és beruházási lehetőségek azonosításában.

3. A kutatási és innovációs rendszerek régiókon belüli további megújítása

A strukturális reformok és a megfelelőbb szabályozási és intézményi keretek létfontosságúak a versenyképesség fokozása és az innovációs stratégiák biztosítása céljából. A Bizottság fokozni fogja azon erőfeszítéseit, amelyek arra ösztönzik a tagállamokat, hogy maradéktalanul kihasználják a reformok megtervezésének és végrehajtásának elősegítésére irányuló uniós támogatást. Ez a strukturálisreform-támogató szolgáltatás² igény szerinti segítségnyújtása és a Horizont 2020 szakpolitika támogató eszköze³ révén valósul majd meg. A Bizottság végezetül felkéri a tagállamokat az európai szemeszter folyamata során érintett valamennyi érdekelt féllel való párbeszéd megerősítésére.

4. Az uniós politikák és eszközök közötti szinergiák elősegítése

A regionális, nemzeti és európai szakpolitikai programok és eszközök⁴ nagy részét már életbe léptették az innováció, a növekedés és a foglalkoztatás ösztönzése vagy a régióközi együttműködés előmozdítása céljából. A Bizottság támogatni fogja a nemzeti és regionális hatóságokat ezek megfelelőbb kombinálásában és egyértelműsíteni fogja a közbeszerzéseket és az állami támogatásokat érintő lehetséges szinergiákat.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<http://bit.ly/2yHs5Vk>

<http://bit.ly/2xtHjOD>

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

1) COM(2017) 376 final

2) https://ec.europa.eu/info/departments/structural-reform-support-service_en

3) <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/tags/policy-support-facility/>

4) Közös technológiai kezdeményezések, a köz- és magánszféra közötti partnerségek, az Európai Innovációs és Technológiai Intézet, az Erasmus+ program keretében működő tudásfejlesztési és ágazati szakképzés-fejlesztési szövetségek, az európai stratégiai klaszterpartnerségek, az Enterprise Europe Network, az európai innovációs partnerségek, a Start Up Regions Network, az Interreg stb.

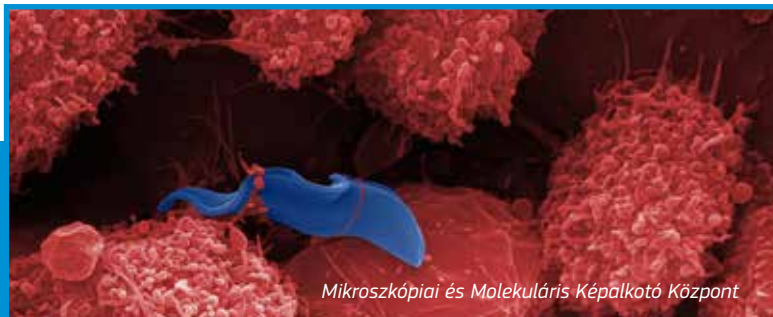
EGYSÉGBEN AZ ERŐ BELGIUMBAN

1994-ben a Brüsszeli Szabadegyetem (ULB) kockázatos vállalkozásba fogott: a belgiumi Charleroi városát biotechnológiai központtá fejlesztette. Az Uniótól és Vallóniától kapott támogatásnak köszönhetően 1999-ben megnyithatta kapuit a Molekuláris Biológiai és Orvostudományi Intézet.

A Brüsszeli Szabadegyetem célja az volt, hogy egy olyan bioparkot hozzon létre, amely egyszerre szolgál akadémiai kutatóközpontként és a charleroi-i gazdasági fejlődés motorjaként – mivel a korábban az acélpár fellegvárának számító Charleroi ipara akkoriban teljes szerkezetátalakuláson ment keresztül.

A vállalkozás meghozta gyümölcsét. Napjainkban a charleroi-i Bioparkban több mint 1100 fő tevékenykedik:

- > négy kutatóintézetben, vagyis a Molekuláris Biológiai és Orvostudományi Intézetben, az Orvosi Immunológiai Intézetben, a Mikroszkópai és Molekuláris Képzőközpontban és a Növénybiológiai Kutatólaboratóriumban;
- > az I-Tech-Incubatorban, amelynek feladata a vállalkozások növekedésének elősegítése, fellendítése és támogatása;
- > a HeLSci képzési központban, amely speciális képzési programok kialakítása révén mozdítja elő a vállalatok növekedését; valamint
- > több mint 47 vállalatban, amelyek közül többen folytatnak tevékenységet a nemzetközi szinten is.

Mikroszkópai és Molekuláris Képzőközpont

Ezt a szintű fejlődést a Biopark területén megvalósuló kutatási és képzési tevékenységek, technológia átadás és ipari fejlesztés koordinálása tette lehetővé. Emellett az immunológia, a képzőközpont és a sejterápia fejlődésének elősegítése érdekében meghonosítottak egy intelligens szakosodási stratégiát is.

A sikerhez döntő módon hozzájáruló tényezők közé sorolható még az ágazat növekedésének támogatására irányuló politikai akarat, jelentős ipari szereplők – pl. a GSK Vaccines vagy az UCB – jelenléte a vallon régióban, valamint állami és magánbefektetői hálózatok létrehozása – a Bioparkban működő vállalatok ez idáig több mint 650 millió EUR értékű magánbefektetést vonzottak.

A Brüsszeli Szabadegyetem, az EU és Vallónia kezdeti beruházásai nélkül a Biopark nem jött volna létre. Töretlen sikeréhez azonban hozzájárul a világos stratégia, a nemzeti, regionális és helyi politikák összehangolása, valamint az állami és a magánszféra szereplőinek összefogása. Végül is Belgium mottója az „egységben az erő”!

Dominique Demonté

A charleroi-dél-brüsszeli BIOPARK igazgatója, Belgium

BEFEKTETÉS SVÉDORSZÁG JÖVŐJÉBE

Svédország Västra Götaland régiója az innováció egyik élharcosa Európában. Az ország második legnagyobb régiója jó néhány nagyvállalatnak ad otthont, többek között a Volvo Autónak,

Elektromos hibrid Volvo 7900

a Volvo cégcsoportnak, az SKF-nek és az Astra Zenecának. A régióban igen fejlett a kutatás és az innováció: az átlagosnál többet költenek kutatás-fejlesztésre, és öt jó hírű egyetem működik a területén. A régió gazdaságának szívéét az ipar adja, és számos új fenntartható technológia kipróbálásához biztosít környezetet.

A Västra Götaland 2020 elnevezésű átfogó növekedési és fejlesztési stratégia elválaszthatatlan részét képezi az intelligens szakosodás. A stratégia 13 ágazatra összpontosít, hat erősségnek számító területre helyezve a hangsúlyt, ezek az élettudományok, a közlekedés, a zöld vegyipar, valamint a nyersanyag, a textil és a tengeri ágazat. A tematikus programok keretén belül a Västra Götaland régió jelenős mennyiségű befektetést eszközöl ezen ágazatok innovációjába és fejlesztésébe, hangsúlyosan törekedve arra, hogy létrehozza az együttműködés, a kísérletezés és a demonstráció hosszú távú struktúráit. E struktúrák közül jó néhány a régió hat tudományos parkjában kapott helyet.

Ezek a beruházások hozzájárulnak ahhoz, felkészítsék a régió gazdaságát a gazdasági átalakulásra. A textiliparhoz hasonlóan a múltban gyökerező, divatjamúlt iparágak képesek voltak átalakulni és megőrizni versenyképességüket a tudásalapú gazdaságban.

A textilgyártás számos európai országban, így Svédországban is az ipari fejlődés bölcsőjeként szolgált. Az újabb és újabb gazdasági válságok során Svédországban a termelés külföldre telepítésével számos munkahely tűnt el az iparágban. A textilipar azonban soha nem távozott véglegesen a Västra Götaland régióbéli textilgyártás ütőerének számító Borås városából. A régióban tevékenykedő vállalkozások foglalkoztatják a svéd textilipari ágazatban dolgozók kétharmadát. Az olcsó pólókat értékesítő vállalatokkal való versengés helyett Borås innovatív új cégei figyelmüket a piaci rést kitöltő termékekre irányítják.

Emellett Västra Götaland a fenntartható közlekedés terén zajló kutatás-fejlesztés tekintetében is Svédország fő központjának számít, mivel a régió foglalkoztatja a nemzeti autóiiparban

dolgozók csaknem felét. Az autóiipar versenyképes ágazatai közé tartozik az automatizálás, a villamosítás és a járművekbe épített információs és kommunikációs technológiák. A régióban jelenleg több nagy ívű demonstrációs projekt zajlik, ilyen például az ElectricCity, amelynek keretében a városi tömegközlekedési flotta részeként Volvo elektromos buszokat tesztelnek valós környezetben.

Az intelligens szakosodási stratégiához kapcsolódó források között létrehozott szinergiák egyik példája a 2014-ben megnyílt, Asta Zero elnevezésű egyedi létesítmény, ahol közút- és járműbiztonsági tesztek végeznek. Ezt a beruházást regionális és nemzeti forrásokból finanszírozták, amelyet az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatása egészített ki, az autóiipar pedig egyedülálló szerződésben tett ígéretet arra, hogy több éven keresztül használja és anyagilag támogatja a létesítményt.

Hanna Blomdahl

A Västra Götaland régió K+F egységének vezető tisztségviselője, Svédország

AZ INTELLIGENS SZAKOSODÁSRA IRÁNYULÓ KUTATÁSI ÉS INNOVÁCIÓS STRATÉGIA ÉSZAK-KELET-ROMÁNIÁBAN

Legyen szó a gyermekek oktatásáról, a közösségek közötti kapcsolatok bővítéséről vagy élvonalbeli technológiára támaszkodva kórházakban zajló életmentésről, a regionális tervezés és az uniós strukturális alapok kezelése révén végső soron az emberi haladásba vetett bizalmat tápláljuk. A tervezés és az alapok kezelése küldetésünk részét képezi, de hogy mit teszünk és hogyan, az már motivációnkból fakad.

Az intelligens szakosodás rendkívül fontos az európaiak számára. Rendelkezik ugyanis azzal a képességgel, hogy az egész kontinens dinamikájának átrendezésével jelentős változásokat hozzon a teljes európai gazdaságban. Az európai gazdaság eddig soha nem látott mértékben változik. Ez alól régióink, Észak-Kelet-Románia sem képez kivételt.

A strukturális alapoknak köszönhetően a régióban számos téren javulás tapasztalható: több polgár jut tiszta ivóvízhez, javult a közszolgáltatások színvonala, jobb munkahelyek

létesültek és az új infrastruktúra révén javult a régió összeköttetése. Erre összpontosított az állami beruházások többsége, és az életminőség azóta folyamatos javuláson megy keresztül.

Észak-Kelet-Romániában az intelligens szakosodás a tervezés és a programozás inkluzív eszköze – a társadalmi kihívások együttes megoldásának és az együttműködés négyes spirálmodell alapján történő fellendítésének egyik módja, amelynek egyetlen célja a fejlődés és a jólét biztosítása. Nemzetközi elhivatottsággal rendelkező innovátorok, startup vállalkozások és magánszereplők új generációja lehetővé teszi, hogy az olyan ágazatok, mint az agro-élelmiszeripar, textilipar, új anyagok, információ és kommunikáció, egészséges életmód és időskor, biotechnológiák és környezetvédelem intelligensen szakosodó ágazatokká váljanak.

Az intelligens szakosodási stratégia elkötelezettség és kemény munka árán létrehozott egy 129 elemből álló projektsorozat, amelyek – ha 2023-ig megvalósulnak – örökre átalakítják régióinkat. 65 projekt irányul arra, hogy az operatív programokra szánt támogatást bevonva fejlessze a főbb innovációs kompetenciákat, és vállalati szinten hasznosítsa a kutatási eredményeket. A regionális operatív programból 36,15 millió EUR-t különítettek el a technológiaátadási szolgáltatások fejlesztését tervező 36 javaslat számára. Egy példa nélküli erőfeszítésnek köszönhetően az irányító hatóság és a regionális fejlesztési ügynökségek a regionális operatív program keretében létrehoztak egy speciális, az intelligens szakosodásra irányuló kutatási és innovációs stratégiára vonatkozó célkitűzést, amely 25 millió EUR-val járul majd hozzá a fennmaradó 28 integrált, több pontos beavatkozást végző projekt támogatásához, amelyek a régió főbb gazdasági értékláncaira összpontosítanak.

Vasile Asandei

Az észak-kelet-romániai ADR ügyvezető igazgatója

INNOVÁCIÓ HATÁROK NÉLKÜL

A „Blauwe As Emerging Disease” kampusz, Delft

A tengerszint alatt fekvő holland régió, Zuid-Holland számára óriási kihívást jelent az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás. Mivel Rotterdam kikötője révén Európa egyik kapujának számít, a régió hatalmas összegeket fektet az intelligens és környezetbarát közlekedésbe. Az agglomerációs körzetnek emellett gondoskodnia kell a városi lakosság élelmiszerrel való ellátásáról, valamint egy biztonságos, tiszta és egészséges környezet megteremtéséről.

Ezen egymással összefüggő kihívások leküzdésére erős gazdasági klaszterek kínálnak innovatív megoldásokat. Ezért nem csupán a fejlesztés kap hangsúlyt, hanem az innovációknak a helyszínen, vagyis a valós életben való folyamatos tesztelése is, hogy olyan megoldások szülessenek, amelyek ténylegesen hozzájárulnak Európa társadalmi kihívásainak leküzdéséhez. E megközelítés alkalmazásához szükség van a különböző tudományágak és ágazatok találkozására, valamint a szakértelem más európai városokkal és régiókkal történő megosztására, mert ez biztosítja a stratégiák folyamatos jobbítását és az egymástól való tanulást.

A 2007–2014-es időszakban végrehajtott 1 milliárd EUR értékű uniós beruházás, valamint a 2014–2020-as időszakban már kifizetésre került 700 millió EUR további jelentős hozzájárulást nyújtott Európa komoly társadalmi kihívásainak kezeléséhez. A kiválóságon alapuló kutatás-fejlesztésbe eszközölt fontos uniós beruházások klaszterek erejét igazolják.

Az ERFA finanszírozásában részesülnek például az olyan egyedülálló európai nagyszabású és nyílt hozzáférésű K+F eszközök, mint például a NeCEN kutatóközpont mikroszkópja és a Biofeldolgozó Kísérleti Létesítmény, valamint a kutatási eredmények hasznosítását célzó holland központok és a YES!Delft-hoz hasonló inkubátorok. Az eredmények dióhéjban: 160 startup vállalat, több száz szabadalmaztatott technológia, vállalatok tevékenységi körének kiterjesztése több mint 80 országra, 130 millió EUR-t meghaladó összegű tőkebefektetés és 1000-nél is több munkahely.

Az InnovationQuarter ügynökség a régió gazdasági fejlődését egy rülőző alapon keresztül támogatja, amelyet részben az ERFA finanszíroz. Emellett a régióbeli partnerek az Európai Beruházási Bankkal közösen egy regionális beruházási platform kidolgozásán munkálkodnak, amely a magánberuházások fellendítésére lenne hivatott.

Ezek a beruházások regionális innovációs ökoszisztémánk fontos alapját képezik. a vállalatok szoros együttműködést folytatnak egymással, valamint három egyetemmel, két orvosi központtal és alkalmazott tudományokra szakosodott egyetemekkel annak érdekében, hogy napjaink kihívásaira válaszoló megoldásokat fejlesszenek ki és teszteljenek. A tudományágakon és ágazatokon átívelő együttműködés eredményeképpen például óriási adatmennyiséget állítottak a béke és az árvízvédelem szolgálatába, meghonosították a 3D nyomtatást a tengeri és a gyógyászati iparban, és növényi kivonatokon alapuló új gyógyszereket fejlesztettek ki. Zuid-Holland több uniós hálózat – egyebek mellett az Élkezdeményezés – keretén belül szorosan együttműködik más európai régiókkal, ami szintén hozzájárul ahhoz, hogy intelligens szakosodási stratégiáját sokan tekintik a határok nélküli, vagyis az ágazatokat, határokat és forrásokat átfogó innováció alapjának.

Jacqueline Spuijbroek

Zuid-Holland tartomány uniós képviselője, Hollandia

Az intelligens szakosodási stratégia eredményes Centre-Val de Loire régióban

Első pillantásra az intelligens szakosodási stratégia rémálomnak tűnhet egy nem kifejezetten városias, csúcstechnológiát nélkülöző régió számára, különösen a francia Centre-Val de Loire sokszínű gazdasági környezetében. Mióta azonban a regionális érdekeltek 2011-ben döntöttek a stratégia támogatásáról, számos fejlesztés történt annak érdekében, hogy növeljék a régió gazdaságfejlesztési stratégiájának hatékonyságát és eredményességét.

Az eredmények alapja egy rendkívül integrált megközelítés, amely már egy igen korai szakaszban bevonta a legmagasabb politikai szinten tevékenykedő, vezető döntéshozókat. Ez megteremtette a felfedező jellegű vállalkozói folyamat legitimitását, ugyanakkor megerősítette, hogy az öt kiválasztott szakosodási terület nem lett túlságosan tág.

Ezek a szakosodási területek immár fő referenciaként szolgálnak nem csupán az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), hanem a régió szintjén működő egyéb szakpolitikai eszközök – például a mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség (EIP-AGRI) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) – számára.

Az uniós, nemzeti és regionális támogatásokra vonatkozó felvevő képességet az alábbi tényezők optimalizálták:

- › a regionális innovációs hálózat kezelése, amely lehetővé teszi, hogy nagyobb számban azonosítsák az intelligens szakosodási stratégiában meghatározott prioritásokhoz

kapcsolódó projekteket, különösen a magánszféra kutatási, fejlesztési és innovációs projektjeit;

- › folyamatos párbeszéd az érdekeltekkel, valamint az intelligens szakosodásra irányuló kutatási és innovációs stratégiát szorosan irányító elkötelezett csapat;
- › az Interreg Europe-hoz hasonló régióközi együttműködési programokban való aktív részvétel az intelligens szakosodásra irányuló kutatási és innovációs stratégiák összevetése, majd a stratégia alkalmazása érdekében;
- › az értéklánchoz fűződő prioritások kapcsolódási pontjai, amelyek bizonyítékok és egyértelmű kritériumok alapján jelzik, hol van szükség befektetésre, és amelyek hozzájárultak a régió hírnevének és vonzerejének fokozásához.

A Centre-Val de Loire régióban alkalmazott módszertan és az intelligens szakosodási platform kulcsfontosságú támogatásának együttes sikerét tovább növelte, hogy közelségéből adódóan a párizsi régió részesülni tudott az intelligens szakosodásra irányuló kutatási és innovációs stratégia társadalmi-gazdasági hatásaiból. Minél vidékesebb egy régió, annál fontosabb szerepet játszanak a siker e lényeges tényezői.

Frédéric Pinna

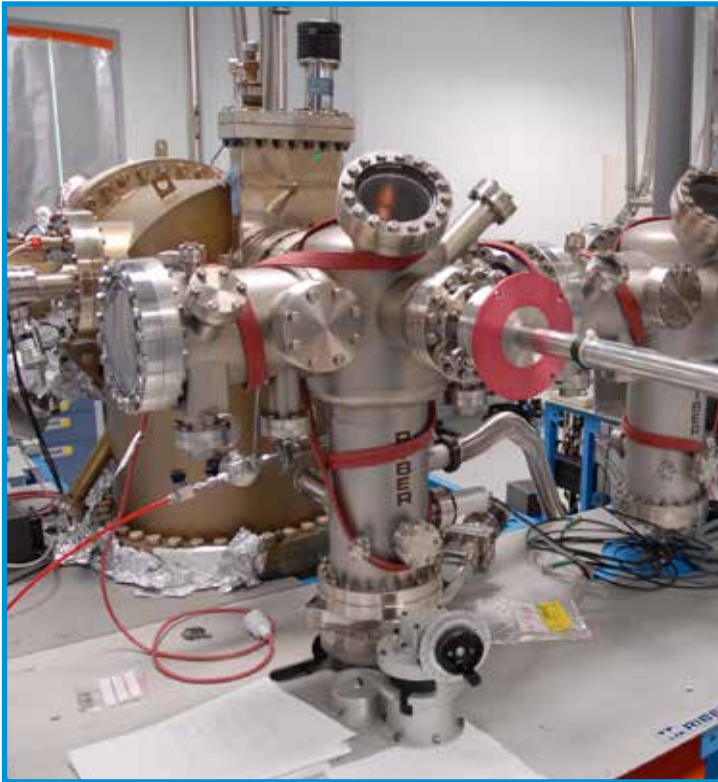
A Centre-Val de Loire régióban működő DEV'UP igazgatója, Franciaország

A történelmi örökséghez kapcsolódó turizmus IKT-prioritásával foglalkozó workshop résztvevői

HATÁROKON ÁTÍVELŐ EUROREGIONÁLIS STRATÉGIÁK

2014–2015-ben a Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT) tanulmányt készített a határokon átnyúló területek gazdasági fejlődéséről, elsősorban Franciaország és szomszédainak közös határait vizsgálva, de górcső alá véve három másik európai határterületet is. A tanulmány szerint a határon átnyúló gazdasági fejlődés számos formát ölthet: vállalati partnerség, export, határon átívelő szolgáltatásnyújtás, kétlakiság, alvállalkozói kapcsolatok és közös klaszterek kialakítása, ugyanakkor a határ közelségét általában nem tekintik területi előnynek vagy potenciális versenyelőnynek.

A személyek, az áruk, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása azonban nem csupán az Unió egészére jellemző, hanem a határ menti régiókra is, ami kedvez a határokon átívelő integrációnak. Ez pedig hozzájárulhat a gazdaság virágzásához, amennyiben gazdaságfejlesztésre, például innovációra irányuló határokon átívelő stratégiák révén koordinálják.

Mivel valamennyi uniós régióknak ki kellett alakítania saját intelligens szakosodási stratégiáját, ez lendületet adhat a határokon átívelő közös kezdeményezéseknek. A francia-spanyol határ esetén a Pireneusok-Mediterrán Eurorégió (az Occitanie néven egyesített Midi-Pyrénées és Languedoc-Roussillon, valamint Katalónia és a Baleár-szigetek) kidolgozta az eurore-

gionális innovációs stratégiát, majd 2013 januárjában létrehozta az euroregionális innovációs partnerséget, és elkészítette a partnerrégiók stratégiai ágazatainak és innovációs potenciáljának területi értékelését.

Az intelligens szakosodási stratégiák közös elemeinek beazonosítása lehetővé tette az euroregionális stratégia három közös fejlesztési pillérének célzott támogatását; ez a három pillér az elektronikus egészségügy, a vízügy és az agrár-élelmiszerügy (amelyeket „innováció az egészséges életmód és az aktív időskor szolgálatában” elnevezéssel vettek egy kalap alá). Érdemes megjegyezni, hogy az Aquitania-Baszkföld-Navarra Eurorégió hasonló folyamatot kezdeményezett 2014–2020-as időszakra szóló stratégiai tervében.

Jean Peyrony, a Mission opérationnelle transfrontalière (MOT) ügyvezető igazgatója, Franciaország

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Az Europ'Act elnevezésű nemzeti támogatási program keretében és az ERFA társfinanszírozásával a határon átnyúló gazdasági fejlődésről készített MOT-tanulmány: <http://bit.ly/2wl00NE>

A Pireneusok-Mediterrán Eurorégió: <http://www.euroregio.eu/en>

A gazdasági fejlődést és az innovációt szolgáló határon átnyúló euroregionális stratégiáról készített projektadatlap: <http://bit.ly/2jkqZJy>

Aquitania-Baszkföld-Navarra Eurorégió: <http://www.aquitaine-euskadi.eu/en/>

POMERÁNIA TÁMOGATJA A PARTNERSÉGEKET ÉS A K+F PROJEKTEKET

A Pomerániai vajdaságban azonosított fejlesztési folyamatok, ideértve a pomerániai intelligens szakosodási (PSS) területeket, meghatározzák a regionális fejlesztés és az állami K+F beruházások fő politikai keretét. A 34 millió EUR-t kitevő uniós regionális forrásokért zajló, K+F projektek közötti első pályázat jelentős mennyiségű alkalmazási lehetőséget tárt fel. E beruházások révén kifejlesztésre kerül többek között egy hibrid meghajtású, kis testű tolóhajó, egy repülőgépek földi kiszolgálását végző technológiai platform, valamint a porckopás megelőzésére szolgáló termékek. Több mint 100, a vállalatok versenyképességének javítását célzó beruházást végrehajtó projekt részesült társfinanszírozásban (41 millió EUR értékben), és 17 millió EUR-t meghaladó támogatásban részesültek a gyakorlati oktatást biztosító egyetemi infrastruktúra bővítésére irányuló projektek.

Pomeránia úgy ösztönözte partnereit arra, hogy K+F projektek megvalósítása révén az innovációfejlesztés jegyében gondolkodjanak és tevékenykedjenek, hogy alulról építkező, partnerségen alapú folyamat során választotta ki a PSS-területeket. A pályázatban részt vehetett a régió valamennyi szervezete – vállalatok, klaszterek, egyetemek és nem kormányzati szervezetek. Több mint 400-an járultak hozzá ahhoz a kétéves folyamathoz, amelynek során a regionális önkormányzat négy PSS-területet jelölt meg:

- > offshore, kikötői és logisztikai technológiák;
- > interaktív technológiák információdús környezetben;
- > ökológiai szempontból hatékony energia- és üzemanyag-termelési, -átviteli, -elosztási és -fogyasztási, valamint építési technológiák;
- > életmódhoz kapcsolódó, valamint az idősödő korosztálynak szánt orvosi technológiák.

A Pomerániában létrehozott intelligens szakosodást megvalósító rendszer kulcsa az úgynevezett horizontális projektekben rejlik, amelyek a szakosodás kialakítása és a regionális finanszírozáshoz való elsőbbségi hozzáférésük

Gdansk kikötője

révén potenciális előnyöket hoznak létre. A PSS-partnerek 17 projekt alkalmazási körében állapodtak meg (amelyek összesen 75 millió EUR-t képviselnek), például a K+F infrastruktúra területén.

A pomerániai szervezetek tevékenységeit egy tengeri, orvosi és űrtudományi inkubátor létrehozására irányuló kezdeményezések teszik láthatóvá. Emellett ezek a szervezetek egyre gyakrabban válnak nemzetközi projektek részeseivé: Intelligens tengeri régió (Interreg) vagy INNOLABS (Horizont 2020).

A PSS-tagok és az önkormányzat, valamint egy adott szakosodási terület közös tevékenységei közötti kapcsolat elősegítése érdekében a vállalatok, a tudományos ágazat és az üzleti környezetben tevékenykedő intézmények (például klaszterek) képviselőinek részvételével úgynevezett PSS-tanácsokat állítottak fel.

A párbeszéd a gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődést érintő helyi kormányzati politika állandó jellemzője Pomerániában. A PSS-területek alulról építkező kiválasztása például biztosan érdekes tapasztalatot jelent a regionális partnerek számára. Új utakra lépő és következetes döntéseink, valamint partnerségi alapú megközelítésünk révén a nemzetközi piac versenyképes szereplőivé váltunk.

Karolina Lipínska

Gazdaságfejlesztési osztály,

a Pomerániai vajdaságvezető irodája, Lengyelország

2017. évi RegioStars díjátadó ünnepség: 24 döntős projekt rivaldafényben

Az idei RegioStars-díj újból ráirányította a figyelmet Európa legkiválóbb regionális projektjeire. A szakértőkből álló zsűri 103 beérkezett pályázat közül választotta ki a 20 tagállamot és egy szomszédos országot képviselő 24 döntöst. A díjkiosztóra 2017. október 10-én kerül sor „A régiók és városok európai hete” rendezvény keretén belül.

IDÉN AZ IRÁNYÍTÓ HATÓSÁGOK ÖT
DÍJKATEGÓRIÁBAN NYÚJTHATTAK BE
PROJEKTEKET:

**INTELLIGENS SZAKOSODÁS A KKV-K
INNOVÁCIÓJA ÉRDEKÉBEN:** induló vállalkozásból
növekvő vállalkozás

ENERGIAUNIÓ: az éghajlatváltozás elleni
küzdelemmel összefüggő lépések

**A NŐK SZEREPÉNEK ERŐSÍTÉSE ÉS AKTÍV
RÉSZVÉTELÜK**

OKTATÁS ÉS KÉPZÉS

CITYSTARS: városok a digitális átállás korában

DÖNTŐSÖK

**Intelligens szakosodás a kkv-k
innovációja érdekében: induló
vállalkozásból növekvő vállalkozás**

**1. Bio Base NWE: Flandria, Belgium (Európai Regionális
Fejlesztési Alap – ERFA)**

A Bio Base NWE projekt a biogazdaságban tevékenykedő innovátorok és kkv-k számára biztosított utalvány alapú, felszerelésre és műszaki támogatásra használható finanszírozást. A kísérleti termékek kifejlesztésének ily módon történő támogatása felkeltette a befektetők figyelmét, ami lehetővé tette a kísérleti projektek gyakorlati megvalósulását.

<http://www.biobasenwe.org/>

**2. A 3D fellendítése és beruházás a 3D-be: Nyugat-
Finnország, Finnország (ERFA)**

A 3D fellendítése és beruházás a 3D-be projekt összegyűjtötte a régió oktatási intézményeiben a 3D nyomtatással kapcsolatos meglévő tudást és erőforrásokat. Ezeket azután az új technikák teszteléséhez erőforrással nem rendelkező vállalatok rendelkezésére bocsátották, hogy segítséget nyújtsanak nekik az új termékek kutatásához, kifejlesztéséhez és gyártásához.

<http://3dpirkanmaa.fi/>

3. Kapcsolat a tudománnyal: Balti-tengeri régió (ERFA)

A Balti-tengeri régióban fotonok és neutronok mérésével foglalkozó főbb kutatóközpontok együttműködési hálózatát létre-

hozó Kapcsolat a tudománnyal elnevezésű projekt pályázati felhívásokat tett közzé a központ létesítményeinek használatára, valamint ingyenes tanácsadást és támogatást kínált kkv-k számára. A projekt égisze alatt megvalósított termékfejlesztések között szerepelnek továbbfejlesztett mentőmellények, elektronikus készülékek és bőrápolási termékek.
<https://www.science-link.eu/>

4. IPN TecBIS – Technológia, üzleti innováció, fenntartható növekedés – vállalati akcelerátor: Centro, Portugália (ERFA)

A vállalati akcelerátorok kulcsfontosságú szerepet töltenek be Portugália gazdasági fejlődésében. 2014 májusa óta a TecBIS több mint 23 technológiaközpontú kkv-nak segített az innovációban, növekedésben és exportban. Ezek a cégek jelenleg összesen 550-nél is több magasan képzett szakembert alkalmaznak.
<http://www.ipn.pt/>

5. SEREN: Wales, Egyesült Királyság (ERFA)

A projekt technológiai bemutatók, szakértői támogatás és ipari ráfordítás formájában wales-i kisvállalkozások számára nyújtott segítséget ahhoz, hogy kiaknázzák a földkéregben előforduló karbonszegény energiaforrásokat. A SEREN projekt 90 kkv-nak biztosított támogatást, 111 munkahelyet teremtett, 28 projektet hozott létre, továbbá 36 folyamatot és terméket fejlesztett ki.
<http://grc.engineering.cf.ac.uk/>

Energiaunió: az éghajlatváltozás elleni küzdelemmel összefüggő lépések

1. A pölvai gimnázium felépítése: Pölvai régió, Észtország (ERFA)

Egy csaknem szén-dioxid-semleges iskola épült Észtország Pölvai régiójában. Az iskola minden pontja az energiahatékonyság jegyében készült: a tetőre szerelt 144 napelem által működtetett LED-lámpáktól, a nagy hatékonyságú hővisszanyerő-rendszeren

és a speciális szigetelésen át a környezetbarát kialakítású ablakokig és berendezésig. <http://www.innove.ee/>

2. Innovatív karbonszegény közszolgáltatások: Manner-Suomi, Finnország (ERFA)

A finnországi li település széndioxid-kibocsátása gyorsabban csökkent, mint az ország bármely más pontján azáltal, hogy önkormányzata megújuló energiaforrásokra váltott, és átalakította a közszolgáltatásokat. A projekt keretében a polgárok megoszthatták elképzeléseiket a hatóságokkal arról, hogyan lehet vonzóvá és egyszerűvé tenni az éghajlatbarát megoldások alkalmazását. <http://www.greenpolis.fi/en/projektit/>

3. Îlot Allar mérsékelt hőfokú vízhálózat: Provence Alpes Côte d'Azur, Franciaország (ERFA)

A projekt tengerből nyert energia felhasználásával biztosítja épületek fűtését és légkondicionálását. A Marseille kikötőjében kiépített, tengervízen alapuló energia-visszanyerő állomást egy mérsékelt hőmérsékletű zárt vízrendszer köti össze a város több kerületét kiszolgáló szivattyúkkal, amelyek továbbítják a fűtésre, léghűtésre és vízmelegítésre szánt energiát.
<http://www.massileo.fr/>; <http://www.europe.regionpaca.fr>

4. Impianto di teleriscaldamento dell'abitato di Montieri: Toszkána, Olaszország (ERFA)

Egy korszerű technológiával rendelkező új fűtési rendszer összekötötte az olasz Montieri városát a szomszédos Travele geotermikus erőművével, biztonságos, megbízható és megfizethető fűtést és meleg vizet biztosítva a város polgárai számára. A fatüzelésű kazánokat és gázbojlereket felváltó rendszer jelentősen csökkentette az energiafogyasztást, a költségeket és az üvegházhatású gázok kibocsátását.
<http://www.comune.montieri.gr.it/>

5. SEAP Alps: Alpesis régió (ERFA)

Európa alpesi közösségei különösen érzékenyek a globális felmelegedésre. Ez a projekt közös platformot hoz létre az alpesi települések számára, hogy a kedvezőtlen földrajzi adottságok és az érintett országok sokfélesége ellenére együttes erővel sikerre vigyék az éghajlatváltozás hatásainak enyhítésére, illetve az azokhoz való alkalmazkodásra irányuló stratégiákat és energetikai cselekvésterveket.
<http://seap-alps.eu/>

A nők szerepének erősítése és aktív részvételük

1. A nemek közötti egyenlőség tiszteletben tartásának terjesztése Bulgária és Törökország határ menti területén – méltányosság: Burgasz, Bulgária; Kirklareli, Törökország (IPA határokon átnyúló együttműködési program)

A projekt a nemek közötti egyenlőség és a vállalkozó készség témája köré épülő workshopokat hozott létre a bolgár Burgaszban és a török Kirklareliben azzal a céllal, hogy több munkalehetőséget teremtsen a nők számára a határ menti régióban. Tevékenységének eredményeképpen mindkét ország kereskedelmi kamarájában női vállalkozói bizottságok jöttek létre.
<http://www.cci-bourgas.org/>; <http://www.genderequality-cbc.eu>

2. Nők az építkezésben: Île-de-France, Franciaország (Európai Szociális Alap – ESZA)

A Nők az építkezésben projekt kizárólag nők számára meghirdetett szakmai képzéseket biztosít olyan készségek fejlesztésére, mint a vakolás, festés, csempézés és padlólerakás, hogy felvegye a küzdelmet a nők munkahelyi szerepköréit övező előítéletekkel szemben. Az építkezéseken dolgozók 98%-a férfi, de a projekt helyi építőipari cégekkel fennálló kapcsolatainak köszönhetően a képzésben résztvevők több mint 62%-ának sikerült legalább egy évre szóló munkaszerződést kötnie az iparágban.
<http://www.habiter-au-quotidien.fr/>

3. Visszatérés a munka világába – mérnök kerestetik!: Leine-Weser, Hannover, Németország (ESZA)

A matematikai, természettudományi és technológiai készségekkel rendelkező munkaerő terén tapasztalható szakemberhiány ellenére az ilyen irányú szakmai képzettséget szerzett nők gyakran kerülnek nehéz vagy reményvesztett helyzetbe, amikor a szülési szabadság lejártát követően vissza kívánnak térni a munka világába. A projekt személyes coachingot, képzést, kereskedelmi vásárokat tett látogatásokat, mentorálást és munkatapasztalatot biztosított nők számára, miközben felhívta a munkaadók figyelmét a rugalmasság szükségességére.
<https://www.bnw.de/>

4. Együtt megtörjük a csendet: Riga, Lettország (Emberi erőforrások és foglalkoztatás operatív program)

A projekt keretén belül a lett siketek szövetsége a rigai szülészeti klinikával együttműködésben tájékoztatást és támogatást nyújtott siket édesanyáknak a szülés és az anyaság első néhány napja alatt. A szolgáltatás annyira népszerűnek bizonyult, hogy a partnerség a projekt lezárását követően is folytatódott.
<http://www.lns.lv/lat/>

5. Koordináció a nemi alapú erőszak áldozatainak munkaerő-piaci integrációjának és társadalmi befogadásának javulásáért Murcia régió, Spanyolország (ESZA)

Murcia régióban a nők nagyobb valószínűséggel válnak munkanélkülivé, mint a férfiak, a nemi alapú erőszak áldozatai pedig sokszor nem rendelkeznek a munkaerő-piaci reintegrációjukhoz szükséges készségekkel és magabiztossággal. Ez a projekt cselekvési tervekkel, képzéssel és vissza nem térítendő támogatásokkal segítette a nemi alapú erőszak áldozatait. 2016 júniusáig a részt vevő nők 57%-a talált magának állást.
<http://www.sefcarm.es/>

6. Tevékeny nemzet 2: Wales, Egyesült Királyság (ESZA)

Wales-ben a férfiakhoz képest kétszer annyi nő dolgozik alacsony fizetett munkakörben. A Tevékeny nemzet 2 egy karrierfejlesztő program, amely tanácsadással, képzéssel és mentorálással ösztönzi és teszi képessé a nőket arra, hogy vezetői és nem hagyományos állásokat töltsenek be. A program ez idáig 1336 résztvevő és 304 vállalkozás számára nyújtott segítséget. <https://www.cteg.org.uk/>

Oktatás és képzés

1. EkoBiz: Split-Dalmácia megye, Horvátország (emberi erőforrások operatív program)

A régióbeli vidéki területek elnéptelenedési folyamatának viszfelfordítására és a munkanélküliség csökkentésére törekvő EkoBiz program több mint 100 fiatal és kezdő gazdának biztosított szakképzést és üzleti tanácsadást a biogazdálkodás témakörében. Az uniós finanszírozás segítségével a képzés résztvevői közül 15 indított el saját gazdaságot. <http://www.rera.hr/>

2. Dote Unica Lavoro: Lombardia, Olaszország (ESZA)

Ez a projekt a vállalkozói készségeket erősíti Lombardiában azáltal, hogy az egyes álláskeresőket tapasztalataik, munkanélküliségük időtartama, nemük és koruk szerint kategorizálja, hogy személyre szabott támogatásban tudja részesíteni őket. A projekt első szakaszában 54 275 fő szerzett munkaerő-piaci tapasztalatot. <http://www.fse.regione.lombardia.it/>

3. PFK – Podmiotowe Finansowanie Kształcenia: Małopolskie, Lengyelország (Kapitál Ludzki operatív program)

A PFK leegyszerűsített, utalvány alapú rendszere finanszírozott képzési programokhoz biztosít hozzáférést kvk-k számára, adminisztratív terhek nélkül, magas képzési minőséget garantálva. A rendszer kerüli a bonyolult eljárásokat és biztosítja, hogy az állami forrásokat megfelelően használják fel. A projekt előnyeiből eddig több mint 7000 munkavállaló részesült.
<http://www.wup.krakow.pl/>

ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

4. Európai együttműködés és információcsere: Madrid, Spanyolország (ESZA)

Ez a program spanyol vállalkozóknak nyújt lehetőséget arra, hogy kapcsolatba lépjenek és ismereteket szerezzenek más országokban tevékenykedő tapasztalt mentoroktól. Valamennyi vállalkozó személyre szabott terv keretében online, személyes képzéseken vehet részt, valamint esélyt kap arra, hogy hálózatot építsen helyi cégtulajdonosokkal és potenciális partnerekkel. A program eddig 102 spanyol vállalat nemzetközi nyitását tette lehetővé. <https://www.eoi.es/>

CityStars: városok a digitális átállás korában

1. SOHJOA: Helsinki-Uusimaa, Finnország (kohéziós politika)

A SOHJOA projekt automata minibuszokat tesztl, amelyek a tömegközlekedés legnehezebb és legköltségesebb részének tekintett utolsó útszakasz (az „utolsó mérföld”) megtételére kínálnának megoldást. Az immár nyílt utakon és vegyes forgalmú területeken zajló próbaüzem célja, hogy a személygépkocsikat fenntartható, autonóm, nem szennyező közlekedési eszközök váltsák fel. <http://sohjoa.fi/>

2. Smart Service Power: Düsseldorf és Amsberg, Németország (ERFA)

A projekt célja az időskorúak saját otthonukban történő önálló életvitelének támogatása, amelynek érdekében kifejlesztett egy, a különböző technológiák távoli irányítására szolgáló, Tárgyak internete elnevezésű platformot. Ezek a felhasználóbarát eszközök képesek adatokat gyűjteni a súlyra és a szer-

vezet folyadékszintjére vonatkozólag, észlelni, ha valaki elesett, kiosztani a napi gyógyszeradagot és segítséget hívni. <http://bit.ly/2xhKQhN>; <http://bit.ly/2eRPNUh>

3. Małopolskai agglomerációs kártya (MKA): Małopolskie, Lengyelország (ERFA)

Az MKA projekt kifejlesztett egy integrált jegyértékesítési megoldást a Krakkó és Tarnów lengyel városokban üzemelő valamennyi elővárosi vasút, városi közlekedési eszköz és P + R parkoló számára. Egyetlen kártya, egy mobilalkalmazás és előfizetés révén az MKA lehetővé teszi az utazóközönség számára, hogy néhány egyszerű kattintással egy útra szóló vagy kombinált jegyet, illetve bérletet vásároljanak. <http://www.mka.malopolska.pl/>

4. Integrált közszolgáltatási platform megvalósítása és elektronikus fizetőrendszer Olsztynban: Pótnocny régió; Varmia-Mazúria, Lengyelország (ERFA)

Olsztyn önkormányzata integrált elektronikus szolgáltatásokat hozott létre, olyan területeket fedve le, mint a helyi adó bevétele, vagyonyilatkozat, parkolójegy és parkolási bírság. Az elektronikus ügyfélkapu időt és fáradságot takarít meg a polgároknak, akik ezáltal könnyebben hozzáférnek a személyes információkhoz, hiszen nem kell felkeresniük a városházát, valamint a papírmunkát és a kifizetéseiket időben elintézhetik online. <http://www.olsztyn.eu/> ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

Üzleti környezet az EU régióiban és városaiban

Az „Üzleti környezet az Európai Unióban” egy jelentéssorozat, amely uniós városok és régiók üzleti és szabályozási környezetének elemzését végzi.

A jelentéssorozatot a Világbank-csoport készíti az Európai Bizottsággal együttműködésben. A 22 bolgár, magyar és román városra kiterjedő első jelentést július 13-án hozták nyilvánosságra a bulgáriai Szófiában.

A jelentés – amely az Európai Bizottság Regionális és Város-politikai Főigazgatóságának megbízásából és finanszírozásával a Világbank-csoport által készített szubnacionális jelentéssorozat első eleme – számos kérdésre keresi a választ, például: Hogyan javíthatnák az európai országok és régiók üzleti környezetüket a helyi gazdaság versenyképességének fellendítése érdekében? Miért játszik olyan fontos szerepet a helyi kormányzás és intézményrendszer a fenntartható és méltányos növekedés feltételeinek megteremtésében? Milyen eszközökkel rendelkeznek a helyi döntéshozók arra, hogy régiójukban vagy városukban elősegítsék a vállalatok helyben maradását és növekedését?

A jelentés az érintett három ország, vagyis Bulgária, Magyarország és Románia kormányainak együttműködésével jött létre. A Világbank hagyományos „üzleti környezet” modellje – amely minden évben rangsorolja a világ legnagyobb városait – most első alkalommal Szófián, Budapesten és Bukaresten túlmenően 22 másik nagyvárost is vizsgált: hatot Bulgáriában, hetet Magyarországon és kilencet Romániában.

A jelentés a hazai kis- és középvállalatokat érintő üzleti szabályozás öt területét elemzi: vállalkozásindítás, építési engedélyezési eljárás, elektromos áramhoz való hozzáférés, ingatlanok nyilvántartásba vétele és szerződések érvényesítése.

Bevált gyakorlat

A jelentés ezenfelül figyelemre méltó összevetéseket tartalmaz a világ másik 187 gazdaságával, és ami még fontosabb, az üzleti környezet fejlesztése érdekében gyakorlati ajánlásokat és bevált gyakorlatokat tesz közzé.

Az *Üzleti környezet az Európai Unióban 2017* főbb megállapításai: Bulgária, Magyarország és Románia tekintetében mind az országok, mind pedig a városok szintjén felfedezhetők különbségek és közös tendenciák.

Az üzleti szabályozás és annak végrehajtása terén jelentős eltérések figyelhetők meg Bulgária, Magyarország és Románia

között és az egyes országokon belül – a legnagyobb különbségek Bulgáriában és Romániában tapasztalhatók.

Egyik nagyváros sem nyújt kiemelkedő teljesítményt mind az öt felmért területen; az összehasonlításban részt vevő 22 város közül legalább egy mutató tekintetében mindegyik bekerült a mezőny felső hányadába, és legalább egy másik mutató tekintetében a mezőny alsó hányadába.

Mindhárom országban vannak olyan városok, amelyek legalább egy területen jobb teljesítményt nyújtanak, mint az Európai Unió átlaga: a bulgáriai Várna és Plevén a vállalkozásindítás, a magyarországi Pécs és Szeged az építési engedélyezési eljárás, az összes magyarországi város és a romániai Nagyvárad az ingatlanok nyilvántartásba vétele, valamint a városok többsége a szerződések érvényesítése terén. Az elektromos áramhoz való hozzáférés terén azonban egyik város sem közelítette meg az EU átlagát.

A saját országukbeli kisebb városokhoz képest mind Budapest, mind Szófia lemaradásban van. Ezzel szemben Bukarest a román városok között a legtöbb vizsgált területen a mezőny felső hányadában végzett, vagyis rendelkezik a képességgel, hogy hatékonyan kezelje az üzleti szolgáltatások iránti nagyfokú keresletet.

A reformszemléletű hivatalnokok országuk más városaiban létező bevált gyakorlatok meghonosítása révén kézzelfogható javulást érhetnek el. A bolgár városok megkönnyíthetnék a vállalkozásindítást azzal, hogy átveszik a Várnában alkalmazott bevált gyakorlatokat.

A magyar városok az elektromos áramhoz való hozzáférést javíthatnák a szegedi és székesfehérvári bevált gyakorlatok elterjesztésével. A román városok pedig Temesvár példáját követve a szerződések érvényesítése terén érhetnének el előrehaladást.

A helyi adottságok kiaknázása

A jelentés kapcsán a regionális politikáért felelős európai biztos, Corina Crețu a következőket nyilatkozta: „A jelentésen keresztül a Bizottság és a Világbank ismét egyesítette erőit annak érdekében, hogy elősegítse egy támogató üzleti környezet létrejöttét, ami jelentős részét képezi az uniós régiók versenyképességi és növekedési menetrendjének. Rávilágít arra, hogy milyen fontos a megfelelő feltételek létrehozására összpontosítanunk, miközben a helyi poten-

MENNYIRE KÖZELÍTI MEG A 22 VÁROS A VILÁG LEGJOBB SZABÁLYOZÁSI GYAKORLATAIT?

Város (Ország)	Vállalkozásindítás		Építési engedélyezési eljárás		Elektromos áramhoz való hozzáférés		Ingatlanok nyilvántartásba vétele		Szerződések érvényesítése	
	DTF pontszám	Rang-sorszám	DTF pontszám	Rang-sorszám	DTF pontszám	Rang-sorszám	DTF pontszám	Rang-sorszám	DTF pontszám	Rang-sorszám
Burgasz (Bulgária)	90,05	3	69,23	11	65,49	3	70,67	18	72,68	15
Pleven (Bulgária)	90,50	2	71,92	8	54,66	13	70,44	19	73,63	12
Plovdiv (Bulgária)	90,05	3	68,30	12	65,06	5	69,59	21	72,36	17
Rusze (Bulgária)	88,33	11	71,34	9	54,71	12	71,53	17	75,38	7
Szófia (Bulgária)	86,82	21	72,75	6	54,64	14	69,23	22	67,04	20
Várna (Bulgária)	90,56	1	70,53	10	59,05	10	70,19	20	74,23	9
Budapest (Magyarország)	87,28	20	67,89	13	63,25	7	80,08	6	73,75	11
Debrecen (Magyarország)	87,61	13	72,71	7	63,36	6	81,16	1	81,72	1
Győr (Magyarország)	87,32	18	73,35	5	63,25	7	80,80	4	74,20	10
Miskolc (Magyarország)	87,61	13	73,47	4	61,76	9	80,92	2	79,53	2
Pécs (Magyarország)	87,61	13	75,58	1	65,21	4	79,96	7	77,07	4
Szeged (Magyarország)	87,57	16	74,38	2	67,46	1	80,80	4	75,98	6
Székesfehérvár (Magyarország)	87,32	18	73,70	3	65,53	2	80,92	2	79,12	3
Brassó (Románia)	88,78	9	56,28	17	49,56	19	74,65	9	64,24	22
Bukarest (Románia)	89,53	5	58,09	15	53,23	15	74,65	9	72,25	18
Kolozsvár (Románia)	88,78	9	54,32	20	50,41	18	73,81	16	73,34	14
Konstanca (Románia)	87,52	17	49,26	21	49,06	20	74,65	9	75,04	8
Craiova (Románia)	86,27	22	61,31	14	53,01	16	74,65	9	73,37	13
Jászvásár (Románia)	88,28	12	56,01	18	57,76	11	74,65	9	72,64	16
Nagyvárad (Románia)	89,53	5	57,84	16	50,80	17	75,48	8	72,01	19
Ploiesti (Románia)	89,53	5	54,40	19	47,22	21	74,64	15	65,86	21
Temesvár (Románia)	89,53	5	48,92	22	43,56	22	74,65	9	76,13	5

Forrás: Üzleti környezet adatbázis.

Megjegyzés: a határértéktől való távolság (DTF – distance to frontier) pontszám azt mutatja, hogy az egyes üzleti környezeti mutatók tekintetében milyen messze áll az adott város a valamely gazdaság által elért legjobb teljesítménytől. A pontszámot egy 0 és 100 közötti skálára normalizálták, ahol a 100-as érték képviseli a legjobb gyakorlatok jelentette határértéket (minél magasabb a pontszám, annál jobb).

ciála és értékekre támaszkodunk. Egy ilyen, a területi szintre alapozott megközelítés áll az európai régiókban zajló innováció megerősítéséről készült jelentés középpontjában is.”

Arup Banerji, a Világbank-csoport Európai Unióért felelős regionális igazgatója hozzátette: „Szeretnénk bizonyítékot szolgáltatni a különböző – európai, nemzeti és helyi – szinteken tevékenykedő döntéshozók stratégiai döntéseikhez, hozzásegítve őket egy, a fejlődés és növekedés szempontjából megfelelőbb szabályozási keret kialakításához.”

Az *Üzleti környezet az Európai Unióban 2017* sorozat a korábban napvilágot látott olasz, spanyol és lengyel országos kiadványokra támaszkodik. Az elkövetkezendő hónapokban pedig négy másik ország – a Cseh Köztársaság, Szlovákia, Portugália és Horvátország – elemzését fogja elvégezni.

A jelentés értékes hozzájárulást nyújt az európai szemeszter keretében készíthető országos jelentésekhez, és szorosan kapcsolódik a leszakadó régiók kezdeményezéséhez. Ez utóbbi kezdeményezést

Crețu biztos indította 2015 júniusában az EU csekély jövedelmű és növekedésű régióinak (a leszakadó régiók) fejlődését és a régióbeli beruházást visszafogó tényezők feltérképezésére. A fejlődést döntő mértékben befolyásoló tényezők azonosítása segíthet e régiók növekedésének fellendítését és jövedelmének növelését eredményező lehetséges megoldások feltárásában.

A 2017 áprilisában közzétett dokumentum elemzi a beruházási igényeket, a növekedést meghatározó tényezőket, a makrogazdasági környezetet és a strukturális reformok szükségességét. Emellett konkrét elképzeléseket tartalmaz a növekedés útjában álló akadályok felszámolására a kísérleti terepül szolgáló lengyel és román régiókban. A dokumentum szerzői erősen megalapozottnak tartják, hogy a kohéziós politikai beruházások továbbra is támogassák az európai régiókat polgáraik mindennapjainak javításában. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

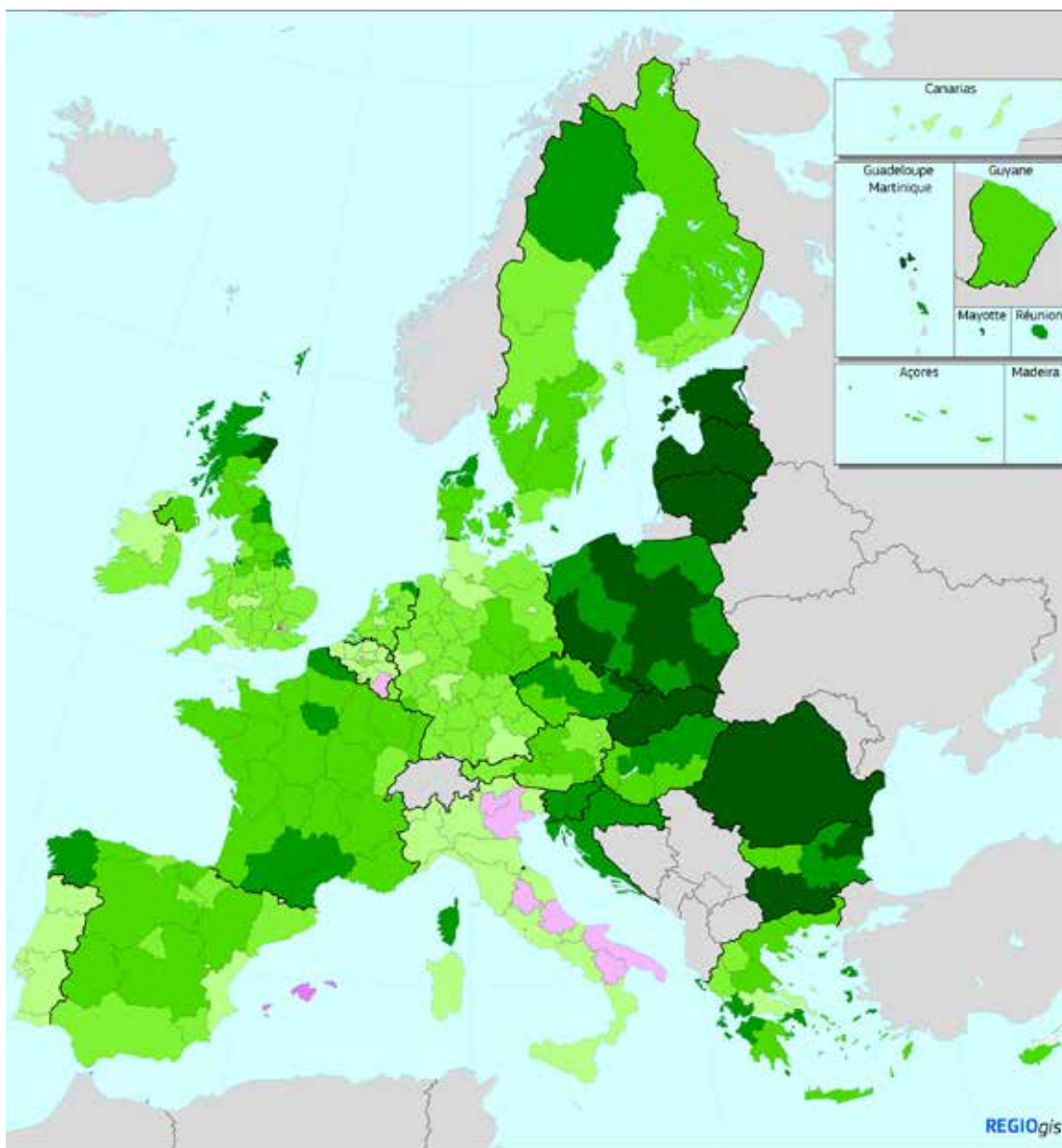
<http://www.doingbusiness.org>

Ismét növekszik a gazdaság az EU régióiban

A 2008-as és 2011-es W alakú recessziót követően az EU gazdasága immár megközelítőleg 2%-os növekedést mutat. 2001 és 2008 között gyakorlatilag minden uniós régióban nőtt az egy főre jutó GDP (1. térkép), a növekedési ráta számos EU-13 régióban túllépte az évi 5%-ot. Mind a kevésbé fejlett, mind az átmeneti régiók növekedési aránya meghaladta az átlagot, ami hozzájárult a felzárkózásukhoz. A gazdasági válság következtében az egy főre jutó GDP 2009 és 2015 között

a régiók mintegy 40%-ában csökkent, főként Írországban, Olaszországban, Spanyolországban, Portugáliában és Görögországban. A legtöbb görög régióban a válság hatására az egy főre jutó GDP évente több mint 3%-kal esett (2. térkép). A válság lassította a különbségek csökkenését, számos kevésbé fejlett és átmeneti régióban visszaesés vagy az Unióénál lassabb ütemű növekedés volt tapasztalható, 2015-ben viszont ismét mérséklődni kezdtek a gazdasági különbségek.

1. AZ EGY FŐRE JUTÓ GDP NÖVEKEDÉSE REÁLÉRTÉKEN, 2001–2008

Az előző évhez képest elért átlagos éves változás %-ban kifejezve

EU-28=1,8

Források: Eurostat, a DG REGIO becsült adatai

0 500 km

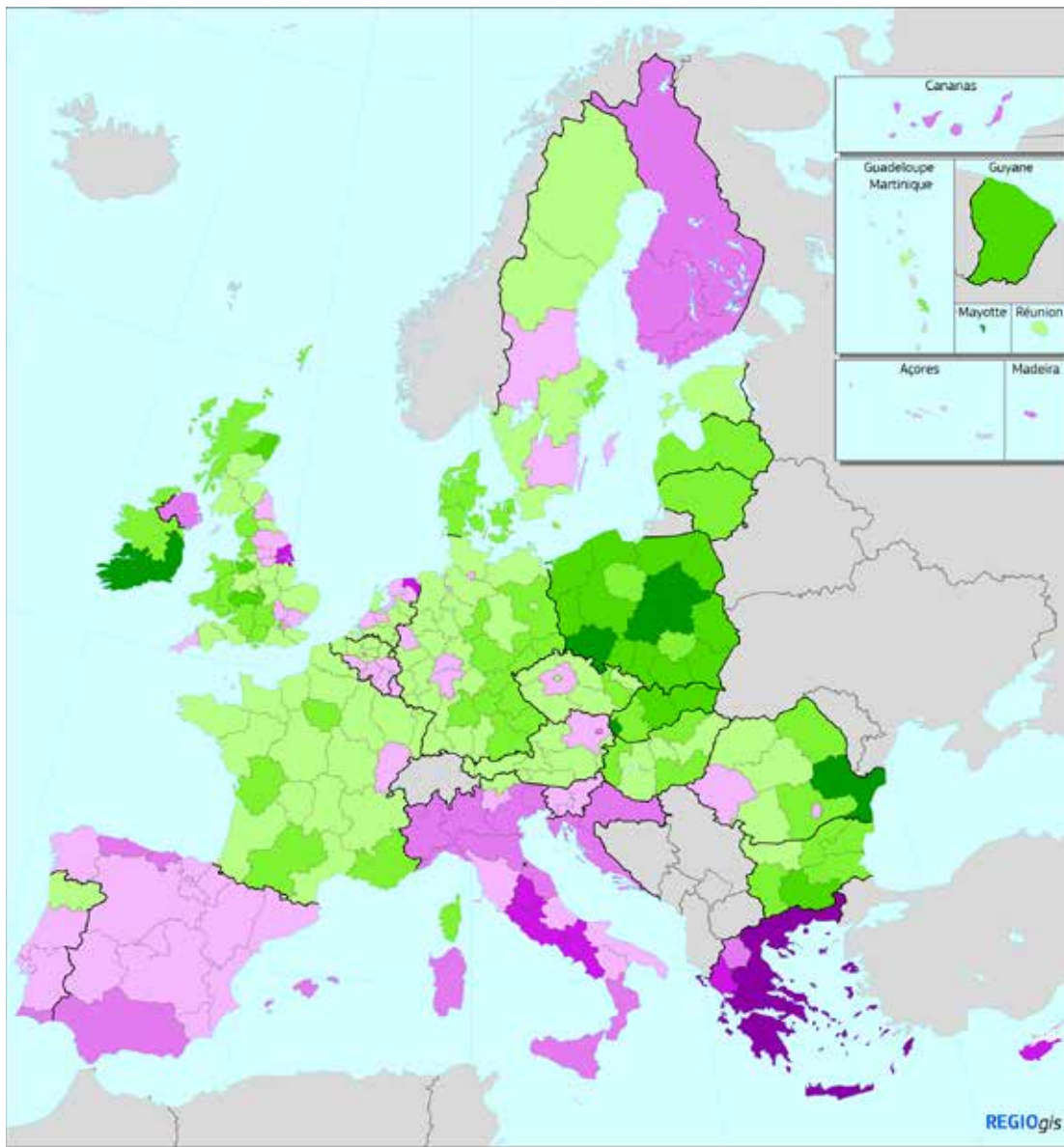
© EuroGeographics Szövetség az adminisztratív határokért

A kohéziós politika a válság által leginkább sújtott tagállamokban csökkentette a programjainak nemzeti társfinanszírozására vonatkozó követelményeket, és ezáltal hozzájárult a növekedést elősegítő állami beruházások fennmaradásához. E beruházások révén az érintett tagállamok megerősítették hosszú távú gazdasági növekedési potenciáljukat és támogatták a gazdaság helyreállítását.

Nemrégiben végzett modellszimulációkból kiderült, hogy a 2007–2013-as kohéziós politikai programok jelentősen növelték a GDP-t az Unió területén, különösen a kohéziós országokban.

A politikának köszönhetően a 2004 és 2007 között csatlakozott tagállamok 2015-ben 4%-kal magasabb GDP-t könyvelhettek el. Dél-Európában a kohéziós politika hozzájárult a GDP visszaesésének mérsékléséhez. A kohéziós politika nélkül például a görög GDP 2%-kal, a portugál pedig 1,5%-kal lenne alacsonyabb. A politika legnagyobb mértékben regionális szinten fejttette ki hatását. 2015-ben a kohéziós politikának köszönhetően Magyarország kevésbé fejlett dél-alföldi és dél-dunántúli régiójában a GDP 6,9%-kal és 5,9%-kal, míg Észak-Középső-Bulgáriában 5,4%-kal lett magasabb.

2. AZ EGY FŐRE JUTÓ GDP NÖVEKEDÉSE REÁLÉRTÉKEN, 2009–2015

Az előző évhez képest elért átlagos éves változás %-ban kifejezve

EU-28=1,8

Források: Eurostat, a DG REGIO becsült adatai

0 500 km

© EuroGeographics Szövetség az adminisztratív határokért

Észak-Közép-Svédország innováción keresztüli átalakulása

Természeti erőforrások gazdag tára segítette hozzá az Európai Unió északi területein fekvő Észak-Közép-Svédországot ahhoz, hogy szilárd ipari régióvá váljon. Földrajzi fekvése miatt azonban olyan kihívásokkal kell szembenéznie, amelyek tekintetében az európai kohéziós politika támogatása kulcsfontosságú – ma és a jövőben egyaránt.

A mintegy 64 000 km²-t – az ország földterületének 16%-át – felölelő Észak-Közép-Svédország az össznéesség csupán 11%-ának ad otthont. Az ország középső részén fekvő régió három közigazgatási megyére oszlik: Gävleborg, Dalarna és Värmland Gävle várossal, amely 100 000 lakosával a legnagyobb városi központ.

A természeti erőforrásokkal gazdagon megáldott erdőgazdálkodás és érclelőhelyek nyújtottak táptalajt a hagyományos feldolgozóipar – például az acél- és papíripar – fejlődéséhez, a svéd export nagy részéhez, több milliárd euró értékű forgalommal hozzájárulva. Ezek az iparágak azonban hanyatlásnak indultak az új ágazatok, például az IKT és a turizmus jelentősebbé válásával. Az innováció kulcsfontosságú e svédországi területek jövőbeni virágzása szempontjából.

Az EU gazdagabb országaihoz tartozó Svédország nemzeti szinten vezető szerepet tölt be az innováció terén. Észak-Közép-Svédország a szomszédos régiókhoz képest azonban lemaradóban van, a kutatás és fejlesztés terén kevesebb kiválósági központtal rendelkezik és a növekedés szempontjából is alacsonyabb eredményei vannak. A Karlstadi Egyetem kivétel képez: szoros együttműködést tart fenn a helyi vállalkozásokkal és aktívan részt vesz az Európai Bizottság Horizont 2020 kutatási és innovációs projektjeiben.

A regionális erősségekre és az érdekeltek – köztük a vállalkozások, kutatók és állami szervek – összefogására épülő intelligens szakosodás kulcsfontosságúnak bizonyult a beruházások ösztönzésében, az új stratégiák kidolgozásában és az új partnerségek kialakításában. Dalarna például tagja a sikeres Vanguard-kezdeményezésnek, amelyet 2014-ben indítottak az ipari korszerűsítés és együttműködés ösztönzése céljából. Az intelligens szakosodás nemcsak a csúcstechnológiai ágazat, hanem például a turizmus és a jóléti ágazatok számára is előnyös.

„Észak-Közép-Svédország felettebb elkötelezett az intelligens szakosodási stratégia iránt, és úgy véli, hogy ez a folyamat rendkívül fontos a régiók prioritásainak a lehető legmegfelelőbb módon történő azonosításában” – erősítette meg Sune Ekbåge, az észak-közép-svédországi Strukturális Alapok Partnerségi elnöke (lásd az interjút).

„a regionális erősségekre és az érdekeltek – köztük a vállalkozások, kutatók és állami szervek – összefogására épülő intelligens szakosodás kulcsfontosságúnak bizonyult a beruházások ösztönzésében, az új stratégiák kidolgozásában és az új partnerségek kialakításában.”

A tudás alapú társadalom felé

A kihívásaink egyike, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkező munkaképes korú népesség aránya alacsonyabb a nemzeti átlagnál, miközben a munkanélküliségi ráta magasabb – különösen a fiatalok körében. Az új készségek, valamint a tudás alapú társadalmat és a körkörös gazdaságot ösztönző oktatási rendszer fejlesztése tehát nem várható magára. A készségek fejlesztésében és az ifjúsági munkanélküliség kezelésében pedig jelentős szerepet tölt be az Európai Szociális Alap (ESZA) támogatása.

A munkalehetőségek fiatalok számára történő biztosítása hozzá fog segíteni a már amúgy is csekély és idősödő népesség száma csökkenésének megállításához. A városi központok

közi hosszú távolságok költségessé teszik a közlekedést és gátolják az együttműködést. Sőt, a múltban a széles sávú internethez való hozzáférés is korlátozott volt, ami megnehezítette a kulcsfontosságú IKT-alapú szolgáltatások ipari és háztartási felhasználásra történő fejlesztését.

Az uniós strukturális alapokon keresztüli beruházások tekintetében ennél fogva az egyik legfőbb prioritás ma és 2020 között a széles sávú hozzáférés régió-szerte történő kibővítése. A gördülékenyebb kommunikáció erősíteni fogja a helyi versenyképességet, és bebizonyítja Észak-Közép-Svédország polgárai számára, hogy az uniós támogatás valóban kedvező változásokat hozhat életükbe.

Az Észak-Közép-Svédország 2014–2020 közötti operatív programjának egyedi célkitűzései között szerepel az erőteljesebb kutatás és innováció, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) tekintetében; a nagy sebességű széles sávú hálózatok kiépítése, a digitalizáció és az e-kereskedelem; a startup vállalkozások és a vállalkozói készség előmozdítása; valamint az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé való elmozdulást elősegítő új technológiák alkalmazása.

A megkülönböztetés elleni küzdelem

Észak-Közép-Svédország hagyományos ipari bázisára jellemző volt a nemi szempontból szegregált munkaerőpiac létrehozására törekvő tendencia. A három régió e kihívás kezelése céljából felhívta a figyelmet az egyenlőség és a megkülönböztetés-mentesség elveire az uniós kutatási és innovációs politika keretein belül. Värmland volt Európa első azon régiója, amely a nemek közötti egyenlőség szempontjából vizsgálta felül az intelligens szakosodási stratégiát, Dalarna és Gävleborg pedig integrálta a nemek közötti egyenlőség és a társadalmi tolerancia elveit az innovációs kezdeményezésekbe.

A régió külföldön született népességének százalékos aránya alacsonyabb a svédországi nemzeti átlagnál, a társadalmi kirekesztettség pedig létező probléma az északi országon kívüli területekről érkező bevándorlók tekintetében. A menekültek különböző svédországi településekre történő érkezését követően azonban az ESZA-finanszírozás hozzájárult az észak-közép-svédországi integráció támogatásához: lehetővé tette például oktatási és nyelvtanulási lehetőségek biztosításával az újonnan érkezett férfiak és nők számára, hogy munkát találjanak. Gävleborgban az ESZA által finanszírozott KIVO projekt kidolgozott egy, az új munkaerő egészségügyi és szociális ellátási szolgáltatásokba történő gyorsabb integrálását célzó modellt.

Észak-Közép-Svédország a határokon átnyúló tevékenységekben is aktív szerepet tölt be az EU határain belül és kívül is, többek között a Svédország–Norvégia és a balti-tengeri régió Interreg programjaiban történő részvétel révén. Az utóbbi például egy olyan projektet támogat, amely a Balti-tengert övező tudományos parkok közötti interakció előmozdítására irányul.

Az uniós kohéziós politika és beruházás – 2020-ig és azt követően is – rendkívül fontos szerepet játszik Észak-Közép-Svédország intelligens, tudás alapú társadalom felé történő elmozdulásában, valamint a svéd lakosság életszínvonalának javításában. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Észak-Közép-Svédország 2014–2020 közötti operatív programja: <https://tillvaxtverket.se/>

Az uniós tagság előnyeinek elismerése

Sune Ekbåge, az észak-közép-svédországi Strukturális Alapok Partnerség elnöke beszámolt a *Panorama* magazinnak arról, hogy a csekély népességű régió a főbb stratégiai és közösséggel kapcsolatos problémák megoldásában milyen módon használta fel a kohéziós politikát, valamint a strukturális és szociális alapokat.

Miként gondolkodik arról a felfogásról, hogy Svédországnak – nettó befizetőként – nincs szüksége a kohéziós politika támogatására?

Amennyiben az EU továbbra is valamennyi polgárának javát szolgálva az összes tagállam uniója kíván maradni, akkor veszélyes olyan kijelentést tenni, hogy egyes részeinek nincs szüksége a kohéziós politikára vagy a strukturális alapokra. Kiemelten fontos átfogó képet látni – figyelembe véve valamennyi kérdést és szakterületet. A nagyközönség egyes csoportjainak körében megfigyelhető az a tendencia, amely feleslegesként és idegenként tekint az EU-ra. A strukturális alapok maradéktalan felszámolása pedig esetleg még fokozhatja is ezt a tendenciát. A strukturális alapok támogatják a polgárokat az uniós tagsággal járó előnyök és sikerek konkrét megvalósításában, nemcsak a jelentősebb stratégiai kérdések, hanem a közösséggel kapcsolatos kérdések – így például az ifjúsági munkanélküliség és az integráció – tekintetében is.

Noha Svédország gazdag ország, egyes régiói azonban más régiókhöz képest komolyabb kihívásokkal szembesülnek. Ilyen például az észak-közép-svédországi régió. A centralizáció és az urbanizáció

a svéd régiókban is hatással van a fejlesztési szintekre. A strukturális alapok segítenek többek között a munkanélküliség, az innovációs képesség tekintetében jelentkező keményebb kihívásokkal szembesülő régiók feltételeinek javításában. Régióink egyes területein magas munkanélküliség tapasztalható. Az Európai Szociális Alap (ESZA) támogatásával megvalósított számos projekt jelentős szerepet játszik a fiatalok munkanélküliségi arányának csökkentésében, különösen azon fiatalokra összpontosítva, akik a legközelebbi munkalehetőségtől távol élnek vagy nehézségekkel küzdenek az esetleges áttelepülés tekintetében. A soron következő társadalmi kihívások tükrében rendkívül fontos hatással bírnak ezek az alapok.

A Bizottság júliusban fogadta el az intelligens szakosodásra vonatkozó közleményt. Régiója milyen mértékben vesz részt az európai régiókban rejlő innovációs és versenyképességi potenciál kiaknázásában?

Az észak-közép-svédországi régiót alkotó mindhárom területnek megvan a saját kialakított intelligens szakosodási stratégiája, amely az egyes régiók erősségein és növekedési lehetőségein alapul. A régióon belül ez fokozottabb kohéziót

alakított ki, az üzleti közösség, a szervezetek és az egyetemek/főiskolák közötti szilárdabb együttműködési partnerségeket eredményezett, és hozzásegített a kiemelt területek politikai fókuszba kerüléséhez. A kiemelt erősségek közé tartoznak például az intelligens ipar, a biogazdaság, a digitalizáció és az innovációs tapasztalati ágazat. A stratégiák kialakítása során nemi szempontok is közrejátszottak a nemi szempontból szegregált munkaerőpiacunk miatt. Az intelligens szakosodási stratégiák fontos szerepet játszanak a strukturális alapok partnerségében is, például valamely projekt prioritásainak azonosítása során.

Az intelligens szakosodás a fokozott kutatás és innováció (K+I) tekintetében hatékony és transzformatív eszköznek bizonyult, hozzájárulva a jobb versenyképességhez regionális és európai szinten egyaránt. A megközelítés sikeresen hozzájárult a prioritások pontosításához és a K+I politika hosszabb távú és módszeresebb megközelítésének kialakításához. Régióink a Vanguard-kezdemenyezés tagja, amely a nemzetközivé válás révén igencsak eredményesnek bizonyult.

Kérdésére válaszolva: Észak-Közép-Svédország északi része rendkívül elkötelezett

az intelligens szakosodási stratégia mellett, felettebb fontosnak ítéli ezt folyamatot a régió prioritásainak a lehető legmegfelelőbb módon történő azonosítása tekintetében.

Milyen eredményekre számít a 2014–2020-as időszak végén?

Milyen tanulságokat vontak le az előző programozási időszakból?

A programozási időszak egyik legfontosabb kérdése a széles sávú hozzáférés kiépítésének a strukturális alapok révén történő finanszírozására irányuló lehetőségek azonosítása volt. E területen belül számos igencsak konkrét és jelentős eredményről számolhatunk be. Az alapok elindították azokat a folyamatokat, amelyek végül lehetővé tették a széles sávú hozzáférés kiépítését a régió lakói és vállalkozói számára, emellett pedig biztosították az ehhez szükséges további finanszírozást. Ez egy kulcsfontosságú fejlesztési kérdés, amely voltaképpen a régió túléléséhez szükséges. Svédország valamennyi területén lehetővé kell tenni a vállalkozások életképességét, a széles sávú hozzáférés pedig a versenyképesség elengedhetetlen tényezője. Rendkívül jó eredményekről adhatunk számot e területen. Kulcsfontosságú e probléma a tekintetben is, hogy polgáraink értesüljenek az EU helyi szinten betöltött szerepének jelentőségéről is.

Ezen alapok által támogatott K+I beruházások régióink számára rendkívül fontosak, hiszen ezek tartják fenn a meglévő iparágakat, illetve őrzik meg és vonzzák be a szükséges készségeket. Az alapok tették lehetővé a vállalkozások és a felsőfokú oktatási intézmények közötti együttműködést is. Rövid távon nem biztos, hogy kézzel fogható eredményeket tapasztalhatunk, az eredményességet a következő programozási során létrejövő új vállalkozások, új innovációk tanúsítják majd.

„Ezen alapok által támogatott K+I beruházások régióink számára rendkívül fontosak, hiszen ezek tartják fenn a meglévő iparágakat, illetve őrzik meg és vonzzák be a szükséges készségeket.”

Az ESZA fontos szerepet játszott és játszik majd a jövőben is az olykor rohamos tempóban kialakuló társadalmi kihívások kezelésében. Példa erre a közelmúltban Svédországba érkezett menekültáradat, amelynek következtében rövid távon számos regionális helyi hatóságra nehezedett gazdasági nyomás. Az ESZA projektek támogatták helyi hatóságainkat az integrálási folyamatban, amelynek révén ezek az emberek is régióink értékes tagjaivá válhatnak.

Észak-Közép-Svédország csekély népességű régió az EU északi részén. Szem előtt tartva ezt a tényt, mit gondol, az Önök régiója profitálhat bármilyen módon az európai területi együttműködésből?

Számtalan olyan projektről és kezdeményezésről számolhatunk be, amelyekben észak-közép-svédországi szereplők vettek részt a területi együttműködés kontextusában. Régióink főként a Svédország-Nor-

végia Interreg programban vesz részt, de lehetősége nyílt a balti-tengeri és az északi-tengeri régió Interreg programjaiban, illetve az Interreg Európa programban történő részvételre is. Példa erre a balti-tengeri régió tudományos parkjai közötti tudáscsere és interakció fokozását célzó projekt. Ez a projekt emellett a strukturált együttműködés intézményi szintű módjának létrehozásáért is felel, amely majd cserébe hasznot hoz vállalkozásaink számára. A vállalatok hozzáférést kapnak egyéb balti-tengeri országok hálózataihoz és kapcsolattartóihoz, amely lehetővé teszi piacaik kibővítését. Kiemelten fontos, hogy vállalkozásaink profiljai nemzetközibb színezetet kapjanak, hiszen ez segíti hozzá őket az új ügyfelek és partnerek eléréséhez.

Norvégia bár nem uniós tagállam, Svédország legjelentősebb kereskedelmi partnere és a határokon átnyúló együttműködések ösztönző Svédország-Norvégia Interreg program nagymértékű hasznélvezője. Ez a program többek között a határok közötti vasúti forgalom javítását öleli fel, illetve a kereskedelmi akadályok csökkentésére irányuló munkát is magában foglalja. ■

Észak-Közép-Svédország

NÉPESSÉG: a 63 968 négyzetkilométeren elterülő régió a 2014-es népszámlálás alapján 833 580 helyi lakossal rendelkezik, amely az ország összlakosságának mintegy 11%-át teszi ki.

KUTATÁSI KAPACITÁS: a kutatás és az innováció területén sok erős szereplő és érdekelt tevékenykedik a régióban, viszont kevés a hagyományos kiválósági központ. Három egyetem működik a régióban: a Karlstadi Egyetem, a Dalarnai Egyetem és a Gävle-i Egyetem. A Karlstadi Egyetem sikeres és szoros együttműködést folytat az üzleti világgal, és mind ez idáig eredményesen biztosította a Horizont 2020 program keretében rendelkezésre álló finanszírozást.

MUNKAERŐPIAC: a legtöbb embernek a gyáripari ágazat, majd közvetlenül utána a szolgáltatási szektor biztosít megélhetést, amely a régió munkaerőjének 16,8%-át foglalkoztatja. Az Észak-Közép-Svédországban jelentkező kihívások közé tartozik az alacsony növekedés, a fiatalok körében tapasztalható magas munkanélküliség, a K+F szektor alacsony intenzitása, valamint a széles sávú szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés ebben a hatalmas területen elterülő, gyéren lakott régióban, ahol ebből fakadóan a szállítási költségek is magasak. A régió aktívan keresi a megoldást a regionális növekedés, a K+I politika, valamint az egyenlőség és a diszkriminációmentesség integrálásával kapcsolatos horizontális társadalmi problémákra.

ERŐSSÉGEK: a hagyományosan tőkeigényes ágazatok, úgymint az acélgyártás és -megmunkálás, cellulóz- és papíripar dominálnak. A jelentős szektorok közé tartozik még a gépipar, a közúti járműgyártás, az élelmiszer-feldolgozás, az IKT és az idegenforgalom. Kiváló készségekkel és világszínvonalú ipari szaktudással felvértezett, exportra termelő erős vállalataival a régió több területen is – például a korszerű anyagok, az erdőre alapozott biogazdaság, a megújuló energia és az energiaszállítás terén – a világ élvonalába tartozik. A fejlett ipari és szolgáltatásinnovációra szakosodott üzleti klaszterek egyetemekkel, főiskolákkal és a kormánnyal lépnek partnerségre, hogy az energetika, az egészséges munkavégzés és életvitel, valamint az innovatív jóléti szolgáltatások terén zajló tapasztalatcsere révén választ nyújtsanak a társadalmat érő kihívásokra.

INTELLIGENS SZAKOSODÁS: Észak-Közép-Svédország mindhárom régiója rendelkezik saját intelligens szakosodási stratégiával, és azonosította egyedi erősséget jelentő területeit. A környéken elhelyezkedő régiók és klaszterek már hosszú idő óta folytatnak egymással együttműködést és tapasztalatcsere-t. Észak-Közép-Svédországban az ERFA intelligens szakosodási projektjének keretében a három régió hálózatot alakít ki az egyetemek és a klaszter szervezetek között.

SZÉLES SÁVÚ SZOLGÁLTATÁSOK ÉSZAK-KÖZÉP-SVÉDORSZÁG VIDÉKI TERÜLETEIN

A nagy sebességű, széles sávú szolgáltatások elérhetősége hosszú évekig igen korlátozott maradt Észak-Közép-Svédország vidéki, gyéren lakott területein. Svédország többi megyéjéhez képest e szolgáltatások elérhetősége mindig is alacsonyabb mértékű volt Värmlandban, ami részben a helyi összekapcsolt hálózatok (regionális közlekedési hálózatok) hiányára vezethető vissza.

Mivel Észak-Kelet-Svédország egészéhez hasonlóan Värmland ritkán lakott terület, falvai és háztartásai egymástól igen távol helyezkednek el, lakossága ráadásul idősödő. A széles sávú szolgáltatások állami és magánüzemeltetői csekély érdeklődést mutattak hálózatuk e vidéki területekre való kiterjesztése iránt.

A nagy sebességű, széles sávú szolgáltatások hiánya komoly akadályt jelent a helyi vállalatok számára, ami veszélyezteti a városiasodás mértékének növekedését és gátolja az integrációt. A vidéki területeken működő vállalkozásokat nagyobb számban irányítják nők, mint a városi térségekben.

Värmland rendkívül nemzetközivé vált, és exportfüggő ipara stabil széles sávú hálózatokat igényel. A régió gyáripárát az acélgyártás és -megmunkálás, a cellulóz- és papíripar, valamint a bányászat és a kitermelőipar jellemzi. Ezen iparágak éppen elmozdulóban vannak egy magasabb tőke-, szolgáltatás- és tudástartalmat kínáló modell felé, ezért függenek a széles sávú szolgáltatások elérhetőségétől. Észak-Kelet-Svédországban emellett növekszik az idegenforgalom, az élelmiszeripar, a kereskedelem, az erdészet és a gazdálkodás.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapból származó 200 millió SEK (mintegy 20 millió EUR) értékű ösztámogatás révén három projekt keretében helyi összekapcsolt hálózatok (regionális közlekedési hálózatok) épülnek. E projektek a széles sávú szolgáltatások állami és magánüzemeltetőivel közösen kiépítik a hálózatok „utolsó mérföldjeit”, aminek révén jelentősen megugrik majd a nagy sebességű, széles sávú szolgáltatások elérhetősége. Az „utolsó mérföldeket” jelentő hálózatok kiépítésére létrejött egyes projektek az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap támogatásában részesülnek.

„Vállalatunk az idegenforgalomban tevékenykedik, szállodát és éttermet üzemeltet, és kalandtúrákat értékesít. Värmland megye legészakibb részein, egy ritkán lakott övezetben működünk, ahol igen nehéz stabil internetkapcsolatot létesíteni. Rendszeresen előfordul, hogy jelentős, napokig tartó problémákatt tapasztalunk az internetkapcsolat és a levelezőrendszer működésében. Minden ilyen alkalom jövedelemkiesést jelent a számunkra, hiszen nem tudunk válaszolni az online rendszerben foglalást intéző vendégeknek. Ügyfeleink pedig a foglalás során gyors reakciót várnak tőlünk – ha nem válaszolunk időben, más célállomást választanak. Nagy örömünkre szolgál, hogy az EREFA-támogatással kiépült optikai hálózat révén most már vállalatunk is csatlakozhat a nagy sebességű internethez. Ez fel fogja gyorsítani egész üzletvitelünket, ami vállalatunk túlélésének fontos alapkövetelménye.”

Annika Jonsson, Långbergets Sporthotell AB

SLIM

Észak-Kelet-Svédországban a klaszterek központi szerepet töltenek be az innováció és a vállalkozásfejlesztés terén. A Värmland, Dalarna és Gävleborg megyékből álló régió világszínvonalú klasztereknek ad otthont olyan már kiépült területeken, mint az acél- és nyersanyag technológiák, erdő alapú ipar és az idegenforgalom, valamint a régió újabb erősségeinek számító digitalizáció és megújuló energia terén.

A RegioStarts-díj nyertes SLIM projekt (2007–2013) kulcsszerepet játszott a klaszterek fejlődése szempontjából. Ez a projekt 15 klaszteren keresztül összesen 60 000 munkavállalót foglalkoztató 700 vállalatot támogatott, a klasztereknek biztosított folyamattámogatásra, a klasztereknél és vállalatoknál zajló mérésekre és a politika elsajátítására összpontosítva. A projekt révén új kapcsolatok jöttek létre, és nőtt a résztvevők közötti kölcsönös bizalom, számos előnye közül az egyik az volt, hogy elősegítette a részt vevő vállalatok növekedési rátájának emelkedését. A társadalmi és környezeti fenntarthatóság szintén fontos szempontként jelent meg. A projekt például úgy igyekezett megoldani

„Számomra a SLIM projekt tökéletes ugródeszkaként szolgált a klaszterek világába, amikor folyamatvezetőként az üzleti életből megérkeztem a FindIT ipari informatikai klaszterhez. Gyorsan megismerkedtem a régióban tevékenykedő többi klaszterrel és kiválósági területeikkel. A SLIM projektből egy több klasztert átfogó közös projekt, és számos további közös tevékenység született.”

Britta Haag
Folyamatvezető, FindIT

a hagyományosan férfiak által dominált ágazatokban jelentkező szakemberhiányt, hogy ráirányította a figyelmet a nemek közötti egyenlőség kérdésére.

A jelenlegi programozási időszakban a SLIM projektben részt vevő klaszterek által vezetett több EFRA-finanszírozású projekt több száz vállalkozást von be tevékenységébe, a régió átalakulása és a társadalmi kihívások megoldása érdekében támogatva az innovációt, a nemzetközi piacra lépést és a vállalkozásfejlesztést. Emellett minden régió és klaszter folytatja az Észak-Közép-Svédország ERFA projektjének keretében zajló intelligens szakosodási SLIM projekttel való együttműködést, tapasztalataikkal gazdagítva az intelligens szakosodást.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

SLIM: <http://bit.ly/2hOEPfD>

SLIM (svéd nyelven): <http://bit.ly/2xsOCpL>

ERDF-projekt NMS3 (svéd nyelven): <http://bit.ly/2wXDzTR>

NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG AKADÉMIA KKV-K SZÁMÁRA

A nemek közötti egyenlőség akadémia kkv-k számára egy 2017 szeptemberében indult hároméves projekt. A Karlstadi Egyetem által vezetett projekt célközönségét a Värmland régióbeli önkormányzatok alkotják.

A projekt a nemi kérdésekhez, a szervezeti változási folyamatokhoz, a nemi alapú integrációhoz és a normatív jellegű innovációhoz kapcsolódó ismeretek kialakítását és alkalmazását tűzte ki célul a régióban tevékenykedő kkv-k innovációs kapacitásának, K+F intenzitásának és növekedésének fokozása érdekében.

A projekt fő célkitűzései a következők: (i) olyan koncepciók és gyakorlati eszközök kifejlesztése, amelyek lehetővé teszik a kkv-k számára a nemi alapú integrációs lépések egyszerű és költséghatékony kialakítását; (ii) a regionális növekedést és az üzletfejlesztést elősegítő szereplők, úgymint vállalati szervezetek, klaszterek, megyei ügyintéző testületek, önkormányzatok, kereskedelmi kamarák és más főbb szereplők hálózatának kialakítása és működtetése; és (iii) a nemek közötti egyenlőség akadémiájának további kiépítése és létrehozása, a nemi alapú integrációt megvalósító vállalatok hatásának vizsgálata és egy értékelési modell kidolgozása.

A projekt a Värmland régió leginkább nemek szerint szegregált iparágában, vagyis a papíriparban, az informatikában, a digitalizálásban, illetve a kreatív és kulturális ágazatban tevékenykedő kkv-kat szólítja meg. Célkitűzései között szerepel, hogy a vállalatok az egyenlőséget szem előtt tartva alakítsák ki belső toborzási folyamataikat, munkakörülményeiket, munkakörnyezetüket, szervezetüket és vállalati kultúrájukat, ezáltal javítva mind a női, mind a férfi munkavállalók toborzását és megtartását.

A hosszú távú cél az, hogy a projekt végén a nemek közötti egyenlőség akadémia kkv-k számára a régióbeli és országos ipari szereplők együttműködése révén a nemi kérdések, a nemek közötti egyenlőség, az innováció és a növekedés erőforrásbázisává és központjává váljon.

TUDÁSCSERE – EGY MINDEN FÉL SZÁMÁRA NYERTES KONCEPCIÓ

A KTP (Knowledge Transfer Partnerships, vagyis tudásátadási partnerségek) projekt a kis- és középvállalatok (kkv-k) és az akadémia közötti tudáscseréhez biztosít keretet. Az akadémia frissen végzett hallgatói egy-két éves időszakra KTP-projektvezetői állást kapnak egy kkv-nál, ahol egy stratégiai fejlesztési projekt útját fogják egyengetni. A projekt keretében megbízást kaphatnak új piacok, termékek vagy folyamatok kialakítására is. A projektvezető munkáját az akadémia személyzetéhez tartozó üzleti mentor és szakmai vezető segíti.

A KTP projekt igyekszik kiküszöbölni a kkv-k növekedésének útjában álló jelentősebb problémákat, biztosítva például a munka továbbfejlesztéséhez szükséges időt, illetve a megfelelő kompetenciákkal rendelkező személyek finanszírozását és toborzását. A projekt eredményeképpen ez idáig a KTP-projektvezetők 75%-a számára ajánlottak állandó munkahelyet valamely kkv-nál.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Dalarnai Egyetem: <http://www.du.se/ktp>

NEMEK KÖZÖTTI EGYENLŐSÉG – MINDENKOR DALARNA MEGYEI ÜGYINTÉZŐ TESTÜLET

A nemek közötti egyenlőség a gazdasági növekedés és a foglalkoztatás bővítés egyik kulcstényezője. A Dalarna megyei ügyintéző testület vezetésével „Nemek közötti egyenlőség – mindenkor” néven hároméves projekt vette kezdetét. Az ESZA által támogatott kezdeményezés középpontjában a nemek munkaerő-piaci szegregációjának ellensúlyozása és a nők teljes munkaidős álláslehetőségeinek bővítése áll.

KIVO

Az elmúlt évek során a KIVO-módszert (minőségi befogadás az egészségügybe és a szociális ellátásba) ESZA-támogatással kifejlesztő projekt az egészségügyi és szociális ellátási ágazatban gyorsan növekvő szakemberhiány leküzdésének munkaadók által működtetett eszközévé vált. A KIVO-módszer a munkaerőpiacon kívül rekedtek bevonása érdekében folytatott rendszeres együttműködés révén kiszélesíti a terület potenciális munkaerőbázisát. Sikerének központi eleme a befogadást elősegítő munkahelyek kialakítása, ami a szakmai felügyelők rendelkezésére bocsátott, aktív befogadást támogató eszközök révén válik lehetővé, hogy ily módon fenn tartható hosszú távú társadalmi fejlődés valósuljon meg.

A KIVO-módszer keretében zajló rendszeres együttműködés résztvevői a munkavállalók, az oktatásszolgáltatók, a szakszervezet és a foglalkoztatási szolgáltatók. A KIVO kidolgozta a munkanélküliségből a tartós foglalkoztatottságba vezető út kilenc lehetséges lépését. Az első lépés annak megállapítása, hogy az adott személy alkalmas-e az egész-

A célcsoportot a nyolc részt vevő önkormányzatban tevékenykedő választott képviselők, munkaadók és munkavállalók alkotják. A nemek közötti egyenlőség témájában zajló képzés révén a projekt új ismereteket, módszereket és eszközöket honosít meg a szervezetek minden egységében.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

(svédül): <http://bit.ly/2w3wYZj>

ségügyben és szociális ellátásban való munkavégzésre, és valóban szeretne-e ebben az ágazatban dolgozni. Az egészségügyi munkatapasztalattal nem rendelkező résztvevők egy kétételes gyakorlati munka keretében lehetőséget kapnak arra, hogy eldöntsék, alkalmasak-e erre a pályára. Emellett részt vehetnek gyakorlati és nyelvi képzésen is. A programnak köszönhetően súrlódásmentesebben zajlik az egyénekkel való együttműködés, ami növeli az esélyét annak, hogy a munkahelyi környezetben tanulók sikeresen beilleszkednek majd a munka világába. A munkaadók számára a cél az, hogy tevékeny szerepet vállaljanak az általuk szükségesnek ítélt kompetenciák létrehozásában.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

(svédül):

<http://www.ya-delegationen.se/kivo-metoden/>

<http://bit.ly/2fiEnJR>

“Először nem éreztem szükségét a hosszú próbaidőszaknak, mivel a képzési programot jó eredménnyel teljesítettem. A próbaidőszak alatt azonban rádöbbentem arra, hogy sok olyan szó került elő, amelyek jelentésével nem voltam teljesen tisztában. Az idősekkel való kommunikáció nagyon fontos ahhoz, hogy biztonságban és kényelmesen érezzék magukat az általuk igénybe vett egészségügyi szolgáltatások biztosítása során. A KIVO-program elvégzését követően a mindenre kiterjedő próbaidőszaknak köszönhetően magabiztosabban tudtam ellátni a munkakörömet.”

NawlBik Cen, a KIVO-program egyik résztvevője

EGYENLŐSÉGEN ALAPULÓ REGIONÁLIS NÖVEKEDÉS ÉS FEJLŐDÉS 2016–2018, GÄVLEBORG RÉGIÓ

Az Egyenlőségen alapuló regionális növekedés és fejlődés 2016–2018 elnevezésű projekt Gävleborg régió vezetésével és a svéd Gazdasági és Regionális Növekedési Ügynökség anyagi támogatásával valósul meg. A projekt alapját az egyenlő feltételeken nyugvó vállalkozásfejlesztés nemzeti stratégiája képezi. A stratégia átfogó célja, hogy a nők és a férfiak – származásuktól és életkoruktól függetlenül – egyenlő feltételekkel juthassanak hozzá a vállalkozásfejlesztési kezdeményezésekhez és erőforrásokhoz, például a tanácsadáshoz, a vállalkozásfejlesztési támogatásokhoz, a klaszterek és üzleti inkubátorok által biztosított tevékenységekhez és a finanszírozáshoz. A stratégia kiindulópontja az, hogy a vállalkozásfejlesztési rendszeren belüli egyenlő feltételek kialakítása hozzájárul mind a cégek, mind a régiók fenntartható növekedéséhez és versenyképességük erősödéséhez.

Gävleborg régió az egyenlő feltételeken nyugvó és a regionális fejlődést interszekcionálisan kezeli, ami biztosítja, hogy az egyenlő feltételek alkalmazása társadalmilag fenntarthatóbb régiót eredményezzen.

Mindezt például a következők révén igyekszik megvalósítani: (i) egy már kidolgozott és működő finanszírozási stratégia a források regionális növekedést támogató módon történő kezelésére és elosztására; (ii) felmérés készítése a regionális projektfinanszírozás és közvetlen üzleti támogatás nemek, származási ország és üzletágak szerinti megoszlásáról; (iii) a nemek közötti és egyéb alapú egyenlőség terén stratégiai szerepet játszó résztvevők kompetenciájának növelésére tett lépések; és (iv) a strukturális alapok és a regionális növekedést támogató források felhasználását elősegítő regionális fejlesztési folyamat és módszertámogatás megvalósítása.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Nemzeti stratégia az egyenlő feltételeken nyugvó vállalkozásfejlesztésért 2015–2020:

<http://bit.ly/2wmnQKB>

Egyenlőségen alapuló regionális növekedés és fejlődés (svédül): <http://bit.ly/2gYAMUY>

INTELLIGENS SZAKOSODÁSI AKADÉMIA

Az intelligens Szakosodási Akadémia lehetőséget nyújt a Värmland régióban jelen lévő állami és magánszektoroknak az átalakulásra és megújulásra, valamint a Karlstadi Egyetem kutatási és oktatási tevékenységének fejlesztésére. Célja, hogy a kutatást a värmlandi ipar, a megyei tanács és önkormányzatok szolgálatába állítsa, továbbá fejlessze a régió kutatási környezetét. A kiváló minőségű kutatómunka ugyanis előreláthatólag több külső forrást vonz be az egyetem számára.

Az akadémia támogatja és szorosabbra fűzi a tudomány, az ipar és a társadalom közötti együttműködést, hogy előmozdítsa az intelligens szakosodást középpontba állító kutatást. Az akadémia alapját Värmland intelligens szakosodást célzó kutatási és innovációs stratégiájában azonosított hat intelligens szakosodási terület képezi. Ez a hat terület a következő: értékteremtő szolgáltatások; erdőre alapozott biogazdaság; a jóléti szolgáltatások digitalizálása; fejlett gyáripar és összetett rendszerek; digitális tapasztalatszerzés a természetről, a kultúráról és földrajzi helyekről; fotovoltaiikus rendszerszintű megoldások. A kutatás, az innováció és az oktatás összekapcsolása felkészíti a Karlstadi Egyetem hallgatóit arra, hogy a munkaerőpiacra kilépve a värmlandi hat kiemelt területen az ipari fejlődés mozgatórugóivá váljanak.

Az akadémia a várakozások szerint megerősíti majd a régió kutatási környezetét, és hozzájárul a főbb kutatási és innovációs projektekhez; a beruházásokhoz, valamint az export és a gazdasági növekedés fellendítéséhez; vállalatok, nemzetközi kísérleti telepek és vizsgálati központok felállításához; továbbá a politikának a hat szakosodási terület támogatására irányuló hatásához.

A Karlstadi Egyetem és a Värmland régió között létrejött partnerségből született akadémia első fázisa egy 2016 és 2020 között zajló projektként valósul meg. A régió és az egyetem külön-külön 5 millió EUR-val járul hozzá a kutatások 2020-ig tartó finanszírozásához. További támogatás várható külső forrásokból, úgymint a nemzeti finanszírozásból, a Horizont 2020 programból és az európai strukturális és beruházási alapokból.

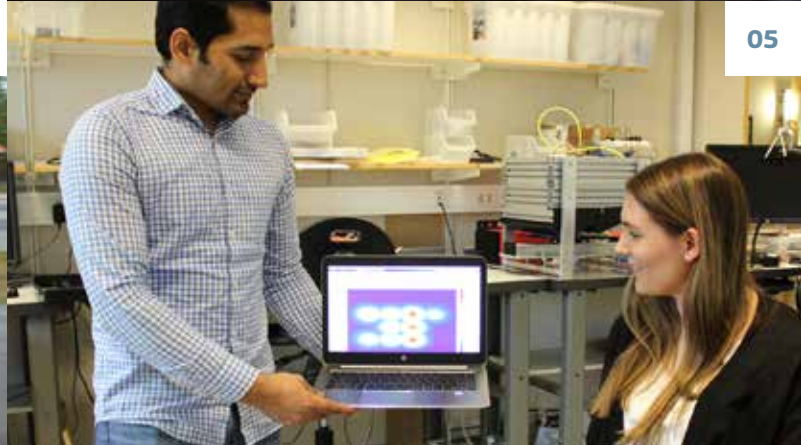
TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Karlstadi Egyetem: <http://bit.ly/2eRPyIT>

FOTÓKBAN ELMESÉLVE

Svédországban a kutatás, az innováció és az intelligens szakosodás területén sok erős szereplő és érdekelt tevékenykedik, akik hatalmas potenciállal rendelkeznek a regionális növekedés, versenyképesség és foglalkoztatás fellendítésére.

01 A Mittstråket személy- és áruszállításra alkalmas, funkcionális és fenntartható határon átívelő közlekedési útvonalat épít Norrland középső részén.

02 A BOOST projekt üveg és fa felhasználásával készített, fenntartható lakóépületek valós és virtuális prototípusait tervezi és építi meg.

09

03 A svéd Lappföldön tevékenykedő Úti cél kapacitásépítés (Destination Capacity Building) Lappföld svédországi területének idegenforgalmát lendíti fel hálózatépítés, stratégiai szövetségek létrehozása, valamint a termékfelvezetés és az innováció ösztönzése révén.

04 A Lopme Laante (Számiföld) projekt keretében két számi tematikus park épül, hogy bemutassák a számi lakosság társadalomban és a Härjedalen régió fejlődésében betöltött szerepét.

10

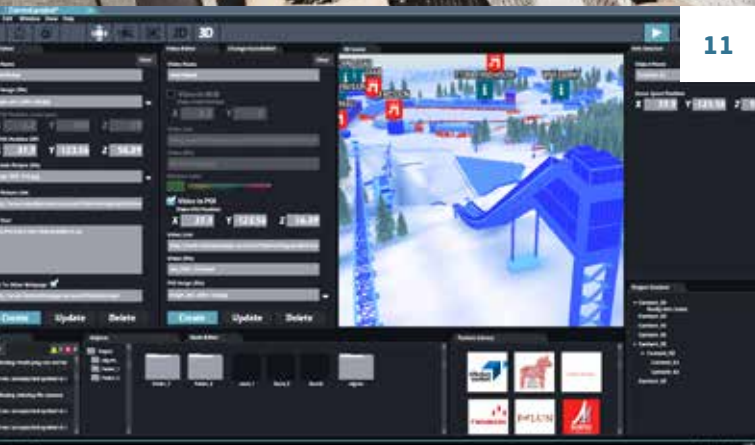

05 A SMART kutatói és az ipar képviselői együttműködnek a Tárgyak internetéhez kapcsolódó kutatási nehézségek megoldásában.

06 Az Arena biztonsági teszt elnevezésű együttműködési projekt célkitűzése, hogy a biztonsági ágazatot érintő kutatás-fejlesztés terén vezető szerepet biztosítson Észak-Svédország számára.

07 Az Arena Grön Tillväxt a zöld innovációval kapcsolatos új ötletekhez nyújt támogatást, amelynek révén kifejlesztettek egy, az egészségügyi felszerelésekben használt műanyagot helyettesítő anyagot.

11

08 A SREss projekt részt vesz a Skåne régióban épülő Európai Spallációs Forrás elnevezésű kutatólétesítmény infrastruktúrájának kiépítésében.

09 A Framtidens solel I Östra Mellansverige célja, hogy Kelet-Közép-Svédországban növelje a kvv-k napenergetikai beruházásainak arányát.

10 A Kronoberg régióban a Második lépés projekt arra dolgoz ki módszert, hogy külföldi származású vállalkozók segítségével ösztönözze a kisvállalkozások növekedését.

12

11 A Játékos Dalarna projekt olyan műszaki platform létrehozásán dolgozik, amely a számítógépes játékok kifejlesztése során alkalmazott technológiák segítségével kíván több látogatót vonzani a régióba.

12 A VIRUS projekt egy látogatóközpontot üzemeltet a világ első fosszilis tüzelőanyagoktól mentes, elektromos kamionútjánál, a Gävleborg régióban.

A tapasztalat szól belőlük

A *Panorama* összegyűjtött egy csokorra valót azon projektrésztvevők és polgárok szívből jövő megállapításaiból és megfigyeléseiből, akik a mindennapi élet valamely területén részesültek a kohéziós politika és a regionális támogatások előnyeiből.

“A sokszínűség normális, a sokszínűség természetes... A „Sokszínűség gyermeknyelven” projekt célja felkészíteni a gyerekeket és tinédzsereket egy elfogadóbb, nyitottabb és empatikusabb társadalomban való életre.”

Paul Jüttner, tanár
Diversity4Kids (DE)

“*It szeretne befogadó településsé válni, és ez a projekt lehetővé tette ezt. Összehozta a döntéshozókat és a polgárokat, hogy együtt karbonszegény társadalmat teremtsenek.*”

Teijo Liedes

Li település városi tanácsának és
a környezetvédelmi egyesület (FI) elnöke
A 2017. évi RegioStars-díj döntőse: Innovatív
karbonszegény közszolgáltatások

“*Ez a projekt segítséget nyújt számunkra ahhoz, hogy meggyőzzük a közösségeket, a betegápoló szolgálatokat, az egészségbiztosítókat, a lakásszövetségeket és – elsősorban – az időskorú polgárokat és hozzátartozóikat arról, hogy az intelligens technológia jelentős szerepet játszhat az általuk kínált megoldásokban, illetve életükben.*”

Bettina Horster, vállalkozásfejlesztési igazgató,
VIVAI Software AG (DE)
A 2017. évi RegioStars-díj döntőse:
Smart Service Power

“*Segítséget jelent Európának, ha olyan projekteket finanszíroz, amelyek innovatívak ugyan, de nem feltétlenül profitorientáltak. Senki nem lenne képes egy ehhez hasonló helyet működtetni, mert a befektetők sokkal nagyobb hozamot várnak. Mi emberekkel dolgozunk, és tevékenységünk emberi hozadéka nagyon fontos. És ha Európa hozzá tud járulni a nagyobb emberi hozadékkal járó projektekhez, az nagyszerű dolog.*”

Sophie Desilly
A Story2Work koordinátora
Art2Work (BE)

„A MAD egy brüsszeli divat- és dizájnstúdió – ez egy fantasztikus projekt, mert valódi segítséget nyújt a brüsszeli dizájnerek és alkotók számára projektjeik és karrierjük kialakításához, ráadásul remek terepet kínál munkáik bemutatására. ”

Silvia Martinelli, kommunikációs projektvezető
MAD (BE)

„A BEACON sikerrel segítette elő a vállalkozások növekedését, ami a projekt nélkül nem valósult volna meg. A vállalkozások növelték eladásait, új termékeket és folyamatokat fejlesztettek ki – és új munkahelyeket hoztak létre. ”

Iain Donnison, projektigazgató
A 2014. évi RegioStars-díj nyertese: BEACON (UK)

„A nyílt partnerség és az átlátható tevékenységek a kölcsönösen erős bizalom alapkövei, amely szolgáltatások és termékek létrehozására inspirál, valamint tartós kapcsolatokat és perspektívákat alakít ki. ”

Irena Krivienė
Ügyvezető igazgató, Vilniusi Egyetem, Tudományos
Kommunikációs és Információs Központ Könyvtára és
Központi Könyvtár
A 2016. évi RegioStars-díj döntőse: Jonvaliai (LT)

„Újra és újra lenyűgöznek a régiók és városok európai hetén szereshető, határokon, régiókon és kultúrákon átívelő ismeretek és kapcsolatok. A hét során jövőbeli konzorciumok alakulnak, tapasztalatátadó eseményekről döntenek, kérdések röpködnek és tanácsok hangzanak el, spontán ebédek szerveződnek és ami a legfontosabb, tartós barátságok alakulnak – ezek összessége teszi a rendezvényt a helyi demokrácia legnagyobb uniós dicséretévé. ”

Anya Margaret Baum, ügyvezető igazgató, The Keryx Group, Lengyelország

„Interreg Önkéntes Ifjúság”:

a határokon átnyúló együttműködés és szolidaritás előmozdításáért

Az Európai Szolidaritási Testület egy új európai uniós kezdeményezés, amely lehetőséget nyújt fiatalok számára, hogy saját országukban vagy külföldön önkénteskedjenek vagy olyan projektekben dolgozzanak, amelyek a közösségek és az emberek hasznát szolgálják szerte Európában. Az EU regionális politikája 1 millió euróval csatlakozott a kezdeményezéshez, amelynek révén határokon átnyúló, transznacionális és interregionális programok és kapcsolódó projektek fogadhatnak önkénteseket (18 és 30 év közötti uniós polgárokat) két és hat hónap közötti időtartamra. A cél az Interreg programok és projektek támogatása, előmozdítása és az eredményekről való beszámolás mellett, hogy javítsák az emberek ismereteit az együttműködés előnyeivel kapcsolatosan az EU belső határain belül. Az alábbiakban négy fiatal önkéntes beszámolóját olvashatják, akik részt vettek az Európai Határ Menti Régiók Szövetsége által irányított Interreg Önkéntes Ifjúság (IVY) kezdeményezésben.

Silvia és Laura az Interreg riportereként 2017. május 21. óta dolgozik az ALCOTRA közös titkárságán. Munkájuk során az alábbi benyomásokat szerezték:

Silviát már a kezdetek kezdetén magával ragadta a titkárságon dolgozó csapatban uralkodó együttműködő és egymást támogató légkör. „Nem is nyelhettem volna jobb betekintést a határon átívelő együttműködésbe, amelyről nem sokat tudtam a kezdeményezésben való részvételem előtt. Most úgy érzem, sokkal több információval és ismerettel rendelkezem arról, hogy milyen előnyökkel jár ez az együttműködés az európai polgárok számára.

A támogatás nagy része – például a történelmi épületek helyreállítása vagy a határ menti egészségügyi intézmények támogatása – pusztán anyagi jellegű, hozzáadott értékét az teremti meg, hogy

két nemzet úgy dönt, egy közös projekt végrehajtása érdekében egyesíti erőit. Ez az együttműködés a gyakorlati megvalósítása annak az eszmének, hogy közös területhez tartozunk és közös polgárságon osztozunk – mindannyian európaiak vagyunk. A határookra találkozási pontként, nem pedig határelőzítés alatt tartandó bariádként tekintő közösségi szellemiség táplálása és az érte való felelősségvállalás talán napjaink egyik legnagyobb kihívása, amellyel az európai intézményeknek és polgároknak szembe kell nézniük.”

Silvia, Olaszország

Laura számára az Interreg riportereként Torinóban végzett önkéntes munka lehetőséget nyújtott arra, hogy előmozdítsa egy szívéhez közel álló ügyet: „az Európai Uniót és az Unió polgároknál jelentkező előnyeit. Mivel francia vagyok és mindig is vonzott

Olaszország, kíváncsian vártam, hogy e két ország együttműködési erőfeszítésének közepébe csöppenjek. Izgalmas tapasztalatokat szereztem, amelyek segítettek megérteni, hogyan ösztönzi az EU a régiókat közös, határokon átívelő megoldások kidolgozására.

„Izgalmas tapasztalatokat szereztem, amelyek segítettek megérteni, hogyan ösztönzi az EU a régiókat közös, határokon átívelő megoldások kidolgozására.”

Több lehetőségem is adódott arra, hogy találkozjak a program által finanszírozott projektek vezetőivel, és a helyszínen megfigyelem, hogy mit tesznek és milyen eredménnyel. Megismertem olyan projekteket, amelyek a határ mindkét oldalán jelentkező problémákat igyekeztek kezelni, például a hegyvidéki területek elnéptelenedése elleni küzdelmet, a kulturális és természeti örökségünk megbecsülését, és a természeti csapások jobb megelőzését.”

Laura, Franciaország

Az Interreg Önkéntes Ifjúság kezdeményezés friss szemléletének köszönhetően Laura és Silvia úgy érzi, hogy hozzájárul a polgári szerepvállalás ösztönzéséhez és az Európai Unióhoz tartozás érzésének terjesztéséhez. Az Interreg Önkéntes Ifjúság révén sikerült új színben láttatniuk egy több mint 27 éve létező támogatási eszközt, és ez rendkívüli büszkeséggel tölti el őket.

Egy határok nélküli jövőn dolgozunk

„Nem tudom, de ezeknek a németeknek valahogy egész jó a zenei ízlésük!” Ez az egyik holland középiskolás szájából elhangzott mondat jól illusztrálja annak a projektnek a lényegét, amelyben önkéntesként tevékenykedünk.

A projekt elnevezése „Nachbarsprache & buurcultuur”, amely a német „szomszéd nyelv” és a holland „szomszéd kultúra” szavakból tevődik össze. A projekt diákcseriprogramokon keresztül kapcsolatot teremt középiskolás diákok és a határ túloldalán élő társaik között. Ezek a programok segítenek lebontani a korlátokat és megértetni velük, hogy a jövőre nézve milyen határtalan tanulási, foglalkoztatási és letelepedési lehetőségeket kínál a másik ország. A folyamat első lépése az, amikor megértik, hogy nem is annyira más az „a másik”.

A projektet nemrégiben újtára indító nijmegeni Radboud Egyetemet (Hollandia) és Duisburg-Esseni Egyetemet (Németország) mindössze 100 kilométer és egy országhatár választja el egymástól. Az „Európai tanulmányok: holland-német szak” kétnemzetiségű mesterképzés hallgatóiként mindketten tisztában vagyunk az európai határok átlépésének és hatásuk minimalizálásának jelentőségével. Tanárunk, Paul Sars – aki a holland oldalon végzi a projekt összehangolását – lehetőséget adott nekünk a projektbe való bekapcsolódásra.

„Három hónapnyi szemeszterközi szünetetek van” – mondta. „Miért nem csatlakoztok csapatunkhoz és szereztek tapasztalatot jövőbeli munkaterületeken?” Szerzett nekünk egy csodálatos kilátást nyújtó hatodik emeleti irodát, és összehozott minket az Interreg Önkéntes Ifjúsággal. Annak érdekében, hogy képet kapjunk a projektről, felkerestünk néhány részt vevő iskolát és megfigyeltük a csereprogramokat. Első kézből szerezünk tapasztalatot arról, milyen kedvező hatással járnak a diákcserék. A közösségi média és a videobloggerek népszerűvé válásával a diákok érdeklődési körei és ifjúsági kultúrája minden eddiginél jobban hasonlít egymáshoz. Nagyszerű látni, ahogy rádöbbennek erre a hasonlóságra!

Munkánk szerves részeként lehetőséget nyújtunk a diákoknak arra, hogy tapasztalataikat megosszák környezetükkel. Segítünk nekik olyan blogbejegyzések készítésében, amelyekben a diákcseriprogramok személyes mozzanatait tehetik közzé. Meg szoktuk szervezni Instagram-fiókok átadását is, ezáltal egy számukra még ismerősebb terepen fejezhetik ki magukat.

Emellett sajtóközleményeket is írunk, hogy felkeltsük az érdeklődést a határ menti régiókban, és meghívjuk a helyi és regionális sajtó munkatársait. Létrehoztunk egy közösségimédia-platfómot, ahol megosztjuk a diákok által készített tartalmakat és a médiában megjelent híreket, hogy a határ menti régióban élő tanulók és lakosok jobban megismerjék a másik ország által kínált nagyszerű lehetőségeket.

Felfedeztük azt is, hogy rejtett tehetségeink közé tartozik a szórólapok, poszterek és sablonok tervezése. Még a projekt logójának elkészítésével is megbíztak bennünket. Dióhéjban: a csapattól sokszor kaptunk szabad kezet és számos felelősséget bíztak ránk, ami nagyon élvezetessé tette az Interreg Önkéntes Ifjúság kezdeményezésben való részvételünket!

Xander és Yonec, Hollandia

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

https://europa.eu/youth/solidarity_hu
<https://www.interregyouth.com/>

HATÁRRÉGIÓK

A NÖVEKEDÉST ÉS A MUNKAHELYTEREMTÉST ÉLÉNKÍTŐ INTÉZKEDÉSEK

Az **egységes piac és a szabad mozgás** lehetősége uniós jogok. Az uniós állampolgárok szabadon mozoghatnak, dolgozhatnak, tanulhatnak vagy használhatnak szolgáltatásokat más uniós országokban is. Ezek a jogok különösen a **határ menti közösségek** számára fontosak.

Három európai polgárból **egy** ezekben a régiókban él – **150 millió személy.**

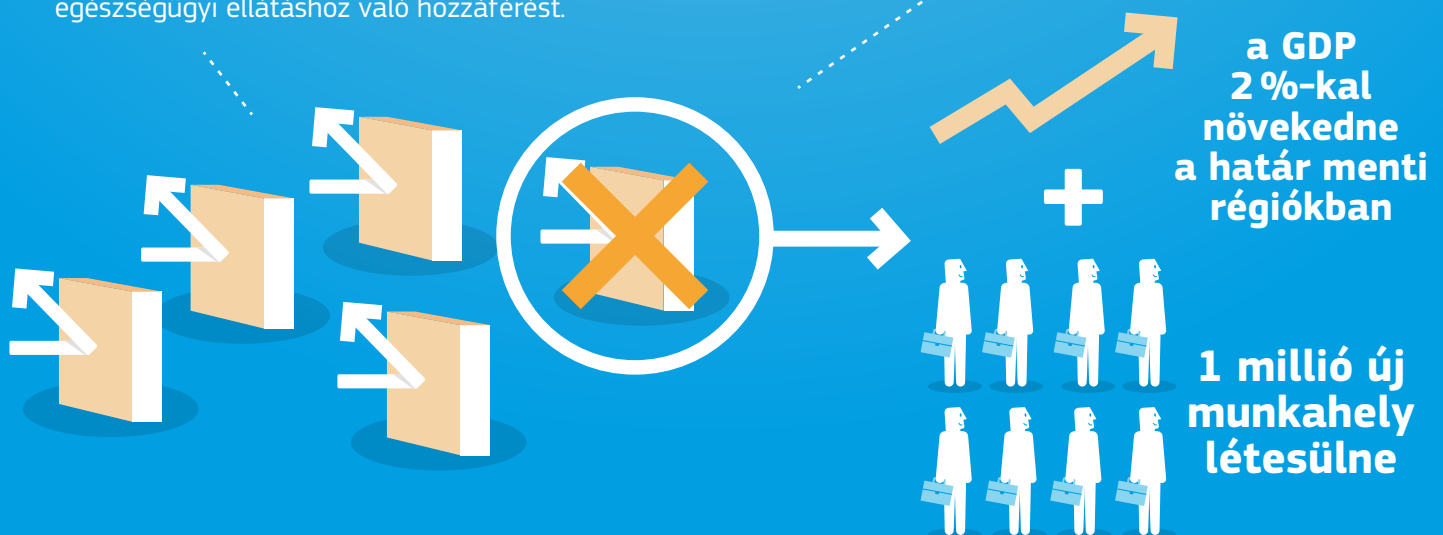

2 millió uniós polgár határ menti ingázó munkavállaló vagy diák, aki napi vagy heti rendszerességgel lépi át a határt, hogy eljusson munkahelyére vagy az iskolába.

Ennek a folyamatnak gördülékenynek és könnyűnek kellene lennie. **De sokak számára nem az.**

A különböző **nemzeti jogszabályok és közigazgatási eljárások** megnehezítik a munkához, az oktatáshoz, a sürgősségi ellátásokhoz, az üzleti lehetőségekhez, a helyi tömegközlekedéshez, illetve az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést.

Az összes akadály mindössze **egyötödének** az elhárításával:

E kihívásokat a következő 10 intézkedés segítségével kívánják kezelni.

A Bizottság keretében egy úgynevezett „határügyi kapcsolattartó pont” létrehozása elősegíti és támogatja a megvalósításukat.

az együttműködés és az információcsere elmélyítése

az e-kormányzat által lehetővé tenni a határokon átnyúló közigazgatást

a jogalkotási folyamatok hatékonyabbá tétele

megbízható és közérthető tájékoztatás és segítségnyújtás biztosítása

a határokon átnyúló foglalkoztatás támogatása

az egészségügyi létesítmények közötti fokozottabb átjárás támogatása

a határokon átnyúló többnyelvűség szorgalmazása

a jogi és pénzügyi együttműködés keret kilátásba helyezése

a határokon átnyúló hozzáférhetőség elősegítése

bizonyítékok gyűjtése a hatékonyabb döntéshozatalhoz

A 28 uniós ország Norvégiával, Svédországgal és Liechtensteinnel együtt majdnem mintegy **40 országhatáron** osztoznak, míg a legalább egy országhatár mentén fekvő **régiók** száma meghaladja a **440**-et.

“*A határ menti régiók nélkülözhetetlenek Európa növekedése szempontjából. Az Unió GDP-jének több mint egynegyede származik ezekből a régiókból, ezért lehetőségek aranybányájának tekinthetők.*”

Corina Crețu, a regionális politikáért felelős európai biztos

ADATPONT: 4 – NYÍLT HOZZÁFÉRÉSŰ ADATPLATFORMJA

VAN OLYAN TÉMA, AMELYRŐL SZÍVESEN OLVASNA TÖBBET A JÖVŐBELI PANORAMA ADATPONT ROVATÁBAN? SZERETNÉ, HA EGY KONKRÉT ADATKÉSZLETET TENNÉNK KÖZZÉ AZ ESB-ALAPOK „NYÍLT HOZZÁFÉRÉSŰ ADATOK ADATPLATFORMJÁN”?

AMENNYIBEN IGEN, ÍRJON NEKÜNK: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

A regionális beruházás madártávlatból

Az EU 454 milliárd EUR-t szabadít fel beruházások céljára a 2014–2020-as többéves pénzügyi keretből, az európai strukturális és beruházási alapokon (esb-alapokon) keresztül. Hol tartanak az EU-s kifizetések a programozási időszak közepén?

Bár a beruházások a regionális fejlődés és a kohézió elmélyülésének mozgatórugói, a közforrások jelentős katalizátorként működnek. Annak érdekében, hogy a polgárok követni tudják, mi történik az európai adófizetők pénzével saját régiójukban és országukban, az EU valós idejű (napi szintű), 360°-os rálátást kíván biztosítani a helyi források felhasználására.

Az esb-alapok egy év tükrében

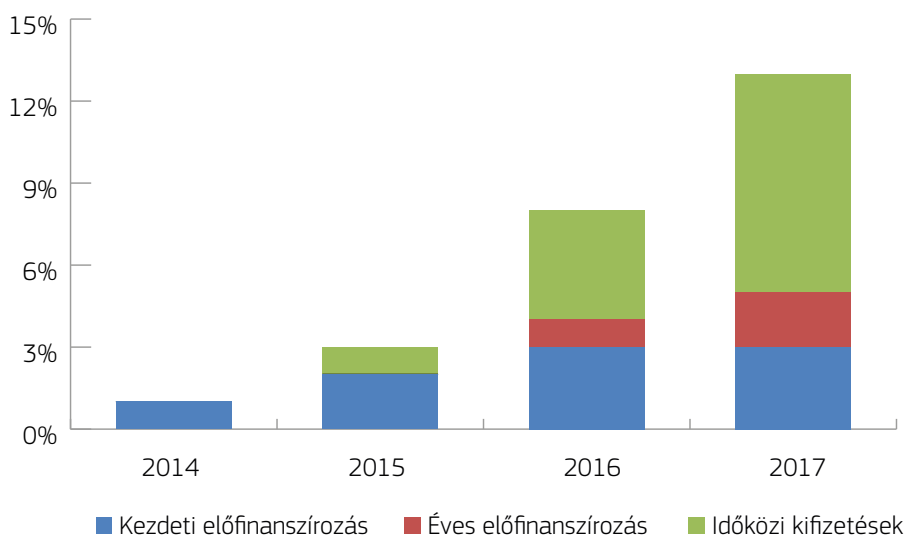
A 2014–2020-as többéves pénzügyi keret pénzügyi megvalósításának uniós kifizetések szerinti elemzése azt mutatja, hogy az előző programozási időszak tendenciája tovább foly-

tatódott az európai strukturális és beruházási alapok égisze alá tartozó valamennyi alap esetében. A programok – ez alkalmalmmal – az első három évben előlegként folyósított pénzügyi támogatással indulnak (kezdeti előfinanszírozás), azt követően pedig a kiadások Bizottságnak történő bejelentésével biztosítják a költségek visszatérítését (időközi kifizetések).

Az elmúlt időszak pénzügyi válságainak uniós gazdaságokra gyakorolt hatása miatt az Unió úgy döntött, hogy megemeli a beruházásokra szánt előzetes kifizetések mértékét, és például egy extra előleg (éves előfinanszírozás) révén készpénzt juttat a tagállamoknak. Ez az éves szintű kifizetés 2016 és 2023 között áll rendelkezésre. A hallgatólagosan időközi kifizetésnek számító éves előfinanszírozás életciklusa egy számviteli év, amelynek során a tagállamoknak be kell jelenteniük a Bizottságnál a kifizetés fedezetéül szolgáló kiadásokat. Ellenkező esetben az előleget vissza kell téríteni a Bizottságnak, ez azonban nem érinti az adott tagállam számára elkülönített források összegét.

Az alábbi idősor e három típusú kifizetés halmozott arányát ábrázolja az összes esb-alapra vetítve, és 2017. augusztus végéig 13%-os pénzügyi teljesítést jelez.

Összes uniós kifizetés minden esb-alapból

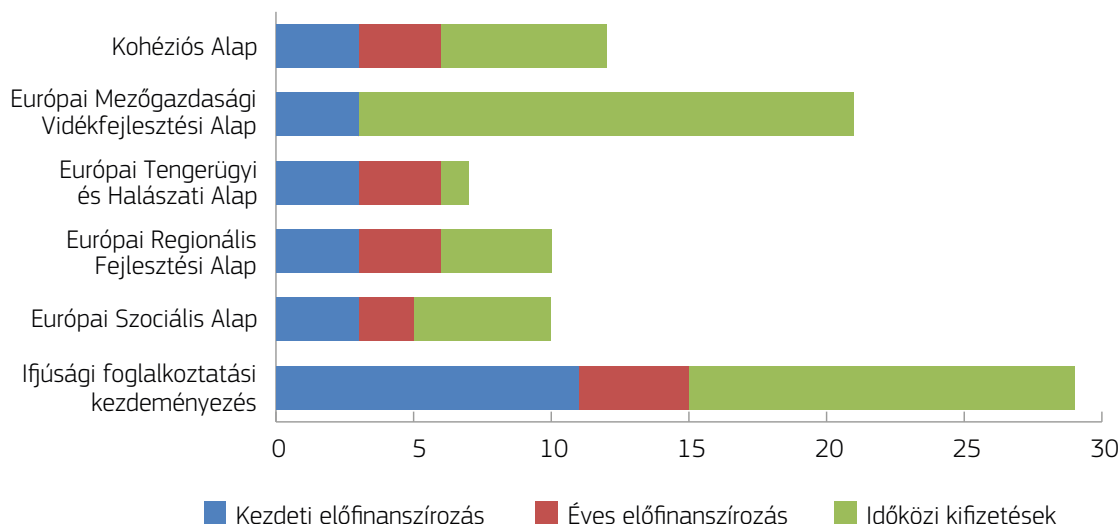

Az uniós támogatások több mint a felét (454 milliárd EUR) az esb-alapok kezelik, amelyek jelentős részét (196 milliárd EUR) az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) folyósítják azzal a céllal, hogy előmozdítsa az Unió 276 régiójának kiegyensúlyozott fejlődését és növelje közös jólétüket. 2017. augusztus végéig az ERFA által biztosított források 9%-át használták fel a foglalkoztatást, növekedést és beruházást támogató tevékenységekre.

Külön támogatást kapnak az Unió peremvidékén, illetve északi felében elhelyezkedő, gyéren lakott régiók is, amelyek remekül haladnak a pénzügyi teljesítés terén: 2017. augusztus végéig felhasználták a számukra elkülönített 2 milliárd EUR 11%-át. Az ERFA támogatás fennmaradó része, vagyis 9 milliárd EUR a régiók és a tagállamok határon átvélő együttműködését támogató INTERREG programokon keresztül kerül kiosztásra.

Összes halmozott uniós kifizetés alaponkénti megoszlásban

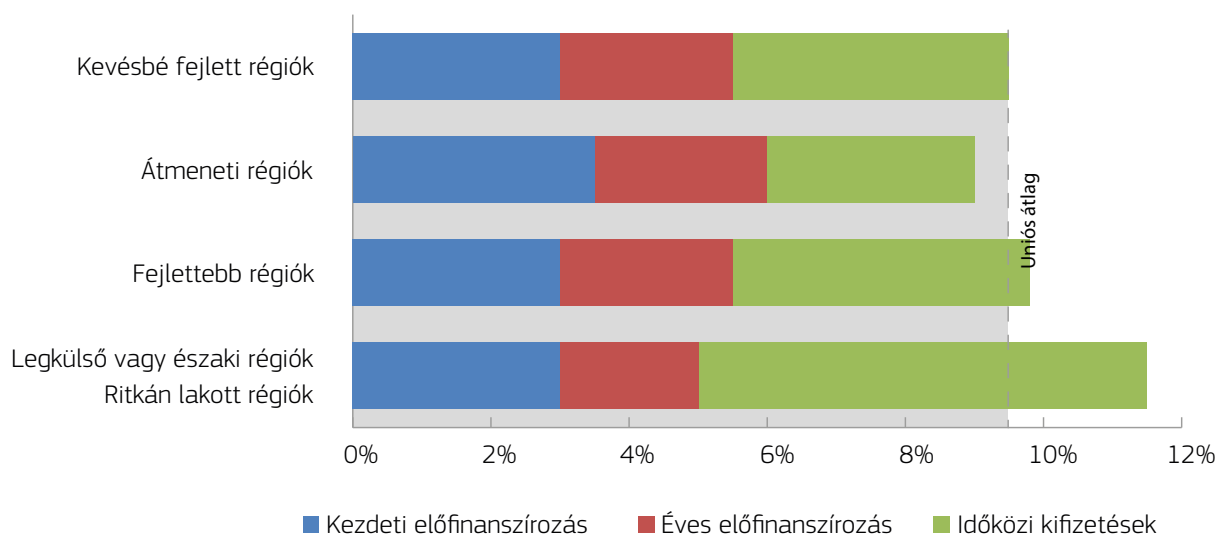

Az ERFA-ra rátérve: hogyan alakul ez a támogatás?

Miután az EU régiói kiemelt figyelmet kaptak, a 2014–2020-as időszakra szóló ERFA programok a régiók három fő kategóriája köré szerveződtek: a kevésbé fejlett régiók 129 milliárd EUR, az átmeneti régiók 24 milliárd EUR, a fejlettebb régiók pedig 32 milliárd EUR támogatásban részesülnek a hétéves időszak alatt.

A tagállamok teljesítményének a Bizottságnak bejelentett kiadások alapján történő összevetéséből megállapítható, hogy egyfelől nagy többségük igyekszik a Bizottsághoz benyújtott visszatérítési igények révén maximalizálni a rendelkezésre álló források felhasználását – ebben 2017. augusztus végéig Finnország vezet a sort.

Összes halmozott uniós kifizetés régió típusonkénti megoszlásban Európai Regionális Fejlesztési Alap

Másfelől viszont megfigyelhető, hogy néhány tagállam az előlegek felhasználási idejének kiterjesztéséért szorgalmazza, késleltetve ezzel a visszatérítés folyósítását. Erre reagálva a Bizottság szigorított a fegyelmen, és elrendelte, hogy a kiutalt uniós forrásokat¹ legkésőbb a rendelkezésre bocsátásuktól számított harmadik év végéig fel kell használni (ez az úgynevezett „n+3 automatikus visszavonási szabály”), ellenkező esetben a tagállam eszik az adott forrástól.

A 2020 utáni többéves pénzügyi keret közeledő kidolgozására való tekintettel terjedőben van egy új mottó: a tudás a polgárok érvényesülésének útja. Minden polgár előtt nyitva áll

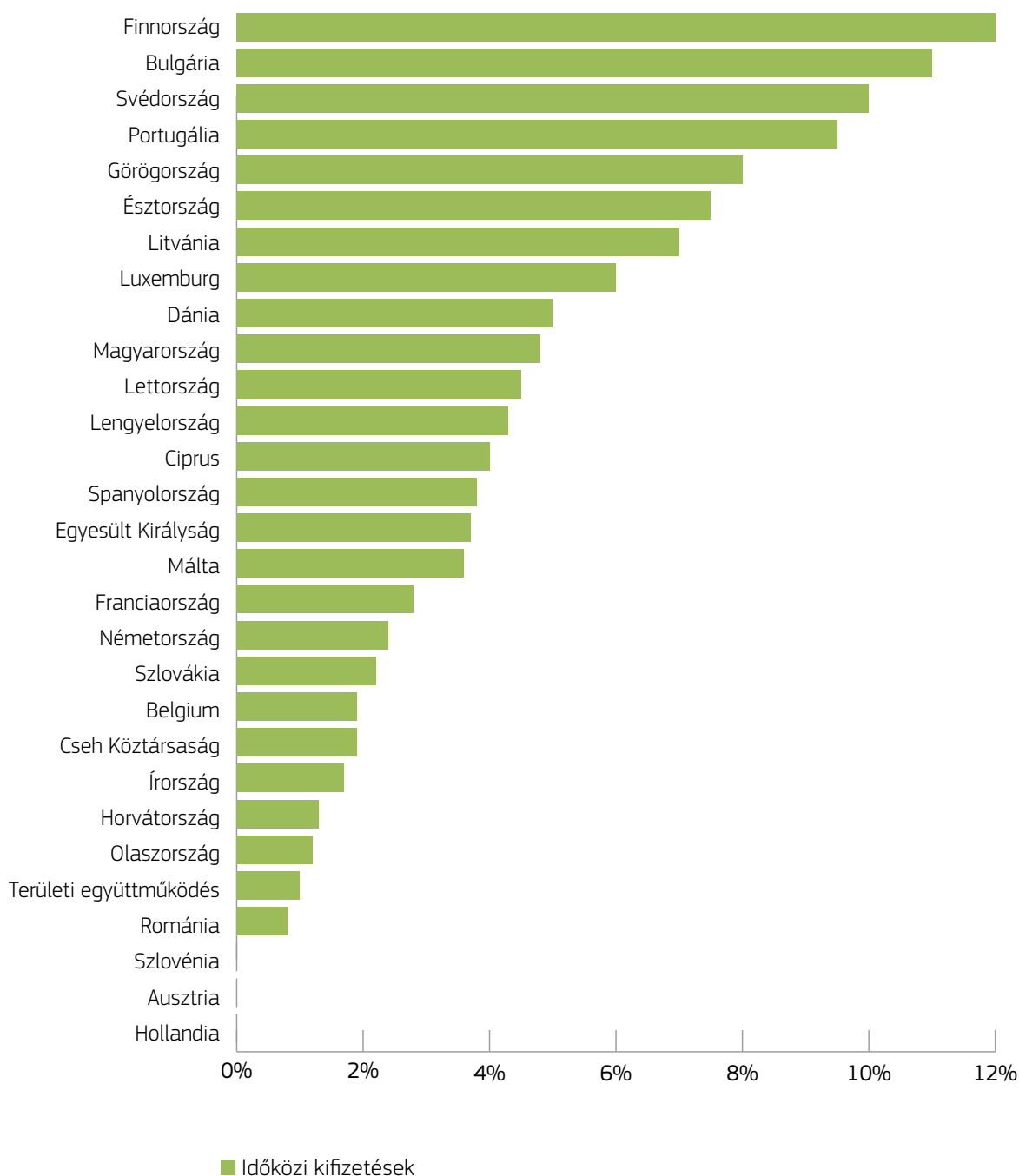
a lehetőség arra, hogy nyomon kövesse az uniós források sorsát, és ezáltal képes legyen pontos véleményt formálni, és részt venni az Európa jövőjéről folytatott eszmecserekből.

Szeretné megtudni, hol tart régiója és országa az Unió által rendelkezésre bocsátott források felhasználásában? ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Használja naponta frissülő új adatbázisunkat, és készítse el egyedi grafikonját: <http://bit.ly/2wUf3nA>

Összes halmozott uniós kifizetés tagállami megoszlásban

PROJEKTEK

BIZTONSÁGOS KIKÖTŐ A PORTÓBA TARTÓ TENGERJÁRÓ HAJÓK SZÁMÁRA

**A BERUHÁZÁS
ÖSSZÉRTÉKE:
45 541 041 EUR**

**UNIÓS HOZZÁJÁRULÁS:
25 495 826 EUR**

Egy újonnan épített, tengerjáró hajókat kiszolgáló kikötő terminál lehetővé teszi, hogy luxus-óceánjárók kössenek ki Portugália északi részén, fellendítve a régió idegenforgalmát és gazdasági növekedését. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) által támogatott projekt révén a kikötő immár fogadni tudja a nagyobb testű tengerjáró hajókat.

A Duero folyó torkolatánál elhelyezkedő tengerparti Porto, Portugália második legnépesebb városa a turisták jó része szerint kihagyhatatlan látványosság. Tengerparti fekvése ellenére korábban nem engedélyezték a nemzetközi luxus-óceánjáró hajók kikötését, mert a leixões-i kikötői létesítmények alkalmatlannak bizonyultak a fogadásukra.

Az ERFA támogatásában részesült projekt abból a felismerésből született, hogy a nagy tengerjáró hajók utasai számára vonzó célpont lehetne Porto, ha korszerűsíténék a leixões-i kikötő létesítményeit. A projekt eredményeként az új, luxushajók fogadására alkalmas kikötői terminál felépítése óta a Porto környéki régióban ugrásszerűen nőtt a turisták száma.

Hajót formázó épület

Az új épületnek köszönhetően 210 munkahely létesült, a helyi közösség pedig tovább gazdagodott azáltal, hogy a kikötő immár otthont ad a Portói Egyetem Tengertudományi és -technológiai Központjának. Az egyetemi létesítmények magukban foglalnak laboratóriumokat, egy tengeri élőlényekre szakosodott ivadéknevelőt, valamint tengeri állatokat és növényeket bemutató terráriumokat.

Leixões a nemzetközi közlekedési úthálózat kiépítésére vonatkozó fő uniós kezdeményezés, a transeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) atlanti törzshálózati folyosójának legnyugatibbra fekvő központjaként stratégiai jelentőséggel bír.

A Luis Pedro Silva által tervezett modern, hajótestet formázó fehér épület – amely 800 méterrel magasodik a partvonal fölé – máris a régió emblematikus épületévé vált. Felépült egy móló, amely akár 300 méter hosszúságú tengerjáró hajók fogadására is alkalmas, valamint egy 170 új kikötőhellyel rendelkező hajókikötő, kifejezetten horogsoros hajók számára. A meglévő külső kikötőfalat 600 méter átmérőjűre bővítették, a tengerfeneket pedig 10 méteres mélységig kikötötték. Egy, a folyót és a tengert összekötő rakpartot is építettek azon kisebb hajók számára, amelyek a turistákat rövidebb kirándulásokra viszik a Duero folyón.

Az Európai Bizottság 25 millió EUR-val járult hozzá a kikötő terminál, a hozzá kapcsolódó hajókikötő és a kikötői létesítmények építéséhez, vagyis a 45%-át állta a több mint 57 millió EUR-t kitevő összköltségnek. Megnyitása óta jelentősen megnőtt a környéken megforduló tengerjáró hajók és utasok létszáma, amelyek között a világ leghíresebb luxushajói is képviseltették magukat, jelentős lendületet adva Portugália idegenforgalmának. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<http://bit.ly/2xhSBoe>

PROJEKTEK

BÉLSEJTEK INTERAKCIÓJA A MIKROSZKÓP ALATT

**A BERUHÁZÁS
ÖSSZÉRTÉKE:
5 160 086 EUR**

**UNIÓS HOZZÁJÁRULÁS:
2 580 043 EUR**

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával az írországi Galwayben működő Táplálkozási Glikotudományi Kutató Klaszter (AGRC) azt tanulmányozza, hogyan reagál bélrendszerünk az ártalmas és az ártalmatlan szervezetekre. Ez az együttműködés az első lépés a bélrendszer egészségének javítását célzó új gyógyszerek kifejlesztésének irányába.

Írország az élvonalbeli fejlesztések útját járja a viszonylag új területnek számító glikotudomány terén. Ez a feltörekvő tudományág az összetett cukrok szerepét vizsgálja az ártalmas és az ártalmatlan baktériumokkal való interakciók során. A bélrendszer és a baktériumok kölcsönhatása kihatással van a rák különböző típusaira, a mikrobiális fertőzésekre és a gyulladásos betegségekre, ez adja a kutatás jelentőségét. A klaszter által elért eredményeket új gyógyszerek fejlesztésére, valamint megelőző intézkedések és diagnosztikai módszerek kialakítására használják majd.

A csapatát számos tudományterület képviselőiből – a glikotudományi szakemberek mellett mikrobiológusokból, tudományos informatikusokból és vegyészekből – összeállító AGRC célja, hogy az Írországon már meglévő glikotudományi szakértelem alapjaira építkezzen. Az ágazatban elért előrehaladás tovább bővíti majd az ország amúgy is erős kutatói profilját, amely kiterjed az élelmezés-egészségügy, az őssejtterápia, a rákkutatás és az immunológia területére.

Az eredmények továbbgyűrűzhetnek a bélrendszerhez nem kapcsolódó fertőző betegségek elleni gyógyszerek és gyógymódok kifejlesztésébe, amint a kutatók feltárják a kórokozók viselkedésének és a sejtreakciók általános jellemzőit, amelyek a szervezet más rendszereire is alkalmazhatók lehetnek.

Intelligens megközelítés

Az AGRC kezdetben azt vizsgálja majd, hogyan reagálnak a bélrendszer sejtjei az ártalmas és az ártalmatlan szervezetek bélrendszerbe jutására, ezt követően pedig új glikán-analízis platformok kialakításával igyekszik megteremteni a további kutatás alapjait. A klaszter emellett partnerségeket épít ki a tudományos életben tevékenykedő tudósok és az iparban dolgozó mérnökök között, hogy a különféle készségek és tapasztalatok ötvözése révén támogassa a technológiát és az innovációt.

Várakozások szerint ez a kutatás jelentős kereskedelmi hatást gyakorol majd a gyógyszeripari, a bioanalitikai, a tejipari és az élelmiszeripari ágazatra, hozzájárulva az ír gazdaság növekedéséhez.

A nemzeti innovációs stratégiával összhangban álló és az „intelligens gazdaságot” előmozdító AGRC egyike Írország stratégiai kutatási klasztereinek, amelyek szakosodott szakértői központokként működnek szerte az országban. A tudományos és mérnöki kutatásba való beruházást támogató ír alapítvány – az Írországi Tudományos Alapítvány – elősegíti az ilyen klaszterek létrehozását, hogy azok választ adjanak meghatározott területeken felmerülő főbb kutatási kérdésekre, támogassák az ír technológiai vállalkozások fejlődését és hozzájáruljanak egész Írország gazdaságához.

A glikotudomány terén ez idáig elért előrelépések abból fakadnak, hogy felismerték a glikomika jelentőségét a bélrendszer egészségének javításában. A klaszter különösen törekszik arra, hogy érdemben hozzájáruljon a diagnosztikai és gyógyászati eljárások új generációjához, hogy a jövőben megfelelőbb gyógymódok álljanak a daganatos betegek, valamint a gyulladásos betegséggel és mikrobiális fertőzéssel küzdők rendelkezésére. ■

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

<http://www.agrc.ie/>

ESEMÉNYNAPTÁR

2017. OKTÓBER 18–19.

Budapest (HU)

Az EUSDR 6. éves fóruma

2017. NOVEMBER 23–24.

München (DE)

Az EUSALP éves fóruma

2017. NOVEMBER 27–29.

Rotterdam (NL)

Városok Fóruma

Az eseményekről további információkat az Inforegio weboldal Eseménynaptár lapján találhat:

http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/newsroom/events/

JOGI KÖZLEMÉNY

Az alábbi információk esetleges felhasználásáért sem az Európai Bizottság, sem pedig a Bizottság nevében eljáró más személy nem tehető felelőssé.

Luxemburg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2017

PDF: ISSN 1725-8219

A további felhasználás a forrás feltüntetése esetén engedélyezett.

Az Európai Bizottság dokumentumainak további felhasználására vonatkozó politikát a 2011/833/EU határozat (HL L 330., 2011.12.14., 39. o.) szabályozza.

Az európai uniós szerzői jogi védelem alatt nem álló fényképeket és más anyagokat a szerzői jog tulajdonosának előzetes engedélyével lehet csak felhasználni vagy többszörözni. Engedélyért közvetlenül a jogtulajdonosokhoz kell fordulni.

A magazin angol, francia, német, bolgár, görög, spanyol, olasz, lengyel és román nyelven jelenik meg nyomtatásban, újrahasznosított papíron. A kiadvány online változata 22 nyelven áll rendelkezésre az alábbi weboldalon: http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/information/publications/panorama-magazine/

A kiadvány jelen számának végleges tartalma 2017 szeptemberében készült el.

© Európai Unió, 2017

Printed in Belgium

FÉNYKÉPEK (OLDAL SZERINT JELÖLVE):

Fedőlap: © Shutterstock – Mikael Hjerpe

4., 5. oldal: © Európai Unió

6. oldal: © Európai Unió

8. oldal: © Portugália, Tervezésért és Infrastruktúráért Felelős Minisztérium

9. oldal: © Cseh Köztársaság, Regionális Fejlesztésért Felelős Minisztérium

10. oldal: © Lettország, Pénzügyminisztérium

11. oldal: © Németország, Az Európai Ügyekért és a Regionális Kapcsolatokért Felelős Bajorországi Minisztérium

12. oldal: © Dél-Nyugat-Finnországi Regionális Tanács

13. oldal: © Karintia régió, Ausztria

13. oldal: © Európai Települések és Régiók Tanácsa (CEMR)

14. oldal: © Confindustria

15. oldal: © Housing Europe

16. oldal: © Európai Unió

18. oldal: © Biopark

18. oldal: © Västra Göteland régió, Svédország

19. oldal: © Pixabay

20. oldal: © Kansens voor West

21. oldal: © DEV'UP Centre-Val de Loire

22. oldal: © MOT

23. oldal: © Kacper Kowalski

24. oldal: © Európai Bizottság

27. oldal: © Európai Bizottság

33. oldal: © Øyvind Lund/Värmland régió

34. oldal: © Észak-Közép-Svédország

42. oldal: 4. fénykép © Klas Fritzon; 6. fénykép © Európai CBRNE-központ, Umeå-i Egyetem, Svédország; 7. fénykép © Carina Sundqvist

43. oldal: 8. fénykép © Perry Nordeng/ESS

44. oldal: Teijo Liedes fényképe © Antti Leinonen

45. oldal: Silvia Martinelli fényképe © MAD

46., 47. oldal: © Európai Unió

53. oldal: © Portos do Douro e Leixões

54. oldal: © Jared Q. Gerlach

MARADJON KAPCSOLATBAN

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

yammer.com/RegioNetwork

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
@CorinaCretuEU

Kiadóhivatal

Európai Bizottság
Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság
Kommunikáció – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu